

revista economică

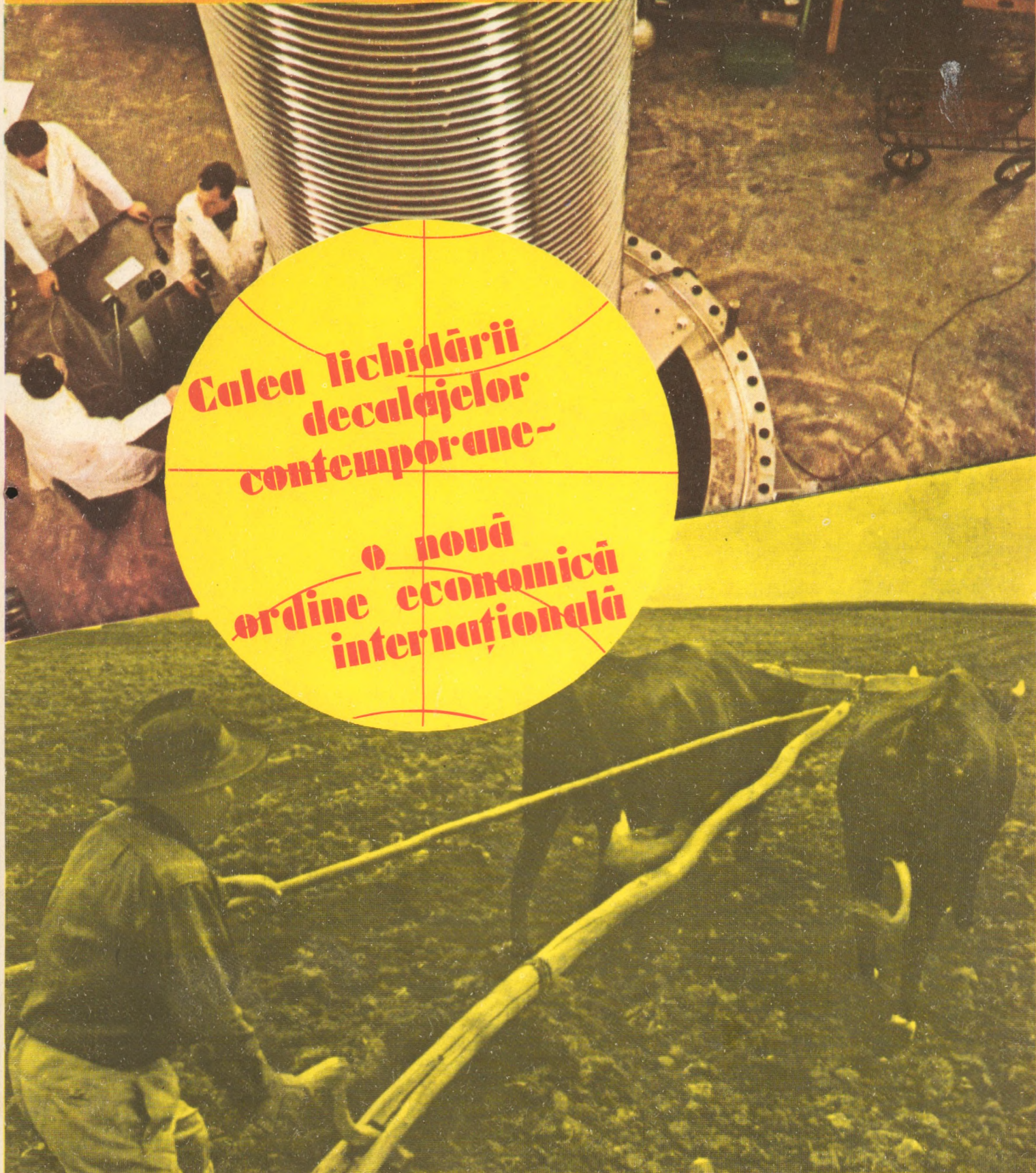
50 ^{12 • XII}
1975

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

**Calea lichidării
decalajelor
contemporane-**

**o nouă
ordine economică
internațională**

PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU a primit delegația Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

„Crearea Institutului pentru noua ordine economică, în împrejurările de astăzi, când zece de popoare sînt preocupate de soluționarea unor probleme vitale pentru viitorul omenirii, constituie o inițiativă deosebit de importantă. . .

Probabil că Institutul are în vedere — și sînt convins de aceasta — ca activitatea sa să depășească Europa și să cuprindă toate continentele în care se găsesc cele mai multe țări în curs de dezvoltare. Ținînd seama de faptul că popoarele din America Latină, Africa și Asia sînt cele mai interesate în noua ordine economică internațională, probabil că va fi util ca acestea să fie atrase în discutarea problemelor și în elaborarea căilor pentru înfăptuirea noului ordin.

Eu văd activitatea Institutului ca o tribună internațională în care reprezentanții diferitelor țări să-și poată expune părerile — desigur, într-o deplină libertate — iar Institutul să le sintetizeze și să ajute la concretizarea căilor de înfăptuire a noului ordin economic internațional. Desigur, în această privință un rol important au guvernele; dar nu este mai puțin adevărat că activitatea științifică, de cercetare, poate să aibă și ea un rol foarte important, să constituie un sprijin pentru guverne, pentru oamenii politici în munca lor.

Iată de ce eu apreciez că există perspective ca, într-adevăr, Institutul pentru noua ordine economică internațională, cu sediul la Paris, să capete un rol important și să desfășoare o activitate foarte largă pe plan internațional. Ținînd seama că noua ordine economică internațională presupune schimbări revoluționare în relațiile dintre state și în concepția despre aceste relații, însuși Institutul trebuie să fie promotorul în abordarea unor probleme economice pe plan internațional“.

NICOLAE CEAUȘESCU

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la primirea delegației Institutului din Paris

• pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

Doresc să vă mulțumesc mult, în primul rînd pentru salutul pe care mi l-ați adresat și, îndeosebi, pentru inițiativa de a constitui acest institut și pentru continuarea primei lui reuniuni în România.

La rîndul meu, doresc să vă salut pe dumneavoastră, pe președintele institutului și pe toți conducătorii acestui institut, să exprim speranța că această primă întîlnire va fi un început bun de colaborare între institut și economiștii români în abordarea problemelor noii ordini economice internaționale, precum și a problemelor legate de lichidarea subdezvoltării, de progresul țărilor în curs de dezvoltare.

Apreciez în mod deosebit această inițiativă a creării Institutului pentru noua ordine economică, în care sînt cuprinși reprezentanți iluștri în acest domeniu economic, sub președinția domnului Arturo Frondizi, care știu că are o preocupare deosebită pentru problemele economice și pentru găsirea căilor de a se ajunge la soluționarea acestora. Desigur, nu pot să nu menționez și preocuparea secretarului general al institutului, domnul Giancarlo Elia Valori — care depune o activitate destul de susținută în această direcție — și, așa cum am menționat, a tuturor domnilor iluștri reprezentanți prezenți aici.

Crearea Institutului pentru noua ordine economică, în împrejurările de astăzi, cînd zeci de popoare sînt preocupate de soluționarea unor probleme vitale pentru viitorul omenirii, constituie o inițiativă deosebit de importantă. După cum se știe, de fapt, nu sîntem decît la începutul discuțiilor pentru noua ordine economică internațională. În lumea de astăzi, în care o bună parte a omenirii trăiește în subdezvoltare și în care au apărut o serie de aspecte negative în viața economică mondială, restructurarea și așezarea relațiilor economice dintre state pe o bază nouă constituie un factor determinant atît pentru progresul economico-social al popoarelor, cît și pentru destinul și pentru pace. Sper ca începutul activității dumneavoastră, precum și activitatea viitoare să dea un puternic impuls nu numai muncii de cercetare, dar și preocupărilor de a găsi și concretiza căile de îndeplinire a noii ordini economice internaționale. Or, în această privință, inițierea unor dezbateri cu participarea specialiștilor din diferite domenii — economic, financiar, industrial — va avea un rol important.

Probabil că institutul are în vedere — și sînt convins de aceasta — ca activitatea sa să depășească Europa și să cuprindă toate continentele în care se găsesc cele mai multe țări în curs de dezvoltare. Ținînd seama de faptul că popoarele din America Latină, Africa și Asia sînt cele mai interesate în noua ordine economică internațională, probabil că va fi util ca acestea să fie atrase în discutarea problemelor și în elaborarea căilor pentru îndeplinirea noii ordini.

Eu văd activitatea institutului ca o tribună internațională în care reprezentanții diferitelor țări să-și poată expune părerile — desigur, într-o deplină libertate — iar institutul să le sintetizeze și să ajute la concretizarea căilor de îndeplinire a noii ordini economice internaționale. Desigur, în această privință, un rol important au guvernele; dar nu este mai puțin adevărat că activitatea științifică, de cercetare, poate să aibă și ea un rol foarte important, să constituie un sprijin pentru guverne, pentru oamenii politici, în munca lor.

Iată de ce eu apreciez că există perspective ca, într-adevăr, Institutul pentru noua ordine economică internațională, cu sediul la Paris, să capete un rol important și să desfășoare o activitate foarte largă pe plan internațional. Ținînd seama că noua ordine economică internațională presupune schimbări revoluționare în relațiile dintre state și în concepția despre aceste relații, însuși institutul trebuie să fie promotorul în abordarea unor probleme economice pe plan internațional.

Nu aș putea decît să urez succese tot mai mari în această

activitate deosebit de importantă și să-mi exprim convingerea că institutul se va bucura de apreciere și de sprijin din partea a tot mai mulți specialiști, precum și din partea unui număr tot mai mare de oameni politici.

Desigur, are perfectă dreptate domnul președinte Frondizi că problema noii ordini economice internaționale privește toate țările slab dezvoltate, indiferent de orînduirea lor socială, că în realizarea obiectivelor de progres economico-social trebuie pornit de la intensificarea eforturilor fiecărei națiuni, ale fiecărui popor, de la reorganizarea economiei pe bazele celor mai înalte cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. România nu a subestimat niciodată importanța colaborării internaționale. Aceasta are un rol important, dar fără eforturile proprii ale fiecărui popor nu se poate concepe un progres economico-social. De aceea, noi alocăm din venitul național un procent destul de mare — anul acesta 35 la sută — pentru dezvoltare.

Sînt, desigur, probleme legate de realizarea unui echilibru în dezvoltarea economică din fiecare țară, de dezvoltare proporțională a diferitelor ramuri. Trebuie ținut seama ca, odată cu industrializarea, să se asigure și dezvoltarea continuă a agriculturii. Pentru multe țări în curs de dezvoltare, problema aceasta este deosebit de esențială — așa cum fără industrializare nu este posibil nici progresul agriculturii, nici progresul general al țării.

Este, de asemenea, problema cadrelor, care sînt hotărîtoare atît pentru agricultură, cît și pentru industrie. Pînă la urmă pot exista mijloace financiare, se pot primi și credite, dar dacă nu vor exista cadrele necesare pentru a asigura folosirea acestora, nu se vor putea obține rezultate corespunzătoare. De aceea, problema pregătirii cadrelor reprezintă un factor deosebit de important pentru țările în curs de dezvoltare.

Sînt, de asemenea, problemele legate de realizarea unor raporturi echitabile între state, de înlăturarea inegalității, a asupririi. De aceea, într-adevăr, noua ordine economică internațională presupune o revoluție în relațiile dintre state, presupune să se pună capăt dominației unor țări asupra altora, sub orice formă, să se creeze relații de egalitate, de respect, de întraajutorare, de avantaj reciproc, să se asigure, totodată, accesul în condiții avantajoase la tehnologiile și cuceririle științei.

Pentru a realiza noua ordine economică vor trebui să fie elaborate principiile noi de relații și, desigur, țările dezvoltate să înțeleagă că trebuie să țină seama de cei mai săraci, că, pînă la urmă, însăși dezvoltarea lor este legată de lichidarea subdezvoltării. Dealtfel, criza economică din ultimii ani a evidențiat cu putere că viitorul țărilor industrializate, avansate este nemijlocit legat de cel al țărilor în curs de dezvoltare.

Institutul dumneavoastră își începe deci activitatea în împrejurări deosebit de favorabile. Sînt convins că va avea o activitate cu bune rezultate — și îi urez multe succese.

Aș dori să vă mulțumesc pentru hotărîrea de a-mi acorda președinția de onoare a acestui institut. Este o cinste pentru mine. Ținînd seama de preocupările mele, nu știu dacă voi putea să contribuie cu ceva la activitatea institutului. Așa că nu aș dori să-mi asum obligații și pe urmă să fiu criticat de dumneavoastră că nu le realizez. **(Animafie).** Oricum, pot să vă asigur că specialiștii români vor conlucra activ cu institutul, că se vor bucura de sprijin din partea guvernului român, pentru a aborda cît mai complex aceste probleme și pentru a-și aduce contribuția lor modestă, împreună cu specialiștii din alte țări, la studiile și la elaborarea unor căi de îndeplinire a noii ordini economice internaționale.

Vă mulțumesc încă o dată și vă urez succes deplin în activitatea dumneavoastră. Am convingerea că în documentele noii ordini economice internaționale — cînd se va ajunge la elaborarea acestora — vor figura și numele institutului și al președintelui său!

Sesiunea de la București a Consiliului general al Institutului din Paris
pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

„PROBLEMELE UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE.

MODUL ÎN CARE ESTE CONCEPUTĂ NOUA ORDINE

DE CĂTRE PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN ZILELE de 4 și 5 decembrie, la București s-au desfășurat lucrările celei de-a doua părți a sesiunii Consiliului general al Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, a cărei primă parte a avut loc la sfârșitul lunii noiembrie în capitala Franței.

Având ca temă **„PROBLEMELE UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE. MODUL ÎN CARE ESTE CONCEPUTĂ NOUA ORDINE DE CĂTRE PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU**”, această importantă manifestare științifică — a cărei a doua parte a fost organizată de Institutul pentru problemele unei noi ordini economice din Paris în colaborare cu Academia de științe sociale și politice a Republicii Socialiste România — a reunit oameni de știință, cercetători, cadre didactice universitare. La lucrările sesiunii de la București a participat o delegație a institutului având în frunte pe președintele acestuia, dr. Arturo Frondizi.

Institutul amintit a fost creat în luna septembrie a acestui an la inițiativa unui grup de personalități ale vieții politice, economice și științifice din numeroase țări ale Europei, Americii de Nord și Americii Latine, interesate de problemele păcii și colaborării internaționale și conștiente de faptul că multiplele și acționale probleme ale lumii contemporane sînt indisolubil legate de imperativul instaurării unei noi ordini economice internaționale, de schimbări fundamentale în relațiile dintre state și în însăși concepția despre aceste relații.

Scopul principal al institutului este de a acționa în direcția intensificării eforturilor pentru îmbunătățirea relațiilor internaționale, în special în domeniul economic, în concordanță cu preocupările de stringentă actualitate ale unui mare număr de state, și în primul rînd ale țărilor în curs de dezvoltare, ale O.N.U. și ale altor organizații internaționale. **„Crearea Institutului pentru noua ordine economică, în împrejurările de astăzi, cînd zeci de popoare sînt preocupate de soluționarea unor probleme vitale pentru viitorul omenirii, constituie o inițiativă deosebit de importantă**”, aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntul rostit vinerea trecută cu prilejul primirii delegației institutului. Aprecieri pomește de la faptul că noua ordine economică internațională, edificarea unei lumi mai drepte și mai bune, departe de a fi o idee sortită unor discuții abstracte de laborator, a devenit obiectivul practic al unei mari mișcări istorice, în care sînt angajate forțe sociale uriașe, hotărîte să acționeze pentru crearea unui cadru favorizant înfăptuirii aspirațiilor de progres ale popoarelor, valorificării plene a potențialului material și uman al fiecărei națiuni.

Relevînd că, de fapt, discuțiile despre o nouă ordine economică internațională nu sînt decît în faza lor inițială, președintele Nicolae Ceaușescu și-a exprimat speranța că începutul activității institutului și activitatea lui viitoare vor da un puternic impuls atît muncii de cercetare, cit și preocupărilor de a găsi și concretiza căile de înfăptuire a noii ordini economice internaționale. **„Eu văd activitatea institutului — declara cu același prilej președintele Nicolae Ceaușescu — ca o tribună internațională în care reprezentanții diferitelor țări să-și poată expune părerile — desigur, într-o deplină libertate — iar institutul să le sintetizeze și să ajute la concretizarea căilor de înfăptuire a noii ordini economice internaționale**”.

În acest context, se cuvine relevată în mod deosebit sublinierea făcută de personalități de frunte din cadrul institutului că alegerea temei dezbaterilor primei sesiuni, de la Paris și București, și însăși inițiativa înființării acestui institut sînt inspirate de contribuția remarcabilă pe care România și, în primul rînd, președintele Nicolae Ceaușescu, gîndirea și activitatea sa politică, au adus-o la fundamentarea, cristalizarea și promovarea conceptului de nouă ordine

economică internațională. Referindu-se la personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele institutului, dr. Arturo Frondizi — reprezentant de frunte al vieții politice din Argentina, fost președinte al acestei țări — declara: „Cunoscîndu-l îndeaproape pe președintele României, ca și politica pe care o promovează, m-am convins că este unul din cei mai importanți oameni de stat ai lumii contemporane”, „preocupat de dezvoltarea și prestigiul țării sale, dar, în același timp, angajat profund în soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, în instaurarea unei noi ordini economice internaționale”. „Pentru noi, exemplul României constituie o fericită inițiativă în studierea problemelor noii ordini economice internaționale. După părerea mea, România, condusă de președintele Ceaușescu, ne oferă acele elemente prin aplicarea cărora națiunile pot ajunge la această nouă ordine”.

La rîndul său, prof. Giancarlo Elia Valori, secretarul general al Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, care este în același timp și secretar general al Institutului italian pentru relații internaționale și, după cum se știe, autor al unor lucrări consacrate gîndirii politice și activității președintelui României, subliniind că lumea de azi trebuie să transpună în viață principiile unei noi etici internaționale, declara: „Cînd vorbim de aceste noi principii ale ordinii economice internaționale ne gîndim de îndată la un om care, din România, adică dintr-o țară direct interesată în problemele dezvoltării, s-a adresat lumii în termeni noi. Mă refer la președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, care, prin opera sa de om de stat, prin concepția sa cu totul originală pe care o dă politicii externe a țării sale, prin numeroasele noțiuni, dar și prin faptele și mai numeroase care se referă la această problemă, a vrut să atragă atenția celorlalți șefi de stat, factorilor de răspundere din guvernele altor țări asupra urgenței cu care trebuie să se studieze și să se acționeze la toate nivelurile pentru aplicarea principiilor unei noi ordini internaționale”. „Acțiunea sa este atît de consecventă și obiectivă în ce privește indicarea modalităților pentru rezolvarea acestor probleme, încît ea nu poate fi ignorată de cei preocupați de destinul umanității, destin amenințat de perpetuarea unor injustiții și inegalități între țările bogate și cele sărace”.

Ca o recunoaștere a rolului său deosebit în efortul pentru instaurarea unor relații noi, cu adevărat echitabile între state, care să asigure progresul rapid al tuturor popoarelor și în primul rînd al celor rămase în urmă, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost acordat titlul de președinte de onoare al Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale.

Cele șapte comunicări incluse în programul sesiunii de la București și numeroasele intervenții făcute, prin bogatul lor conținut de idei, pot reprezenta preludiul unor fructuoase dezbateri asupra problemelor noii ordini economice internaționale. Bucurîndu-se de sprijin din partea guvernului, specialiștii noștri se vor strădui desigur și pe viitor să abordeze cît mai complex aceste probleme, aducîndu-și contribuția, împreună cu specialiștii din alte țări, la studiile și la elaborarea căilor de înfăptuire a noii ordini economice internaționale, la inițierea abordării unor probleme economice pe plan internațional.

În paginile care urmează, prezentăm extrase din comunicările și intervențiile din cadrul sesiunii din 4—5 decembrie de la București a Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale.

Lucrările reuniunii au fost deschise de prof. dr. GHEORGHE RADULESCU, viceprim-ministru al guvernului, membru al Academiei de științe sociale și politice, care a spus :

Imi revine îndatorirea deosebit de plăcută și care mă onorează de a deschide lucrările mesei rotunde de la București, consacrate problemelor noii ordini economice internaționale în concepția președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu. După cum se știe această reuniune continuă dezbaterile inițiate de Consiliul general al Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, cu prilejul primei sale sesiuni, care a avut loc recent la Paris.

Aș vrea, înainte de toate, să salut în numele Academiei de științe sociale și politice, al tuturor participanților la această reuniune, prezența distinșilor noștri oaspeți : doctor Arturo Frondizi și președintele Institutului pentru problemele unei noi ordini economice ; profesor Franco Grosoli și profesor Henry Tasca — vicepreședinți ai institutului ; profesor Giancarlo Elia Valori, secretarul general al institutului și profesor Franco Torti, membru al Consiliului Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale.

Punând bazele Institutului de la Paris aceste eminente personalități și-au fixat un obiectiv pe cât de temerar, pe atât de generos, căruia să-i consacre vasta lor experiență și erudiție, cunoștințele profunde despre lumea contemporană și dorința lor nobilă de a contribui la cauza păcii și progresului, la soluționarea unor probleme de arătaoare actualitate și de importanță cardinală pentru prezentul și viitorul umanității.

Faptul că prima manifestare a institutului a fost dedicată concepției președintelui Nicolae Ceaușescu despre o nouă ordine economică internațională are pentru noi o deosebită semnificație. Alături de rațiunile de ordin pur științific care au determinat această opțiune, apreciem întru totul intenția inițiatorilor de a aduce în acest fel un omagiu

contribuției active, neobosite, creatoare a șefului statului român la elucidarea concepției și a principiilor unei noi ordini economice și politice internaționale, la promovarea și transpunerea în viață, printr-o susținută acțiune politică, a unor idei înaintate, care inspiră astăzi popoarele în luptă pentru emancipare și progres.

În inițiativa Institutului de la Paris vedem, de asemenea, o recunoaștere a aportului activ al României în viața internațională, a contribuției sale la eforturile depuse astăzi de forțe tot mai largi pentru instaurarea unor relații internaționale întemeiate pe deplin egalitate în drepturi a tuturor popoarelor, pe dreptul lor de a se dezvolta corespunzător propriei voințe, pe o conlucrare democratică în făurirea unei lumi mai bune și mai drepte.

Lată de ce ținem să adresăm omențiilor noștri oaspeți mulțumirile noastre, odată cu urarea ca Institutul să-și afirme din plin vocația sa de a stimula interesul pentru aprofundarea conceptelor noii ordini economice internaționale, pentru dezbaterile în spirit creator și conturarea unor modalități eficiente de acțiune în vederea promovării idealurilor nobile de justiție, pace și progres în întreaga lume.

Academia de științe sociale și politice, ca și celelalte instituții științifice românești, angajate plenar în efortul consacrat acestor idealuri, își exprimă satisfacția de a găzdui această prestigioasă manifestare și de a-și aduce — și cu acest prilej — contribuția la dezbaterile unui subiect vital, aflat în centrul atenției opiniei publice de pretutindeni.

Fie ca lucrările reuniunii noastre să genereze noi idei constructive și să ofere noi argumente și repere pentru o cât mai largă și fecundă dezbatere internațională.

Noua ordine economică internațională: experiența României

dr. ARTURO FRONDIZI

Dacă dorim să edificăm o nouă ordine mondială, fundamentul ei trebuie să fie justiția. Toate eforturile noastre trebuie să fie concentrate spre rezolvarea acestei mari contradicții a secolului : inegalitatea crescândă dintre popoarele bogate și popoarele sărace, dintre țările dezvoltate și țările subdezvoltate.

Contextul universal în care se manifestă această contradicție prezintă doi factori favorabili pentru a o putea rezolva pe cale pașnică : primul este destinderea internațională, care proclamă coexistența pașnică între state cu ideologii opuse ; al doilea este perimarea colonialismului, care permite apariția de noi națiuni suverane și de popoare care dobîndesc o conștiință clară a drepturilor lor în cadrul comunității omenesti.

Breșa ce separă națiunile avansate de națiunile sărace se mărește tot mai mult în virtutea fenomenului concentrării de resurse și tehnologie, în marile centre de putere ale lumii.

Mai mult de jumătate din cele aproape 4 miliarde de ființe omenesti care populează planeta noastră au venituri mai mici de 200 dolari anual pe locuitor. Aproximativ 900 de milioane trăiesc într-o extremă sărăcie, cu venituri mai mici de 75 dolari anual. În vaste regiuni ale globului foamea și epidemiile se abat asupra a milioane de ființe, iar mortalitatea infantilă atinge cifre înspăimîntătoare. Toate acestea, în contrast cu o treime din omenire, care se bucură de o bunăstare crescândă și care,

la sfîrșitul secolului, potrivit viitorologilor de la Hudson Institute, se va apropia de un venit de 6 000 dolari anual pe locuitor, permițîndu-și să preconizeze pentru restul lumii creșterea zero. Această minoritate este confruntată cu problemele consumului excesiv și ale epuizării resurselor proprii, inclusiv a aerului pe care îl respiră.

În analiza istorică nu ajută la nimic căutarea personajelor negative ale dramei. Nimeni nu este vinovat pentru acest proces de concentrare ; sîntem vinovați cu toții. Important este să ne dăm seama că își deschide drum, inclusiv în mediile politice ale marilor puteri, conștiința că — deși destinderea este un mare pas spre crearea unei noi ordini mondiale — echilibrul este amenințat în permanență de către menținerea subdezvoltării.

Totuși, după părerea noastră, politica de coexistență pașnică reafirmată la Conferința de securitate și cooperare de la Helsinki constituie un factor favorabil pentru a determina comunitatea internațională să înceapă să se preocupe, cu prioritate, de soarta lumii a treia. Este evident că destinderea internațională pune pe planul al doilea problemele confruntării militare și permite să se concentreze atenția asupra problemelor celor mai constructive ale cooperării.

Într-adevăr, coexistența pașnică nu se reduce la o simplă pauză între conflicte militare, nici la simpla constatare că o înfruntare nucleară între superputeri ar în-

semna catastrofa generală. Ideea coexistenței pleacă de la acest fapt obiectiv, însă merge mai departe : a explora perspectiva construirii unei noi ordini mondiale, bazată pe pace și echitate, și în al cărei cadru vor putea fi satisfăcute așteptările multor popoare și multor milioane de ființe omenesti, care cer cu hotărîre să beneficieze de roadele civilizației și culturii în acest prag al secolului XXI. Nu există forță capabilă să înlăibesc această cerință și cu cît ea va fi satisfăcută mai repede, cu atât va fi mai bine pentru lume, inclusiv pentru națiunile care se consideră satisfăcute. Pe zi ce trece devine tot mai clar că cereul privilegiat al națiunilor bogate nu va trăi în pace și nici nu-și va putea menține puterea atîta timp cît două treimi din omenire vor trăi în sărăcie și lipsuri.

Chiar și fără a lua în considerare rațiunile umanitare pe care se bazează această afirmație, forțele materiale ale expansiunii economice, ale supraproducției, ale concurenței comerciale dintre marii exportatori, vor impune necesitatea de a găsi și largi noi piețe cu o putere de cumpărare suficientă pentru a se inserie în curente schimburilor internaționale. Lumea actuală nu poate tolera suferințele vastului sector al popoarelor ținute la periferie. După ce s-a pus capăt exploatarea colonială directă a acestora, marile centre ale puterii mondiale sînt obligate să examineze noile lor relații cu națiunile suverane lansate în marea operă a dezvoltării lor economice independente.

Enorma contradicție dintre sectorul dezvoltat și cel nedezvoltat se exprimă în următorul raport : în 1973, 18% din populația lumii a produs 64% din bunuri. Obiectivul nostru, dacă dorim să prevenim grave conflicte viitoare, constă în crearea de structuri de producție și de schimb în sectorul subdezvoltat care să-i permită corectarea dezechilibrului exprimat în ecuația citată. Într-un cuvînt, este urgent să acționăm pentru ca țările sărace să înceteze de a fi sărace, pentru a ieși din condiția de simpli producători de materii prime și alimente și a realiza dezvoltarea lor agro-industrială.

Și aici trebuie să ne referim la falsele soluții oferite pentru scoaterea lumii a treia din sărăcie și dependență.

Cea mai răspîndită este aceea care preconizează ajutorul internațional pentru ca țările cu producție primară să-și modernizeze exploatarea lor, să-și mărească producția de materii prime și alimente, fără a-și schimba structura lor economică, în esență agro-extractivă. Se recomandă acorduri internaționale de stabilizare a prețurilor, de preferințe vamale pentru comerțul cu aceste produse primare, formarea de stocuri de rezervă pentru a evita scăderile bruște ale ofertei etc.

Cu acestea am ajunge cel mult la o modificare superficială a diviziunii internaționale a muncii : ar exista mereu un sector de națiuni industriale integrate și un sector de națiuni cu o simplă producție primară, căreia i s-ar acorda iluzoriu ajutor de stabilizare. În jurul acestei scheme au oscilat, în majoritatea cazurilor, conferințele internaționale ale Națiunilor Unite, inclusiv ultima sesiune extraordinară ținută în septembrie a.c. În ce privește obiectivele cooperării pentru dezvoltare se cuvine a fi amintit că ele nu s-au îndeplinit : în 1960, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a proclamat un „Deceniu al dezvoltării”, stabilind ca obiectiv o creștere anuală de 5% a produsului brut al țărilor subdezvoltate, pe care terminologia O.N.U. le desemnează cu eufemismul de „țări în dezvoltare”. În 1970, cînd obiectivele acestui prim deceniu nu se îndeplinseseră, s-au stabilit alte obiective pentru 1970—1980, cu o rată a creșterii sporită la 6% pe an. Totuși, în 1974, numai țările exportatoare de petrol atinseseră acest

ritm de creștere a produsului brut. Restul, cu o populație de circa un miliard și jumătate de locuitori, abia realizaseră o creștere de 2,8% a produsului brut.

Eșecul acestor încercări nu trebuie pus pe seama ecoului slab pe care chemarea Națiunilor Unite l-a avut în rândul națiunilor bogate de a contribui cu 1% anual din produsul lor brut la finanțarea dezvoltării țărilor subdezvoltate. Chiar dacă contribuția ar fi fost aceasta — sau una mai mare — rezultatele ar fi fost aceleași. Eroarea rezidă în concepția asupra dezvoltării. Eroarea constă în ideea că ar exista un fel de fatalitate care domină relațiile economice mondiale, de care umanitatea nu se poate elibera: menținerea diviziunii internaționale a muncii, care împarte popoarele în producători de materii prime și alimente, pe de o parte, și producători industriali, pe de alta. Comerțul mondial ar trebui să continue să depindă de această relație. Însă această diviziune a funcțiilor se traduce în aceea că 80% din valoarea schimburilor se concentrează în comerțul țărilor industriale, și numai 20% revine popoarelor cu producție primară, care constituie două treimi din populația planetei. Prin urmare, atâta timp cât va dura această situație, vor exista popoare din ce în ce mai sărace și popoare tot mai bogate.

O altă falsă soluție, care se recomandă țărilor sărace, este de a se grupa în asociații regionale, în cadrul cărora să se aplice o altă diviziune funcțională a producției: potrivit unor criterii de economicitate, unele țări ar produce anumite articole, alte țări alte produse și în acest chip s-ar intensifica schimburile comerciale zonale. Prin aceasta s-ar realiza anumite structuri economice la scară mai mare, care ar depăși dimensiunea individuală redusă a țărilor membre.

Experiența piețelor comune regionale din America Latină are deja peste 15 ani și nu a fost fericită. Volumul schimburilor regionale este nesemnificativ în raport cu acela al comerțului extrazonal. De exemplu, țara mea, Argentina, face parte din 1961 din Asociația Latino-Americană a Comerțului Liber (ALALC) și schimburile sale cu asociația săi sunt neînsemnate în raport cu exporturile sale totale; restul se face cu clienții săi tradiționali din Europa și America de Nord.

S-a dorit să se ofere ca exemplu pen-

tru țările subdezvoltate Piața Comună vest-europeană, fără a ține seama că această grupare reunește națiuni cu un înalt nivel de dezvoltare și cu îndelungi tradiții de intens comerț reciproc.

Dorința de a impune, în sinul acestor asociații regionale de țări periferice, o împărțire a funcțiilor economice, repartizându-se între ele diferite tipuri de producție, se lovește de voința fiecărei țări de a nu renunța la propria sa dezvoltare industrială, unicul mod de depășire a nedreptelor inegalități dintre asociați. Planurile de integrare regională și de diviziune internațională a muncii în cadrul unor asociații regionale au întâmpinat rezistență inclusiv în nuclee cu o fizionomie ideologică foarte omogenă.

În cazul Americii Latine, proiectele de integrare regională și de diviziune internațională a muncii favorizează, fără îndoială, penetrația corporațiilor multinaționale străine, care beneficiază de crearea de spații economice deschise și de piețe unice de dimensiuni ample.

Popoarele subdezvoltate, atît acelea care se bucură de independență politică de un secol și jumătate, cum sînt cele din America Latină, cit și noile națiuni din Asia și Africa — nu vor dobîndi eliberarea lor efectivă atîta timp cît nu vor lupta pentru dezvoltarea lor economică accelerată și pentru deplina lor integrare geo-economică națională. Pentru a deveni adevărate națiuni, ele trebuie să-și dezvolte toate resursele, să imbine agricultura și exploatarea minieră cu o industrie modernă, care să se bazeze pe industria grea și să fie distribuită în mod armonios pe întreg teritoriul național.

Este o iluzie periculoasă pentru destinul nostru în lumea modernă să credem că vom putea îmbunătăți condiția noastră în comunitatea mondială numai prin îmbunătățirea poziției exporturilor noastre primare, inclusiv a aceluia care din punct de vedere conjunctural au astăzi un preț ridicat, cum sînt cele petroliere.

În primul rînd, însuși obiectivul creșterii producțiilor noastre primare nu poate fi atins — în condițiile competitive actuale — fără introducerea în agricultură și minerit a aporturilor pe care numai sectorul industrial le poate da: energie, com-

bustibil, mașini, produse chimice, transport și comunicații. Fără această dezvoltare agro-industrială, produsele noastre primare nu vor putea concura cu cele pe care le exportă marile națiuni industriale care de mulți ani au realizat integrarea agriculturii lor cu industria.

În al doilea rînd, raportul de schimb va avea o tendință nefavorabilă pentru exporturile de produse primare, chiar dacă s-ar efectua din timp în timp corecțiuni conjuncturale, ca cele realizate în domeniul petrolului.

În al treilea rînd, și acesta este lucrul cel mai important, numai dezvoltarea integrală a forțelor de producție creează condițiile pentru creșterea forțelor economice, sociale și culturale ale comunității naționale. Industria înseamnă înlăturarea șomajului, salarii ridicate, condiții superioare de cultură, integrarea geo-economică a țării, formarea unei conștiințe naționale independente. Înseamnă, într-un cuvînt, crearea unei națiuni eliberate de strangularea externă a economiei sale, de dictatul monopolurilor internaționale care controlează comerțul mondial, de penetrația corporațiilor multinaționale în condiții dăunătoare pentru autodeterminarea fiecărei națiuni.

Efortul țărilor noastre trebuie să se concentreze asupra aplicării de măsuri economice care să favorizeze acumularea internă, să încurajeze investițiile în sectoare cheie ale dezvoltării, respectiv în cele mai productive, să distribuie industria pe întreg teritoriul național, să modernizeze și să tehnicizeze agricultura și mineritul și să ridice veniturile populației în așa fel încît să creeze piețe interne în continuă dezvoltare. Pentru aceasta, contribuția capitalului și a muncii naționale va fi primordială. Însă trebuie să se creeze condiții care să atragă cooperarea financiară și tehnică a organismelor internaționale și a întreprinderilor private străine. Capitalul extern ajută și accelerează dezvoltarea economică atîta timp cît este pus în serviciul unui plan de investiții prioritare aplicat de către statul național, adică de către popor. Capitalul străin se opune interesului național cînd monopolurile internaționale comercializează exporturile noastre primare și ne vînd produsele industriale pe care le consumăm, fixînd prețuri și condiții de monopol în ambele cazuri.

Inclusiv corporațiile multinaționale pot fi admise pe teritoriul național, cu condiția de a accepta planurile statului respectiv și de a respecta normele pe care acesta le stabilește.

Desigur, o condiție primară a dezvoltării independente este participarea poporului la guvernare, realizarea unei democrații sociale autentice indiferent de forma instituțională aleasă de către fiecare națiune, potrivit tradiției sale și drepturilor sale la autodeterminare.

Dezvoltarea economică este nu numai „noul nume al păcii”, ci este baza materială a independenței popoarelor noastre, a consolidării lor ca națiuni suverane, a bunăstării crescînde a compatrioților noștri.

Națiunile deplin încheiate și în dezvoltare sînt cele care vor defini noua ordine mondială la care aspirăm cu toții și în favoarea căreia acționează cu tărie președintele României, Nicolae Ceaușescu.

Numai națiunile puternice pot aduce contribuții efective la pace, la cooperare și la schimburile mondiale. O lume fragmentată, mutilată, în care subzistă vaste zone de sărăcie, nu poate fi lumea pașnică și creatoare pe care o dorim pentru fiții noștri.

Problemele unei noi ordini economice internaționale.

O viziune românească: Nicolae Ceaușescu

prof. dr. Giancarlo Elia VALORI

În zilele noastre este mai viu ca oricând interesul responsabililor opțiunilor politice și economice din țările cele mai diverse în ceea ce privește problema unei noi ordini economice ce trebuie dată umanității. În special în ultimii zece ani, în lume s-au manifestat tendințe inovatoare spontane în acest sens, din moment ce vechea diviziune internațională a muncii menținută în viață de interesele egoiste ale țărilor puternic dezvoltate nu mai are nici o rațiune de a exista, nici măcar din punctul de vedere strict economic.

Vorbind de personalități politice, pînă acum un singur conducător de stat, președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, s-a interesat de această problemă în mod activ și „din interior”, fiind conducătorul unei națiuni care de 30 de ani în această parte a lumii abordează, în interior, problemele dezvoltării și cercetării, iar în exterior, contacte noi și constructive, fie pe plan comercial fie pe acela, mai vast, „cultural”, fără a ține cont de deosebirile ideologice.

Interesul suscitât în opinia publică mondială de punctul de vedere al președintelui Nicolae Ceaușescu asupra complexei probleme a dezvoltării, a problemei progresului, a problemei păcii, este, ca să spunem așa, la sursa însăși a acestei reuniuni, pe care am deschis-o la Paris și o închidem la București pentru a sublinia adevărată substanțială a noastră a tuturor la liniile directe ale politicii externe a României, cu referință specială la sugestiile pe care această politică externă le conține în ceea ce privește instituirea unei noi ordini economice internaționale.

Pentru a sesiza elementul prospectiv al problemei, este util să se țină seama că în ultimii o sută de ani, distanța economică între țări dezvoltate industrial și țări cu o producție primitivă a devenit enormă. Și ca un paradox, distanța efectivă, geografică, între Statele Unite și Europa, pe de o parte, și oricare țară din Asia, Africa și America Latină, pe de altă parte, s-a micșorat foarte mult, datorită mijloacelor moderne de transport de persoane, de mărfuri, de știri.

Trebuie precizat, totuși, că lumea nu mai poate fi considerată ca împărțindu-se net în două grupuri de națiuni, cele avansate din punct de vedere economic, pe de o parte, și cele rămase în urmă, pe de alta: în realitate există o întregă gamă de variații ale nivelului de dezvoltare, în funcție de momentul în care fiecare națiune a început să realizeze un anumit progres. De fapt, în termenii „potențialității” de dezvoltare, chiar state avansate sînt astăzi încă „subdezvoltate”, în sensul că „potențialul” lor productiv nu este valorificat la maximum.

Și acum, pentru a ne referi în mod concret la acțiunea întreprinsă de președintele României, Nicolae Ceaușescu, în favoarea rezolvării problemelor dezvoltării, cred că este bine să reamintim toate cazurile cînd președintele român, în discursurile sale ca și în deciziile sale guvernamentale în materie de politică externă, a făcut o analiză atentă a tuturor factorilor complecși care concură la a determina, într-o țară, o situație de subdezvoltare. Printre altele, avînd

la îndemînă textele interviurilor sale cu ziariști străini, cuvîntările sale la reuniunile Comitetului Central al Partidului Comunist Român, cuvîntarea rostită la Congresul al XI-lea și toate acele întîlniri cu opinia publică mondială pe care domnia sa obișnuiește să le aibă, în formele cele mai diverse, deci cunoscînd toate acestea, se poate surprinde nemijlocit constanta confruntare cu realitățile, care reprezintă un element caracteristic al modului de a pune problema din punct de vedere teoretic și practic al președintelui României.

Ca om politic angajat într-un vast program de modificare a sistemului economic internațional, președintele Nicolae Ceaușescu nu se limitează la constatările să le spunem „fizice”, „naturale” ale subdezvoltării, recunoscînd în responsabilitățile precise și grave ale țărilor industrializate o mare parte din „cauza” fenomenului.

Este timpul ca diviziunea internațională a muncii, în multe aspecte astăzi încă destul de similară cu cea existentă în pericada imediat următoare marilor descoperiri geografice, să se schimbe în mod radical. Momentul este îndeajuns de potrivit pentru ca acest lucru să se petreacă fără mari tulburări: țările mici și mijlocii, pînă acum aflate la marginea productivității mondiale, sînt gata să-și asume responsabilitatea inerentă unui nou tip de productivitate, în mare parte de factură industrială, chiar și în ceea ce privește direct sectorul producției agricole.

Procesul de transformare a actualului sistem economic internațional, adică a actualei succesiuni sau totalități a raporturilor de producție dintre diverse țări, poate și trebuie să aibă loc conform indicațiilor precise ce se pot găsi în propunerile din scrierile și din discursurile președintelui român, în ceea ce privește unele principii noi care au schimbat profund, în bine, tonul relațiilor internaționale.

Rezumînd, ele pot fi reduse la cinci:

1) egalitatea în drepturi a tuturor statelor și deci dreptul fiecărui stat de a participa la analizarea și soluționarea problemelor ce îl privesc, atît la nivelul economic, cît și la nivel politic;

2) dreptul inalienabil al fiecărui popor de a fi stăpînul propriului său destin și al propriilor sale resurse materiale și umane;

3) dreptul de a dezvolta propriul sistem politic, economic și social în conformitate cu propriile interese, fără vreun amestec din afară;

4) abținerea de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea forței contra unui alt stat, pentru a-l determina în mod violent de a face anumite opțiuni, nu numai cu caracter politic, ci și cu caracter economic;

5) dreptul, dar și datoria fiecărui stat de a reglementa în mod pașnic propriile controverse cu alte state și de a coopera cu acestea, mai presus de deosebirile ideologice posibile, pentru promovarea dezvoltării economice și sociale a tuturor națiunilor.

În spiritul acestor principii cu caracter profund inovator, România întreține raporturi de intensă colaborare cu țări în curs de dezvoltare, raporturi care pun în evidență, prin caracterul lor prietenesc, cît de important este pentru menținerea păcii sau promovarea unui nou sistem economic internațional respectul independenței și suveranității fiecărui stat, ca și neamestecul în treburile sale interne. Dezvoltarea economică-socială a României este o realitate cu care această țară se mîndrește pe bună dreptate, într-atît încît să se poată considera — și, ceea ce contează mai mult, să poată fi considerată de alții — drept un model pentru acele națiuni care vor într-adevăr să dobîndească bunăstarea pentru cel mai mare număr posibil de oameni. Pentru România deci, cercul vicios al subdezvoltării s-a rupt definitiv, și este just ca la România să privească astăzi toate acele țări care vor avea de înfruntat, după dobîndirea independenței, problemele vitale legate de dezvoltare.

În ceea ce privește un nou „model” de relații economice ce trebuie stabilite cu țările în curs de dezvoltare, cred că este cazul să aici să ne referim la experiența românească ca la unul dintre cele mai bune exemple de relații economice și comerciale cu aceste state. O țară în curs de dezvoltare poate fi ajutată în momentul delicat și dificil al începutului activității sale productive pe o scară mai mare, nu atît cu împrumuturi în bani — care de altfel sînt mai ușor de efectuat — cît mai degrabă cu trimiterea de tehnicieni, utilaje, experți în problemele dezvoltării. Acest gen de program este deja pus în practică, cu tot mai mare succes, de către România, în cadrul relațiilor sale economice cu țări afro-asiatice și latino-americane.

Sîntem conștienți că avem de partea noastră atenția și sensibilitatea unei mari părți a opiniei publice mondiale, pregătită și stimulată în acest sens de gîndirea și acțiunea președintelui Nicolae Ceaușescu. Trebuie să profităm și de această împrejurare favorabilă și să încercăm să indicăm realmente, după exemplul președintelui român, o cale nouă spre dezvoltare și pace.

Mai întîi de toate, trebuie să ne convingem pe noi înșine înainte de a-i convinge pe alții, că crearea unei noi ordini economice internaționale nu este o utopie: țări cu o veche tradiție industrială și țări în curs de dezvoltare vor putea să ajungă la o nouă diviziune a muncii. De aici înainte este un lucru clar antieconomic ca lumea să rămînă împărțită în două secționări rigide de producție, unul industrial și altul primar: armonizarea forțelor, este în fapt singura cale pentru a ieși din izolarea economică, pentru a da o viață nouă sistemelor economice învechite ale țărilor foste colonialiste, pentru a determina ieșirea economiei țărilor foste colonii din întunericul înapoierii.

Cred că în acest sens pledează mesajul clar, ușor de înțeles la toate nivelele, care vine de la președintele Nicolae Ceaușescu, de la națiunea română și de la exemplul lor comun de viață și comportare politică.

Este just ca asupra acestui aspect să se oprească astăzi atenția noastră specială, din moment ce el cuprinde toate începuturile posibile pentru realizarea unui sistem internațional profund renovat, în cadrul căruia să nu mai fie posibile înfrunțările, violența sau abuzurile.

Independență și interdependență. Obiective și căi ale edificării unei noi ordini economice internaționale

prof. dr. GHEORGHE DOLGU

Recunoașterea interdependențelor din lumea contemporană constituie un punct de pornire pentru orice întreprindere de schimbare a sistemului relațiilor internaționale. Dar ca din orice punct, și în această problemă se poate merge în direcții foarte diferite, unele în divorț cu interesele fundamentale ale popoarelor. Iată de ce rolul și perspectivele suveranității naționale într-o lume a interdependențelor crescînde, raportul dintre factorii interni și cei internaționali ai dezvoltării social-economice, dintre componentele naționale și ansamblul economic mondial se impun ca o importantă problemă de reflecție. A clarifica, a defini cu precizie sensul schimbărilor și metodele de a le opera este o condiție prealabilă a edificării unei noi ordini economice internaționale. În intervenția mea îmi propun să consider această problemă prin unghiul obiectivului lichidării subdezvoltării pornind de la datele fundamentale ale gândirii președintelui Nicolae Ceaușescu.

Pentru președintele român **suprimarea subdezvoltării este o problemă globală, a cărei soluționare prezintă interes pentru toate popoarele lumii și de care depinde viitorul întregii comunități internaționale.** Decalajele imense și în creștere, coabitarea pe glob a fenomenului de suprad dezvoltare, supraconsum de materii prime, supralimentatie în unele țări, cu fenomenul de subdezvoltare, subconsum și subalimentatie, în țările care adăpostesc majoritatea populației mondiale, dezvoltarea unor țări pe seama altora îi apar ca o nedreptate flagrantă și un anacronism monstruos astăzi cînd știința și tehnica i-au dat omului mijloace atât de puternice de a domina natura. Aici nu e vorba numai de un comandament etic, de un imperativ al echității. Este vorba de un interes general perceptibil pe planuri multiple. În primul rînd politic. Stabilitatea și pacea în lume nu vor putea fi asigurate atîta vreme cît se prezervă actualele structuri inechitabile. În al doilea rînd economic. Dezechilibrurile din sistemul mondial vor genera noi crize de o amploare crescîndă, păgubitoare pentru toate țările, după cum păgubitoare pentru toți vor fi confruntările, inevitabile în absența unei soluții a problemei. Lichidarea subdezvoltării este în ultimă analiză o premisă și un rezultat al optimizării dezvoltării economico-sociale, științifice și tehnice la scara întregii planete. Pentru președintele Nicolae Ceaușescu „una din problemele cele mai complexe de care depind înseși progresul și pacea lumii contemporane este lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări dezvoltate și subdezvoltate, în țări bogate și țări sărace — gravă anomalie a lumii contemporane, urmare a politicii imperialiste și coloniale, generatoare de neîncredere și suspiciune, de tulburări economice și politice. Fără înlăturarea treptată a acestei situații și dezvoltarea rapidă a țărilor rămase în urmă nu se poate asigura o colaborare trainică, întemeiată pe deplină egalitate între națiuni”.

La antipodul concepțiilor catastrofice care consideră viitorul pornind de la datele prezentului, al unor modele de producție, dezvoltare tehnică și de consum, fondate pe considerente de profit, al soluțiilor false căutate pe linia creșterii zero — economice sau demografice, gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu se caracterizează prin încredere în activitatea popoarelor, în forța științei și tehnicii, în virtuțile unei cooperări internaționale de un tip nou. Un optimist? Fără îndoială. Dar în același timp un analist lucid și realist care por-

nește de la exigențele obiective ale dezvoltării, de la perspectivele deschise de schimbările ce survin în distribuția puterii pe plan mondial. „Cu toate greutățile ce vor mai sta în calea făuririi unei noi ordini economice și politice, a destinderii — spune președintele Nicolae Ceaușescu — avem deplina convingere că masele largi, popoarele vor triumfa în această luptă măreață. Neîndoios, această luptă, istoricește, va învinge. Nu există forță în lume care să oprească mersul triumfal al popoarelor spre eliberarea deplină de sub orice asuprire — socială și națională — spre o societate de națiuni egale, de oameni egali.”

Strategia lichidării subdezvoltării comportă în concepția președintelui român următoarele elemente fundamentale: rolul decisiv al eforturilor pe plan național, cadrul internațional trebuie să favorizeze aceste eforturi; comunitatea internațională trebuie să acorde țărilor în curs de dezvoltare un sprijin substanțial pe multiple planuri.

Anul trecut, la Conferința mondială a populației care s-a ținut la București, președintele Nicolae Ceaușescu, exprimînd încrederea în capacitatea oamenilor de a asigura — bazîndu-se pe știință — noi resurse pentru satisfacerea în condiții tot mai bune a cerințelor de viață ale tuturor popoarelor, sublinia: „Condiția esențială a realizării acestei perspective este dezvoltarea tot mai intensă a forțelor de producție în fiecare țară, valorificarea la maximum de către fiecare popor a resurselor de care dispune”. Într-adevăr, o dezvoltare economică-socială reală nu poate fi exportată sau importată. Ea se aseamănă cu procesul de creștere al unui organism viu care poate fi influențat, dar nu determinat din afară. Ea presupune luarea în calcul într-o viziune sistemică a numeroși parametri economici, tehnici și sociali, stabilirea priorităților și ritmurilor creșterii pornind de la nevoile, condițiile și posibilitățile interne. Ea presupune participarea întregii colectivități, animate de un ideal comun, creativitate individuală și colectivă pentru a găsi soluțiile cele mai adecvate condițiilor și aspirațiilor locale. Cadrul de nefinlocuit pentru o asemenea dezvoltare este organizarea statală, iar una din marile ei forțe stimulative este națiunea. Aceste idei ocupă un loc proeminent în gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu, în care abordarea economică continuă și completează abordarea filozofică, sociologică, politologică.

Statul și națiunea își pot valorifica din plin potențialitățile de progres numai dacă este asigurat exercițiul deplin al suveranității naționale în ceea ce privește forma de organizare social-politică, resursele naturale, stabilirea orientărilor și ritmurilor dezvoltării economico-sociale, a modalităților de participare la schimburile internaționale. Este oare necesar să reamintim cît de departe sînt numeroase țări ale lumii de o situație în care să se poată vorbi de exercițiul deplin al suveranității naționale? Și cît de justificată este insistența cu care președintele român militează pentru ca relațiile internaționale să fie așezate pe principiul respectului independenței și suveranității naționale, al dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele?

Strategia unui progres economico-social rapid comportă în gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu o serie de elemente fundamentale care își pot găsi concretizarea în funcție de condițiile și particularitățile locale. Mă opresc asupra citorva dintre ele.

a) Un progres economico-social rapid reclamă structuri și instituții care să asigure participarea creatoare a maselor, echitate în distribuția rezultatelor, concentrarea eforturilor pe direcții cheie.

b) Dezvoltarea trebuie să aibă drept țel crearea unui complex economic, național, conceput ca un sistem unitar și armonios de ramuri și subramuri, industria fiind vitală pentru valorificarea superioară a resurselor, participarea eficientă la schimburile internaționale, maximizarea creșterii venitului național.

c) O parte însemnată din resursele națiunii — 25—30%, din venitul național — trebuie să fie alocată sistematic și pe o lungă perioadă de timp pentru dezvoltare.

d) Sisteme proprii de educație și cercetare trebuie să fie create pornindu-se de la nevoile specifice ale producției, ale societății.

Numai pe această cale se poate ajunge la o dezvoltare în ritmuri accelerate și avîndu-și sursele în interior, la transformarea eforturilor proprii într-un factor primordial al suprimării subdezvoltării, la independența economică. Concepțiile președintelui Nicolae Ceaușescu despre stat, națiune, suveranitate, progres social-economic, au fost testate în România, țară în punea de un venit pe locuitor de numai 80 de dolari. Astăzi acest venit este de 900—1000 și urmează să ajungă la 2500—3000 de dolari la sfîrșitul deceniului viitor.

În lumina ideilor enunțate, independența economică care are ca premisă exercițiul deplin al suveranității și își găsește expresia într-o dezvoltare determinată din interior, nu are nimic în comun cu o orientare autarhică. O dezvoltare în condiții de independență economică nu numai că nu exclude dar presupune participarea activă la schimburile internaționale, la rezolvarea în cooperare cu alte state a unor probleme regionale sau a problemelor globale ale lumii. Adîncirea interdependențelor este un proces inevitabil. Marile lui potențialități de progres vor deveni realități între altele dacă o nouă ordine economică internațională va asigura transformarea economiilor naționale ale statelor în celulele de bază ale progresului economic și social.

Lichidarea subdezvoltării presupune un mediu internațional care să favorizeze eforturile proprii ale fiecărei țări. A dezvoltarea această temă înseamnă a ataca în întreaga problemă a edificării unei noi ordini economice internaționale. Mă voi limita deci la a consemna cîteva elemente generale ale demersului analitic al președintelui Nicolae Ceaușescu și implicit ale acțiunii politice a României.

În primul rînd. Un nou sistem de relații economice internaționale trebuie să aibă ca punct de referință statele naționale, economia națională a fiecărei țări, ceea ce înseamnă că soluțiile urmează să fie căutate în direcții care să țină seama de interesele dezvoltării tuturor statelor.

În al doilea rînd. Un nou sistem presupune mecanisme și acțiuni concertate pentru a depăși structura inechitabilă a lumii contemporane și a împiedica polarizarea avantajelor de pe urma schimburilor internaționale.

În al treilea rînd. Un mediu internațional va fi cu atât mai stimulator pentru eforturile naționale cu cît el va reuși să încurajeze cooperarea internațională. Aceasta înseamnă să se elimine barierele artificiale în calea schimburilor dintre state, să se rezolve problema accesului la materii prime și la tehnologie, să se înlătore fluctuațiile mari de prețuri și acțiunile speculative, să se organizeze programe comune pentru rezolvarea problemelor globale.

În al patrulea rînd. Adîncirea interdependențelor, introducerea în sistemul relațiilor internaționale a unor finalități care nu pot fi atinse prin jocul liber al forțelor de piață reclamă creșterea rolului Națiunii

nilor Unite și al altor organizații internaționale și democratizarea largă și efectivă a raporturilor între state.

În al cincilea rînd. Este în avantajul tuturor popoarelor ca problemele care confruntă astăzi omenirea să fie tratate prin dialog și cooperare și nu prin confruntare. Pe de o parte, așa cum rezultă din analiza teoretică și chiar din demonstrarea matematică făcută de unii oameni de știință, pe termen lung, interesele tuturor popoarelor coincid. Pe de altă parte, problemele complexe ale edificării unei noi ordini nu pot fi soluționate prin confruntare, nici prin reuniuni ale unor cluburi de țări, ci numai cu participarea egală în drepturi a tuturor statelor. Drumul spre soluții veritabile va fi mai dificil, poate mai lung, dar acesta este unicul drum, iar „explozia negocierilor”, de care se vorbește, este poate una din acele explozii pașnice care constituie un instrument al oricărei opere grandioase de construcție.

Nu vor lipsi desigur încercările de a pune un conținut vechi într-un înveliș nou. Dar, cum spune președintele Nicolae Ceaușescu, asemenea încercări trebuie să fie respinse chiar dacă învelișul ar fi de aur. **„Noua ordine economică,”** sublinia președintele român, **nu se poate asigura prin unele schimburi formale, care în realitate să perpetueze însă vechile principii și vechea politică de dominație și inechitate. Noua ordine presupune o schimbare revoluționară a raporturilor internaționale, întemeierea colaborării pe principii noi, astfel ca fiecare națiune — independent de mărimea ei — să-și poată aduce contribuția activă și să participe în deplină egalitate la soluționarea tuturor problemelor care preocupă lumea contemporană”.**

Într-o lume a interdependențelor crescînde este în interesul economic și politic al întregii comunități internaționale să se asigure un flux sistematic și masiv de resurse din țările dezvoltate, îndeosebi din cele care au beneficiat de avantaje unilaterale, prin asuprirea altor popoare, spre țările în curs de dezvoltare. Cu cât mai devreme se va organiza un asemenea flux, cu atât mai mici vor fi costurile totale.

Constituirea unui Fond de dezvoltare administrat de O.N.U., propunere avansată de România, se impune ca o necesitate imperioasă. Găsirea resurselor necesare presupune manifestarea voinței politice a statelor. România, ca și alte state, a atras atenția în această privință asupra unei imense rezerve, sumele înghițite de cursa înarmărilor și cheltuielile militare, sume care depășesc de peste 30 de ori volumul ajutorului acordat țărilor în curs de dezvoltare. O grea povară pentru toate po-

poarele, această competiție imobilizează circa 300 de miliarde de dolari anual, o mare parte din potențialul științific și tehnic al țărilor lumii. Ea distorsionează structurile economice și curente de schimb, accentuează presiunile inflaționiste și asupra materiilor prime, creează dificultăți suplimentare în calea colaborării internaționale. Trecerea la acțiuni efective de oprite a cursei înarmărilor și dezarmare este deci o necesitate obiectivă pentru asigurarea păcii, securității și progresului în lume.

Merită atenție și alte idei cu privire la căile asigurării resurselor crescînde necesare finanțării dezvoltării ca, de pildă, instituirea unui impozit mondial pe venituri și pe consumul de resurse epuizabile, sau utilizarea pentru finanțarea dezvoltării a veniturilor obținute din exploatarea resurselor aflate în afara spațiilor pe care se exercită suveranitatea națională a statelor: fundul mărilor dincolo de zona economică, teritoriile libere acoperite de ghețuri, spațiul extraterestru.

În toate cazurile, asistența internațională care este menită să potențeze eforturile proprii ale fiecărui popor, trebuie să se încadreze în programele naționale, să fie acordată în forme cât mai adaptate condițiilor și cerințelor fiecărei țări. Asistența trebuie să fie nediscriminatorie și liberă de condiții politice. În fine, este necesar să se folosească criteriile selective, acordîndu-se prioritate țărilor celor mai sărace — de pildă celor cu un venit pe locuitor sub 200 de dolari.

În concluzie: a concilia independența tuturor statelor cu cerințele unor interdependențe crescînde, a construi un veritabil sistem al relațiilor internaționale în care componentele naționale să se articuleze armonios și să găsească cel mai propice teren de progres, a înlocui inechitatea prin echitate, a dezvolta larg cooperarea între popoare în libertate și egalitate, a da o nouă dimensiune politicilor naționale în spiritul solidarității și responsabilității internaționale, într-un cuvînt a edifica o nouă ordine economică și politică internațională — iată marea chemare a istoriei, șansa unică pe care generațiile actuale nu au dreptul să o rateze. Esențial este ca asupra acestor probleme să se reflecteze, să se confrunte punctele de vedere, să se degajeze soluții, să se treacă la acțiune. Pentru că așa cum spune președintele Nicolae Ceaușescu, **„realizarea unei noi ordini economice internaționale este un factor determinant în dezvoltarea întregii civilizații umane contemporane, în asigurarea reală a unei păci trainice în lume”.**

Problemele de bază ale comerțului internațional în perspectiva făuririi unei noi ordini mondiale

prof. dr. COSTIN MURGESCU

În concepția României, făurirea unei noi ordini economice și politice implică lichidarea subdezvoltării, a polarizării lumii în țări bogate și țări sărace, crearea unor noi relații internaționale democratice, care să asigure fiecărui popor afirmarea plenară și nestîngherită a geniului său creator național.

Lucrările președintelui Nicolae Ceaușescu reprezintă o amplă fundamentare și dezvoltare a acestei concepții, expusă în mod sintetic și în Declarația guvernului român difuzată la a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U.

În acest context general, îmi propun să vă supun atenției câteva aspecte legate de problema produselor de bază și a comerțului internațional.

Nu se poate concepe, în termeni noi, viitorul unui real progres comun al omenirii fără a respinge „ab initio” o falsă

alternativă: sau o restrînsă societate de consum, bazată pe înroșirea de resurse ieftine importate dintr-o imensă periferie mondială pauperă, sau o creștere limitată, pină la zero — stagnare.

Care sînt liniile de forță ale politicii propusă de România pentru a scoate omenirea din impasul în care a intrat?

În primul rînd, **consolidarea și respectarea suveranității naționale și a controlului național al fiecărui stat asupra resurselor sale naturale,** asupra tuturor acțiunilor de cercetare, prospectare și punere în valoare a acestora.

Accasta ni se pare premisa esențială pentru a stimula eforturile materiale și financiare pe care fiecare popor este chemat să le facă în vederea lărgirii bazei sale de materii prime, pentru elaborarea unor politici naționale coerente și pentru a se da, în același timp, noi dimen-

siuni colaborării internaționale în acest domeniu.

În al doilea rînd, este necesar să se țină seama de necesitatea de a se facilita accesul tuturor țărilor la resursele de materii prime, ca și de coeficientul ridicat al capitalului în ramurile industriei extractive. Toate acestea impun o **largă cooperare internațională, bi și multilaterală, pe o bază reciproc avantajoasă** orientată spre lichidarea „petelor albe” de pe harta geologică a omenirii și creșterea rezervelor de materii prime prin introducerea largă a soluțiilor tehnice moderne de cercetare geologică, extracție și prelucrare. În același cadru, România consideră că țările în curs de dezvoltare trebuie sprijinite, în mod special, pentru construirea căilor de comunicație necesare exploatarea și transportului materiilor prime, ca și pentru dezvoltarea de industrii prelucrătoare naționale.

În al treilea rînd, se impune un **efort concertat al tuturor statelor în vederea eliminării risipei de materii prime și combustibili, a folosirii lor raționale și recuperării economice a deșeurilor. Concomitent, apare necesară elaborarea unui program pentru producerea de rezerve alternative, ca și pentru descoperirea și folosirea unor noi surse de energie.**

Acțiunile întreprinse de numeroase țări în aceste direcții sub impulsul „crizei petrolului” au demonstrat posibilitățile largi de care dispune omenirea în aceste direcții. Nu ar fi oare absurd ca asemenea acțiuni să se întreprindă doar în perioade de criză, în loc ca ele să devină constante ale unei creșteri economice împregnate de spiritul responsabilității față de destinele omenirii?

Fluctuațiile brutale și anarhice ale prețurilor de pe piețele internaționale (conjugate cu inflația și practica cursurilor valutare flotante) au căpătat în ultimii ani dimensiuni care creează o stare de insecuritate economică mondială, cu efecte negative asupra programelor naționale din toate țările și în primul rînd din țările în curs de dezvoltare.

Citeva exemple. Prețurile produselor de bază (exceptînd petrolul) au înregistrat, în perioada boomului din 1973—1974, creșteri de 100%; însă, în iunie 1975 ele scăzuseră, din nou, cu 37% față de vîrfurile din primul semestru 1974. Petrolul a crescut în acest timp cu 400% și s-a menținut, prin politica unitară a OPEC, la același nivel. După calculele preliminare ale UNCTAD, pentru țările în curs de dezvoltare (cu excepția țărilor producătoare de petrol), raporturile de schimb se deteriorează anul acesta cu circa 10% față de 1960.

Stocurile mondiale au scăzut în proporții îngrijorătoare. Față de 1960-1961, partea stocurilor mondiale în consumul anual mondial scăzuse în 1973 la cupru de la 367% la 10,1%, la plumb de la 18,3% la 7,1%, la zinc de la 12% la 5,5%, la bauxită de la 13,2% la 7%, ș.a.m.d. Oricine poate măsura impactul acestei scăderi asupra mișcării prețurilor internaționale.

Este mereu mai evident că desfășurarea normală a relațiilor economice internaționale impune **elaborarea unor principii și măsuri concrete destinate să prevină fluctuațiile speculative, să pună capăt creșterii sau scăderii artificiale a prețurilor, să asigure stabilitatea prețurilor pe perioade de mai mulți ani.**

În acest spirit, România și-a manifestat acordul său de principiu cu „programul integrat” care va fi dezbătut la Nairobi, în mai 1976, de către cea de a IV-a Conferință a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare.

În strategia făuririi unei noi ordini economice internaționale, un loc central revine măsurilor destinate să stabilească

un raport just între prețurile materiilor prime și prețurile produselor industrializate.

Zilele trecute, la Teheran președintele Nicolae Ceaușescu sublinia din nou, în acest sens: „România se pronunță pentru o stabilitate a prețurilor la toate produsele, atât la materiile prime — deci, și la petrol — cât și la produsele industriale, dar aceasta trebuie să facă obiectul unei înțelegeri corespunzătoare. Aceasta va fi un element esențial al noii ordini internaționale”.

Dezvoltând această idee, președintele României preciza: „Este necesar ca țările posesoare de materii prime să primească prețuri care să concorde cu activitatea depusă pentru exploatarea acestor materii prime, cu valsearea lor și care să le ajute să realizeze o dezvoltare economică-socială mai rapidă. În același timp, desigur, produsele industriale trebuie să fie livrate la asemenea prețuri încât să nu ducă la lichidarea avantajelor obținute prin prețurile la materiile prime, dar care, totodată, să constituie și un stimulent pentru dezvoltarea în continuare a activității industriale”.

Rigoarea științifică a apelului la criteriile obiective se armonizează cu preocuparea pentru stimularea activității productive în toate țările lumii, pentru destinele umanității.

Oricine analizează această concepție dobândește imaginea deosebirii calitative dintre economia mondială a progresului comun al tuturor popoarelor — spre care năzuim — și economia mondială în care trăim astăzi, bazată pe relații de dominație și putere, economie pe care au încercat s-o legitimizeze afităte teorii ale prețurilor internaționale.

În „Programul integrat” — menționat înainte — UNCTAD caută să arunce o punte între cele două lumi — cea de astăzi și cea a viitorului — prin propunerea de „indexare a prețurilor”.

Formulă atrăgătoare, cu toate imperfecțiunile de concepție care mai stăruie și cu toate neclaritățile tehnice care o mai învâluie. Dar nu acest aspect mi se pare esențial, oricât de complexe sînt nu numai problemele indexării directe — pe orizontală între diferitele materii prime, pe verticală între materiile prime și produsele manufacturate respective, în diagonală etc. —, ci și cele ale indexării indirecte. Cercetarea științifică din economie are deschis în această direcție un vast câmp de investigație creatoare, pe care va trebui să-l parcurgă cu perseverență.

Ceea ce aș dori să subliniez aici este un alt aspect. În unele discuții internaționale, există tendința ca problema crucială a indexării prețurilor să fie trecută pe un plan secundar. Există pericolul ca, abia intrată pe ordinea de zi, ea să fie scoasă practic. Sînt invocate, în acest sens, tocmai dificultățile tehnice ale indexării prețurilor.

Nu cred în asemenea argumente. Cred mai curînd în folosirea argumentelor tehnice spre a se masca o opoziție de principiu față de ideea unor raporturi juste între prețurile internaționale, dorința de a se perpetua practica unor prețuri puse în slujba raporturilor de dominație. Am, totodată, sentimentul că această opoziție poate fi facilitată prin încercarea de a se stabili perioada de referință inițială — de la care urmează să înceapă indexarea — nu în funcție de elemente obiective, ci de anumite conjuncturi favorabile unui grup sau altuia.

De ce evoc acest aspect, cînd este știut că în problema prețurilor internaționale sînt sintetizate toate contradicțiile economiei mondiale contemporane?

Pentru a schița un singur comentariu. Este vorba despre faptul că problema unor prețuri internaționale echitabile nu poate fi rezolvată decît în cadrul procesului de faurire a unei noi ordini e-

conomice și politice internaționale, ca o componentă organică a acestui proces și în corelație intimă cu întreaga lui desfășurare.

Cu alte cuvinte, stabilirea unor raporturi juste între prețuri poate fi rezolvată numai printr-o ruptură cu actualele relații de dominație, ca o latură inseparabilă a acestei rupturi, a democratizării tuturor relațiilor internaționale, a dezvoltării conștiinței cu privire la solidaritatea de destin a tuturor popoarelor lumii.

Tocmai o asemenea abordare definește meritele novatoare ale concepției președintelui Nicolae Ceaușescu în problema prețurilor internaționale.

În concepția României, făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale implică și adoptarea de măsuri care să stimuleze expansiunea echitabilă a comerțului internațional și a cooperării economice dintre state, să excludă orice formă de presiune sau de ingerință în treburile interne.

Trei direcții de preocupări atrag, în mod special, atenția.

Primo. Acordurile comerciale bilaterale, ca și negocierile comerciale multilaterale de tipul celor cunoscute sub denumirea de runda de la Tokio, trebuie să ducă efectiv la restrîngerea și abolirea obstacolelor netarifare, reducerea tarifelor vamale și eliminarea tuturor practicilor discriminatorii, liberalizarea schimburilor cu un tratament preferențial pentru țările în curs de dezvoltare.

Secundo. Sistemul preferințelor generalizate trebuie aplicat de toate țările dezvoltate și față de toate țările în curs de dezvoltare: în același timp, el trebuie lărgit și perfecționat spre a facilita efectiv exporturile de manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare. În mod deosebit se cer corelate rezultatele ce vor fi obținute în cadrul runde de la Tokio cu preferințele acordate pînă în prezent țărilor în curs de dezvoltare, pentru a nu se diminua importanța acestora din urmă

înainte chiar ca ele să fi produs efectele scontate.

Tertio. Sînt necesare acțiuni mult mai serioase din partea țărilor în curs de dezvoltare pentru intensificarea schimburilor reciproce și multiplicarea formelor de cooperare dintre ele.

Construirea unei rețele dense de colaborare reciproc avantajoasă și pe multiple planuri, între țările în curs de dezvoltare trebuie să reprezinte un pilon esențial al creșterii lor economice, al posibilității de a-și spune cuvîntul cu întreaga greutate cuvenită în procesul de reorganizare a lumii, în realizarea unei noi diviziuni mondiale a muncii.

Oprește aici comentariile mele. Ca în toate domeniile, concepția președintelui Nicolae Ceaușescu se traduce și în domeniul comerțului internațional prin cutezătoare programe de acțiune.

Realizarea lor nu este simplă, dar este posibilă prin activitatea perseverentă și convergentă a tuturor forțelor progresiste din lume.

Președintele Nicolae Ceaușescu afirmă limpede acest lucru atunci cînd subliniază că făurirea unei noi ordini economice și politice mondiale, „**acest deziderat fundamental al lumii de astăzi, nu este simplă, ușoară. Dar dacă popoarele, forțele înaintate vor acționa unite, el poate fi împlinit**”.

Este o concepție care se inspiră din tradițiile revoluționare ale poporului nostru care știe că nu a dobîndit nimic decît prin propriile sale eforturi, prin munca și lupta lui.

Este o concepție căreia îi dădea o plastică expresie și marele conducător al revoluției de la 1848, Nicolae Bălcescu, cînd spunea: „Tot ce nu este prin noi, nu este pentru noi”.

Este mesajul pe care poporul român îl transmite tuturor popoarelor lumii chemate să înlăptuiască prin ele și pentru ele — printr-o largă cooperare internațională — o nouă ordine mondială.

Factorul monetar în restructurarea relațiilor economice internaționale

prof. dr. GHEORGHE RĂDULESCU

Omcnirea este confruntată în prezent cu problemele de cea mai mare gravitate și complexitate, pe care nici un stat și nici un grup restrîns de state, oricît ar fi de puternice și bogate nu pot să le rezolve singure. Mai mult ca oricînd, colaborarea și cooperarea cu drepturi egale, depline, a tuturor statelor se impun ca singura modalitate rezonabilă de stabilire a căilor și mijloacelor de ieșire din actualul impas și de pregătire a unui viitor mai prosper pentru toate popoarele lumii.

În acest punct de vedere, actuala criză economică și monetară, prin propozițiile ei neobișnuite, a zdruncinat concepțiile vechi, a mobilizat conștiințele, a favorizat confruntările de opinii în vederea găsirii și aplicării soluțiilor care, ancorate în realitățile și aspirațiile societății contemporane, să ducă la lichidarea dezechilibrelor economice și monetare prezente și la evitarea lor în viitor. Părererea noastră este că acest moment istoric poate și trebuie folosit pentru unirea eforturilor tuturor forțelor progresiste mondiale în opera de creare a bazelor unei societăți mai bune și mai drepte.

Faptul că discuțiile despre necesitatea instaurării unei noi ordini economice și politice, a democratizării relațiilor internaționale, a elaborării de noi norme de drept internațional, au căpătat astăzi o rezonanță de dimensiuni planetare, consider că trebuie pus în legătură tocmai cu

agravarea problemelor subdezvoltării și cu ansamblul fenomenelor care au creat o stare de insecuritate economică pe piața mondială. Ele au constituit o dovadă că lucrurile nu se mai pot remedia cu jumătăți de măsură sau cu expediente. Situația este de așa natură, încît a devenit imperios necesară revizuirea fundamentală a teoriilor și practicilor care au stat la baza sistemului economic internațional pînă acum, construirea unei noi ordini economice internaționale care să asigure progresul fiecărui popor și al întregii comunități mondiale.

Noi salutăm în Institutul pentru problemele unei noi ordine economice internaționale unul dintre organismele chemate să joace un rol important în elucidarea aspectelor acestei ordini, în găsirea răspunsurilor la întrebările pe care omenirea și le pune în legătură cu căile de ieșire din situația precară în care se află.

Faptul că Institutul a ales ca temă pentru prima sesiune a Consiliului său general „Problemele unei noi ordini economice internaționale. Modul în care este concepută noua ordine de către președintele Nicolae Ceaușescu” constituie pentru noi un prilej de adîncă satisfacție. Președintele Republicii Socialiste România este una din personalitățile proeminente ale epocii noastre, a cărei activitate prodigioasă îmbină patriotismul fierbinte și înalta responsabilitate internațională, capacitatea

de a previziona direcțiile dezvoltării României și de a imprima societății noastre avântul creator care o caracterizează și gîndirea cîntătoare în domeniul lîmpezirii căilor de soluționare a marilor probleme ale omenirii contemporane.

Tot mai mult se recunoaște pe plan internațional rolul de pionierat pe care președintele României și politica sa externă îl au în cristalizarea conceptului de nouă ordine economică internațională, în dinamizarea făuririi acestei noi ordini în scopul dezvoltării colaborării între popoare, al asigurării progresului și păcii în lume. Pentru președintele Nicolae Ceaușescu, noua ordine este indisolubil legată de ideea umanistă a lichidării stării de subdezvoltare, a asigurării pentru toate popoarele a unei vieți demne. „Viața arată tot mai evident — a declarat recent președintele României — că nu se poate vorbi de o pace reală, de destindere și securitate atît timp cît două treimi din omenire sînt confruntate cu problemele grave ale subdezvoltării, cît lumea continuă să fie împărțită în săraci și bogați“. În continuarea acestei idei, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat: „Pornind de la aceste realități, România acționează consecvent pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, întemeiate pe deplină egalitate în drepturi și echitate, care să asigure progresul tuturor țărilor — și în primul rînd al celor rămase în urmă —, accesul neîngrădit al popoarelor la binefacerile revoluției tehnico-științifice contemporane“.

În lumina concepției președintelui Nicolae Ceaușescu oglindită în scrierile sale ca și în activitatea de conducere a economiei și relațiilor noastre externe, aș dori să expun cîteva considerațiuni legate de problema monetară în raporturile ei cu noua ordine economică internațională.

Trăsăturile actualei perioade, în care criza economică se împletește cu criza monetară — așa cum de altfel s-a întîmplat și în timpul crizei economice din 1929—1933 —, lasă să se întrevadă strînsa interdependență a fenomenelor economice și monetare. Din această cauză, în concepția României, noua ordine economică internațională cuprinde, ca a componentă indispensabilă, o nouă ordine monetară și financiară.

Pornind de la această concepție de ansamblu, paralel cu eforturile depuse în vederea adoptării într-un termen cît mai scurt a unui complex de măsuri organizatorice, privind instaurarea noii ordini economice internaționale, țara noastră, devenind la 15 decembrie 1972 membră a Fondului Monetar Internațional, a participat în această calitate la lucrările care s-au desfășurat atît în cadrul Comitetului celor 20 pentru reforma sistemului monetar, cît și la cele care au loc în prezent în cadrul Comitetului interimar al Fondului și în cadrul Comitetului ministerial al Fondului și Băncii Mondiale pentru problemele finanțării țărilor în curs de dezvoltare. De asemenea, la sesiunile anuale ale Fondului Monetar Internațional au fost prezentate punctele de vedere ale României cu privire la aceste probleme.

Grupînd aspectele monetare și financiare care rezultă din noua ordine economică internațională, putem aprecia că noua ordine monetară și financiară va trebui să cuprindă soluții pentru următoarele componente ale acestei ordini :

1. Finanțarea procesului de lichidare a decalajelor economice dintre țările lumii.

2. Crearea unui nou sistem monetar internațional în locul sistemului de la Bretton Woods, elaborat în 1944 de Conferința monetară și financiară a Națiunilor Unite și Asociate și lichidat de fapt în august 1971, și

3. Îmbunătățirea Statutului Fondului Monetar Internațional ca organism specializat al ONU, destinat să supravegheze și să sprijine aplicarea sistemului monetar internațional.

Ca țară în curs de dezvoltare, România consideră că lichidarea fenomenului subdezvoltării trebuie să constituie un obiectiv primordial al noii ordini monetare și financiare internaționale. Aceasta, spre deosebire de vechea ordine care nu i-a acordat decît o atenție marginală, nu a mobilizat decît fonduri insuficiente față de marile nevoi ale țărilor în curs de dezvoltare și nu s-a preocupat într-o măsură corespunzătoare de condițiile de finanțare, de cele mai multe ori prea grele față de posibilitățile acestor țări.

Noi apreciem că finanțarea dezvoltării de către țările avansate și de către țările care dispun de fonduri și doresc să participe la această acțiune este în propriul lor interes, avînd în vedere că lichidarea subdezvoltării condiționează nemijlocit stabilitatea economică, progresul general al tuturor națiunilor, menținerea „calității vieții“ în țările avansate, astfel încît ea trebuie să preocupe toate țările în egală măsură.

Deși egalizarea relativă a nivelurilor de dezvoltare va trebui să fie în primul rînd rezultatul eforturilor proprii ale țărilor rămase în urmă, prin afectarea unei părți importante din venitul național pentru dezvoltare, ea nu va putea fi accelerată și consolidată decît prin creșterea fluxului de resurse spre țările în curs de dezvoltare. Noua ordine monetară și financiară va trebui deci să prevadă modalitățile organizatorice de mobilizare a capitalurilor și de îndreptare a lor spre țările în curs de dezvoltare, în condiții acceptabile.

România propune constituirea unui Fond de dezvoltare administrat de Organizația Națiunilor Unite și format prin contribuția tuturor statelor și în primul rînd a celor dezvoltate. O sursă deosebit de importantă ar constitui-o reducerea cu 10% a bugetelor militare și transferarea unei jumătăți din suma astfel economisită la dispoziția Fondului. Mijloacele acestui Fond ar urma să se repartizeze cu prioritate statelor cu un venit național sub 200 de dolari pe un locuitor.

România consideră că noua ordine economică mondială mai presupune elaborarea unui nou sistem monetar internațional, sănătos și echitabil, care să asigure întărirea monedelor naționale și să creeze premisele unei mai mari stabilități a cursurilor valutare, precum și perfecționarea sistemului de credite.

În cadrul reformei sistemului monetar internațional, o poziție proeminentă ocupă problema parităților și cursurilor valutare. De modul în care vor fi stabilite raporturile valorice dintre monede depinde în mare măsură felul în care se vor desfășura relațiile economice dintre state, echivalența schimburilor, echitatea acestor relații.

În această privință, România și-a exprimat convingerea că fără o ordine în parități și cursuri nu poate exista o dezvoltare

normală a relațiilor economice dintre state. Din această cauză, în cunoscuta dispută dintre adepții flotării și cei ai stabilității cursurilor de schimb, țara noastră s-a situat de partea stabilității și ajustabilității, propunînd ca raporturile valorice dintre monedele naționale să fie reale, ca modificarea parităților să se facă numai în cazuri temeinic justificate și numai pe bază de criterii și forme convenite de înțelegere internațională, iar cursurile valutare să exprime un raport echitabil între monede, să fie bazate pe legi economice care să confere comerțului și cooperării economice internaționale un caracter de stabilitate și certitudine.

În felul acesta, noi considerăm că viitorul sistem monetar internațional va putea fi un element activ al vieții economice internaționale, care să contribuie la instaurarea unui climat de securitate și de echitate a tranzacțiilor, la creșterea economiei mondiale și în primul rînd la lichidarea stării de subdezvoltare.

Întrucît însă stabilitatea cursurilor nu se poate realiza prin dispoziții legale, ea fiind rezultanta stabilității economice în general, guvernele vor trebui să se angajeze în primul rînd să ducă o politică de echilibru economic, financiar și monetar.

În acest context, o importanță deosebită are echilibrul balanței de plăți. Noi sprijinim ideea ca toate statele, nu numai cele cu deficite, dar și cele cu excedente exagerate de balanță, să ia măsuri de echilibrare, să renunțe la acțiuni care urmăresc să transfere propriile dificultăți asupra altor țări și îndeosebi asupra țărilor în curs de dezvoltare. Problema echilibrului balanței de plăți este strîns legată de crearea unor condiții normale de desfășurare a comerțului internațional, prin eliminarea obstacolelor, restricțiilor și discriminărilor artificiale din calea acestui comerț.

În problematica noii ordini monetare și financiare, un loc distinct îl ocupă problemele instituționale. Avînd în vedere că organismul menit să supravegheze și să finanțeze aplicarea acestei ordini este Fondul Monetar Internațional, apare firesc ca statutul lui care datează din 1944 să fie supus unei revizuirii. Noi considerăm că Fondul Monetar Internațional va trebui să reflecte mai bine acea trăsătură caracteristică a vieții internaționale contemporane care constă în participarea tuturor statelor, indiferent de mărime sau potențial economic, la dezbaterile și soluționarea problemelor majore. Din structura și activitatea Fondului vor trebui să dispară vestigiile de dominație și inechitate, toate statele membre urmînd să aibă condiții asigurate pentru a participa activ și egal la viața Fondului și a comitetelor lui. În acest sens, România a făcut propuneri pentru o reprezentare mai democratică și mai echitabilă a intereselor tuturor țărilor în organele Fondului, precum și în problema sistemului de vot.

Dezbaterile prezente se dovedește a fi fructuoasă și de bun augur pentru activitatea viitoare. Punînd concepția președintelui Nicolae Ceaușescu drept primul subiect al cercetărilor sale, Institutul a adus nu numai un omagiu prezenței românești în rezolvarea problemelor internaționale, dar a atras atenția asupra legăturii între teorie și viață, pe care opera președintelui român o ilustrează.

Este unul din imperativele acestui moment de a traduce gândul în faptă, de a prelunge raționamentul în acțiune și de a transforma principiile în conduită practică. Pentru noi, concepția președintelui Nicolae Ceaușescu conține acest adevăr de mare actualitate și în domeniul despre care am vorbit, domeniu care a cunoscut

în trecut teorii prestigioase, dar puțină acțiune.

Opera președintelui Nicolae Ceaușescu este atât un îndemn la măsuri concrete pentru instaurarea noii ordini economice internaționale cât și un exemplu de hotărâre și fermitate pentru o conduită perseverentă, bazată pe încrederea în legile care guvernează societatea umană și istoria ei.

Știința, tehnica și formarea cadrelor în noua ordine internațională

prof. MIRCEA MALIȚA

Știința și tehnologia sînt astăzi indisolubil legate de efortul pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Cînd se enumeră domeniile în care decalajul între țări este mai pronunțat, știința și tehnologia stau la loc de frunte alături de alți indici ca produsul pe cap de locuitor, proporția populației angajată în industrie și partea exportului care provine din materiile prelucrate. Cum nivelul de dezvoltare al unei țări e dictat în bună parte de gradul de prelucrare a propriilor ei resurse naturale cu ajutorul structurilor ei industriale și al capacității tehnico-științifice, înțelegem de ce distribuția inegală a forțelor științifice merge mîna în mîna cu inegalitatea economică între țări.

Paralel cu diviziunea economică a muncii care este distorsionată în interesul țărilor dezvoltate se produce și în știință o diviziune neechitabilă. În țările în curs de dezvoltare nu se produc numai date brute, ci se fac și investigații teoretice de valoare considerabilă. Dar rezultatele nu pot fi convertite în aplicații, situîndu-se astfel în categoria unor materii prime, ce numai prin prelucrare capătă în alte părți o valorificare superioară.

O a doua sursă de inechitate intervine prin faptul că țările dezvoltate obțin rezultatele teoretice ale țărilor în curs de dezvoltare și ale întregii lumi prin intermediul publicațiilor, cvasi gratuite, universitare și academice, în baza schimbului internațional liber de cunoștințe științifice. În această privință ele sînt beneficiare, dar cînd este vorba de descoperirile și invențiile cu caracter aplicativ, acestea nu mai cunosc același circuit gratuit, ci se vînd sub formă de licențe sau „know-how”.

Nimeni nu poate să spună că omenirea nu a beneficiat de cunoștințele și descoperirile geniale ale matematicii sau fizicii, produse în domeniul teoretic în țări fără o bază industrială puternică, în timp ce pe terenul aplicativ ele plătesc importul instalațiilor sau tehnologiei nucleare. America Latină a dat științei mondiale descoperiri importante în medicină și biologie, dar echipamentul medical provine din țările industrializate.

Nu numai cunoștințele teoretice circulă în favoarea țărilor dezvoltate care le produc ca pe niște materii prime, vînzînd cu eiștig produsul finit, ci chiar și omenii și cercetătorii. Este vorba de fenomenul care a fost numit „exodul de inteligență”. În prezent mai mult personal calificat merge dinspre țările sărace spre cele bogate, decît tehnicieni sau personal consultant vine din aceste țări în cadrul asistenței tehnice.

Există astfel nu numai o inegalitate marcantă în domeniul științei, ca și în toate celelalte domenii care separă astăzi lumea bogată de cea săracă, dar și un mecanism inechitabil care permite perpetuarea și agravarea decalajelor existente.

Situația este agravată de secretul de care sînt înconjurte descoperirile științifice și de obstacolele ridicate în calea accesului țărilor în curs de dezvoltare la beneficiile revoluției tehnico-științifice.

Pe drept cuvînt țările în curs de dezvoltare

țările înțeleg că accesul la știință și tehnică nu poate fi un simplu transfer, o grefă făcută din exterior pe corpul culturii proprii, ci expresia unui efort propriu, a creării de structuri adecvate și favorizante pentru cercetarea unui proces cu dublu sens. Ele vor să fie nu numai receptori, dar și creatori și stăpîni ai mijloacelor folosite. Realizarea acestui obiectiv este condiționată de instaurarea unui nou climat de colaborare bazat pe respectul tuturor culturilor, pe independența de decizie a țărilor care-și definesc în funcție de condițiile lor proprii, obiectivele și strategia dezvoltării.

Președintele institutului, dr. Arturo Frondizi, a arătat în comunicarea sa că unul din motivele alegerii concepției președintelui Nicolae Ceaușescu drept primul subiect al preocupărilor noii instituții, a fost punea pe care o aruncă această concepție între analiza, raționamentul strîns și estimarea realistă a situațiilor, spre traducerea în viață, aplicarea în practică și organizarea de programe cu efect tangibil pe plan internațional. Această virtute se recunoaște și în atenția acordată de președintele statului român științei, tehnicii și formării cadrelor. Fiecare din propozițiile sistemului său rațional pot fi ilustrate și printr-un demers de organizare în practica construirii unei societăți socialiste multilateral dezvoltate. Este vorba înainte de toate de o încredere mare în puterile științei, în capacitatea ei de a transforma societatea, de a îmbogăți puterile omului, de a stăpîni natura și de a satisface nevoile mereu în creștere ale societății cu bunuri materiale și spirituale, în măsură să ofere omenirii un trai decent și demn.

Analiza situației actuale a lumii reliefează astfel drept unul din factorii cu acțiune directă în viața popoarelor, de care depind transformările politice, economice și sociale, imensele puteri ale științei și tehnicii aflate în impetuoasă înnoire. În aceste condiții printre drepturile fundamentale ale fiecărui popor, alături de dreptul de a fi de sine stătător, de a fi stăpîn propriului destin, de a fi liber și neamenințat, de a se afla pe picior de egalitate cu alte țări, este și dreptul de a avea acces neîngrădit la știință și tehnică, la binefacerile și răsfrîngerile lor asupra creșterii producției.

„Se afirmă cu putere, arăta recent președintele Nicolae Ceaușescu, voința popoarelor de a realiza o nouă ordine economică internațională, bazată pe dreptate, pe posibilitatea dezvoltării rapide a statelor rămase în urmă, de a asigura accesul tuturor națiunilor lumii la cuceririle minunate ale științei și tehnicii”. Acest drept nu este numai un adevăr juridic, ci are în spate capacitatea fiecărei țări de a face știință, de a inventa și adapta tehnologie, de a pune în valoare geniul inventiv și creator pe care l-a demonstrat în cursul unei îndelungate istorii. „Istoria arată că toate popoarele, mari sau mici, își pot aduce contribuția proprie la dezvoltarea patrimoniului științei universale. Cercetarea științifică este unul din principalele domenii de manifestare a geniului fiecă-

rui popor, a gândirii și capacității sale creatoare, iar poporul nostru a dovedit cu prisosință calitățile cu care este înzestrat, forța, talentul și capacitatea de a fărîmări valori științifice și culturale”.

Facultatea de a crea și a asimila știință, țările în curs de dezvoltare o au indiferent de mărimea sau de capacitatea lor economică. Un bilanț corect al cunoștințelor omenirii ar arăta cit de mult datorează ea unor țări mici, care în cursul istoriei lor au dat prin ingeniozitatea creației populare sau prin elaborarea intelectuală, numeroase idei ce au căpătat circulație universală.

Imperativul dezvoltării accelerate, a mobilizării tuturor resurselor în vederea atingerii unor ritmuri înalte și a creării unei capacități productive proprii fac ca știința să fie adusă în capitolul forțelor de producție unde face destin comun cu tehnica productivă. „Știința, arăta președintele Nicolae Ceaușescu, a devenit în mod nemijlocit în vremurile noastre o importantă forță de producție; incorporarea în practică a rezultatelor ei a determinat o uriasă creștere a avuției materiale a societății, o sporire fără precedent a potențialului de creație al popoarelor”. Divorțul între știință și producție este un fenomen al subdezvoltării. Ele trebuie gândite împreună. „Știința și producția constituie două laturi inseparabile ale activității de creație a omului”. În același timp, știința și producția își măresc eficiența și capacitatea lor de a influența viața și economia unei țări, dacă sînt legate de învățămînt și de procesul de formare a cadrelor. „Noua concepție trebuie să se bazeze pe unitatea organică a învățămîntului cu cercetarea și producția”. În această triadă enunțată de președintele Nicolae Ceaușescu, ce și-a găsit aplicarea în sistemul de educație și cercetare al țării noastre, rezidă una din cele mai originale contribuții la dezbaterile problemei în cauză. Una din suferințele cele mai mari ale țărilor în curs de dezvoltare a fost producerea de generații de absolvenți cu formație strict livrescă, nelegată de nevoile de muncă și producție ale țării lor. Deprinderea muncii productive și educația pentru dezvoltare constituie una din căile de depășire a situației existente.

Știința și tehnica sînt universale, din punct de vedere al validității enunțului lor, al cantității de adevăr și al capacității de transformare și de valorificare a resurselor. Ele însă sînt trăite de fiecare popor prin instituțiile proprii, pe fondul unei culturi și al unei scări de valori, care nu acceptă știința fără să o și emane. Universalitatea acestor domenii cit și imperativele lumii de astăzi, care nu-și poate rezolva problemele decît printr-o largă cooperare, fac ca unul din obiectivele noii ordini să fie îndepărtarea obstacolelor de circulație a ideilor științifice, a descoperirilor și valorificării lor, instaurînd în același timp o perioadă de contacte fructuoase, bazate pe respect mutual. „În epoca noastră, subliniază președintele Nicolae Ceaușescu, a devenit o necesitate obiectivă desfășurarea unui larg schimb de experiență și opinii între creatorii din toate țările lumii, cunoașterea realizărilor valoroase ale celorlalte popoare, manifestarea activă a fiecărei națiuni în slujba progresului general al științei și culturii contemporane”.

Cu aceste elemente știința și tehnica, emanatie a valorilor și culturilor naționale, beneficiind de un climat de cooperare dotat cu programe și instituții concrete, pot să devină o pirghie de dezvoltare accelerată a țărilor rămase în urmă, un instrument de realizare a egalizării relative a nivelului între state și a instaurării noii ordini economice și politice. Așa cum a afirmat în mod consecvent România prin glasul președintelui Nicolae Ceaușescu, trebuie să fie asigurat accesul tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii moderne — țînînd seama de faptul că li-

hidarea subdezvoltării, progresul rapid al unor națiunilor nu se pot realiza decât pe baza celor mai noi cerceri ale științei și tehnicii contemporane”.

Știința și tehnica se înscriu astfel printre temele care au un caracter global, în sensul angajării mai multor discipline și a mobilizării forțelor tuturor statelor, fără discriminare, pentru soluționarea de probleme comune. Asemenea teme din ce în ce mai numeroase, începând cu hrana, resursele, energia, populația, oceanele și cosmosul impun ca noua ordine să fie servită de un sistem instituțional activ, și democratic, bazat pe egalitate și justiție. Ele înt un nou memento la eliberarea resurselor imense ținute astăzi captive de către ursa inarmărilor și care sînt așteptate de progresul material și spiritual al popoarelor.

Oamenii de știință, profesorii, tehnicienii și proiectanții din România, au ascultat îndemnul președintelui Nicolae Ceaușescu și se ocupa mai mult de problemele specifice ale dezvoltării, de problemele aflate în atenția țărilor în curs de dezvoltare: **În mod deosebit aș dori să atrag atenția supra necesității realizării unei colaborări științifice cât mai largi cu țările în curs de dezvoltare, ținînd seama de problemele mari ce se pun în fața acestora, pentru a sporii contribuția României la punerea în valoare a resurselor lor naturale, la ridicarea gradului lor de dezvoltare economico-socială și, prin aceasta, la dezvoltarea generală a omenirii”.**

Problemele care vor sta în centrul dezvoltării într-o perioadă previzibilă de timp precum și soluțiile pe care le indică experiența românească sînt:

1. Căi noi de întărire a bazei materiale a cercetării tehnico-științifice în țările în curs de dezvoltare.

a) **Pe plan național:** crearea de complexe productive cu sarcini de cercetare și de formare a cadrelor.

b) **Pe plan internațional:** orice investiție industrială realizată prin asistență bilaterală să fie însoțită de crearea unei școli tehnice asociate. Principiul poate fi extins în domeniul social.

2. Orientarea cu prioritate a efortului științific spre problemele interesînd țările în curs de dezvoltare.

Probleme urgente: alimentație, agricultură tropicală, bioenergie, energie solară, ipuri de tehnologii cu consumuri joase de energie și generatoare de ocupații.

3. Îndepărtarea obstacolelor și condițiilor restrictive din calea transferului de tehnologie spre țările în curs de dezvoltare.

a. Urgentarea elaborării Codului de conduită în domeniul transferului de tehnici.

b. Revizuirea sistemului de brevete.

c. Reducerea sau desființarea unor condiții restrictive: achiziții de echipament conex, limitări de exporturi etc.

4. Folosirea cu precădere a personalului național și a celui provenit din țările în curs de dezvoltare.

Mărirea eficienței prezenței specialiștilor străini prin sarcini de formare de cadre și constituirea de unități de cercetare.

5. Îmbunătățirea structurii instituționale internaționale privind știința și tehnica pentru dezvoltare (O.N.U., U.N.E.S.C.O., U.N.C.T.A.D., U.N.I.D.O., F.A.O. și comisiile regionale).

Pregătirea Conferinței mondiale pentru știință și tehnologie oferă un bun prilej de intensificare a acțiunilor în aceste direcții și de înregistrare a unui progres în ceea ce privește:

a. depășirea schemei univoce **donator-receptor** în relațiile din domeniul științei prin întărirea capacităților proprii ale țărilor în curs de dezvoltare;

b. elaborarea unor forme noi de organizare a cercetării, mai suple și mai economice (conjuncția cu instituțiile de vocație înrudită);

c. reorientarea științei și tehnicii spre obiective ținînd mai puțin de dictatul pieței și de necesitățile de viață ale popoarelor.

În procesul impetuos care înalță țara noastră pe trepte tot mai ridicate de civilizație socialistă, imperativul valorificării superioare a resurselor proprii este intim legat de punerea în valoare a potențialului științific. Caracteristic pentru momentul actual al dezvoltării țării este punerea de către președintele țării a cîccinalului viitor sub semnul revoluției tehnico-științifice, **„al afirmării largi a cuceririlor celor mai avansate ale cunoașterii în toate ramurile și sectoarele industriei românești”.**

Știința își primește astfel înțelesul ei operațional, de transformare a naturii și societății, găsindu-și vocația ei umanistă subliniată de președintele Nicolae Ceaușescu care vede în ea un mijloc ca **„omul să-și făurească propriul destin”.** Generațiile prezente de cercetători români, pătrunse de ideile președintelui Nicolae Ceaușescu, au satisfacția să vadă că știința se dezvoltă la noi în consens deplin și în solidaritate cu comandamentele mari ale secolului.

vocație universală ca cele două „Decenii ale dezvoltării” lansate sub egida O.N.U. sînt departe de ceea ce s-a așteptat. Decalajele absolute între țările bogate și sărace în loc să se reducă au crescut.

Lipsa de capital și greutatea în procurarea mijloacelor pentru importul de tehnică și tehnologii fac ca industria și agricultura țărilor slab dezvoltate să avanseze foarte lent sau chiar să stagneze. Progresul economic al țărilor subdezvoltate în ritmuri extrem de scăzute față de nevoi, anihilează toate încercările de ameliorare a condițiilor de viață mizere în care se află o mare parte a populației globului.

Lichidarea subdezvoltării este o cerință a progresului general al omenirii. Ea este în același timp o cerință a dezvoltării colaborării între popoare pe bază de egalitate și echitate, o cerință a creării condițiilor pentru înlăturarea cauzelor în cordării internaționale, pentru destindere și securitate. Democratizarea vieții internaționale presupune lichidarea subdezvoltării, apropierea nivelurilor de dezvoltare economică a statelor astfel încît să se asigure o participare activă și cu drepturi egale a tuturor țărilor la procesele economice ce se desfășoară în lume.

În lumina concepției președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la făurirea unei noi ordini economice internaționale dorese să mă refer la problemele alimentației pe plan mondial.

Ună din problemele de mare anvergură cu care se confruntă lumea contemporană este sporierea producției agricole pentru a înlătura starea de insecuritate alimentară.

Statisticile și alte evaluări ale organizațiilor specializate ne înfățișează un fenomen îngrijorător pentru omenire: circa o treime din locuitorii planetei sînt lipsiți de condiții elementare de viață și în primul rînd de resurse alimentare. Multe țări în curs de dezvoltare nu pot să asigure pentru majoritatea populației un minim de produse alimentare. Prognosele arată că dacă nu se iau măsuri eficiente, care să ridice ritmul de creștere a producției agricole de la 2,6% în medie anual, cît s-a realizat în ultimii 12 ani, la 3,6% pînă în 1985, deficitele anuale de produse alimentare ar putea ajunge la 85-100 milioane tone. O asemenea situație ar echivala nu numai cu o insecuritate alimentară, ci putem spune că ea ar prezenta un pericol chiar pentru securitatea generală. Ridicarea ritmului de creștere la acest nivel necesită, desigur, importante fonduri de investiții: aproximativ 16-18 miliarde dolari anual, față de 8-10 miliarde cît reprezintă acum aceste investiții în agricultură. Dar astăzi ajutorul oficial pentru dezvoltare destinat proiectelor agricole este de 1,5 miliarde dolari anual. În timp ce în scopuri militare omenirea cheltuiește zilnic peste 800 milioane dolari.

În concepția președintelui Nicolae Ceaușescu, o problemă atît de gravă cu care se confruntă astăzi omenirea, cum este problema alimentației, nu are altă sursă decît subdezvoltarea. Exprimînd cuprinzător această idee, președintele României, Nicolae Ceaușescu, sublinia: **„Noi considerăm că foametea care mai bîntuie pe întinse zone ale Pămîntului, subnutriția, sînt rezultatul inapoierei forțelor de producție, al slabei productivități a muncii, al rămîinerii în urmă a unor țări — urmare a îndelungatei dominații coloniale, a vechilor relații de inechitate existente în lume. Rezolvarea problemei alimentației depinde de lichidarea completă a acestor stări de lucruri, de respectarea dreptului suveran al fiecărui popor asupra bogățiilor naționale, de asigurarea condițiilor ca fiecare națiune să-și pună integral și cu undamentul maxim în valoare potențialul material și uman, să-și dezvolte forțele de producție, să poată avea acces neîngrădit**

Mutații necesare în rezolvarea problemelor

Alimentației pe plan mondial

ILIE ȘALAPA

Omenirea este astăzi tot mai conștientă că subdezvoltarea de pe regiuni întinse ale globului, împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace este una din cele mai grave probleme cu care se confruntă lumea contemporană.

Decalajele enorme care s-au creat între țări, ilustrate de faptul că două treimi din populația globului produce numai 7% din producția industrială a lumii și 35% din cea agricolă, ca și fenomenele negative cu care este confruntată economia mondială în prezent, sînt consecința politicii de dominație și asuprire a popoarelor, de înușire a bogățiilor lor naționale, urmarea unui sistem de relații internaționale care a permis acumularea bogăției într-un număr restrîns de state, pe seama exploatarea resurselor și muncii țărilor mai slab dezvoltate, sistem ce a dus implicit la înustarea posibilităților de dezvoltare economică în general.

Mult stimulat președinte al Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, dr. Arturo Frondizi, cu argumente și fapte alese excelent ne-a demonstrat în modul cel mai convingător dimensiunea decalajelor economice și problemele pe care ele, decalajele, le pun în fața lumii contemporane.

Este o situație de-a dreptul tragică faptul că majoritatea locuitorilor lumii se află într-o stare de sărăcie absolută sau relativă.

Măsuri din ce în ce mai multe, cu caracter regional sau universal sînt îndreptate spre ameliorarea stării de subdezvoltare a țărilor sărace. Pînă acum ele nu au adus însă rezultatele scontate, fie din cauză că inițial nu au fost suficient de energice, fie că pe parcurs nu toate statele s-au alăturat deplin realizării integrale a acestora.

Chiar și rezultatele unor programe de

la cuceririle revoluției tehnico-științifice contemporane“.

Criza alimentară nu este o criză a resurselor pentru creșterea volumului de produse agricole. Criza alimentară apare ca o caracteristică a subdezvoltării pentru că potențialele agricole ale țărilor în curs de dezvoltare sînt mari. Un exemplu mi se pare concludent: dacă India ar realiza aceleași randamente ca S.U.A., producția sa de cereale ar fi de circa 230 milioane tone anual, în loc de circa 100 milioane tone cît realizează în prezent.

Rezervele de terenuri ce pot fi valorificate în scopuri agricole sînt imense. Estimările diferitelor organisme specializate converg spre aprecierea că în țările în curs de dezvoltare este posibilă darea în circuitul agricol pînă în 1985 a circa 160 milioane hectare.

Există mari posibilități de sporire a producției agricole prin creșterea randamentelor. Este foarte cunoscută ipoteza calculată de Wilfred Beckerman, după care extinderea randamentelor din Olanda pe tot globul pămîntesc ar asigura hrană pentru 60 de miliarde de oameni. Și calculele altor specialiști arată că actualul potențial agricol al lumii poate asigura alimentele necesare pentru o populație de peste 10 ori mai mare decît cea existentă.

Multiple carențe derivă din extrema insuficiență a dotării cu mijloace mecanizate. Țările în curs de dezvoltare dispun astăzi doar de o zecime din parcul mondial de tractoare, iar cele circa 50 de state africane, utilizează un număr inferior de tractoare celui în funcțiune în Danemarca.

Măsurile luate pînă în prezent pentru ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare în domeniul alimentației reprezintă doar o soluție parțială întrucît ele nu pot aduce o rezolvare definitivă a problemei insecurității alimentare. De exemplu, crearea stocurilor de rezervă se dovedește ca o acțiune cu efecte limitate. Dacă în 1961 rezervele de cereale asigurau un consum pe 94 zile, în 1974 au scăzut îngrijorător la 27 zile, securitatea alimentară fiind din ce în ce mai mult tributată producției curente. Umanitatea are nevoie de un sistem solid de securitate alimentară privit ca o responsabilitate comună a tuturor statelor. Pentru realizarea acestui deziderat sînt necesare măsuri mult mai radicale, cu participarea tuturor statelor lumii, avînd drept scop principal creșterea substanțială a producției agricole, lichidarea subdezvoltării agricole.

Eliminarea subdezvoltării în general și în agricultură în particular, cere, fără îndoială, în primul rînd un efort susținut al țărilor în cauză, îndreptat spre dezvoltarea producției și mai ales pentru creșterea productivității muncii în agricultură. Trebuie, în același timp, să se intervină și pentru a se crea în agricultură structuri adecvate de stimulare a creșterii mai rapide a producției.

În gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu, a spus vorbitorul, soluționarea de fond a problemei nu se poate realiza decît prin înlăturarea subdezvoltării într-o nouă diviziune mondială a muncii, în cadrul unei noi ordini economice și politice internaționale.

Alături de eforturile proprii ale fiecărei țări, creșterea producției agricole trebuie susținută într-o măsură tot mai mare pe calea cooperării internaționale, în contextul stabilirii unor relații între state bazate pe egalitate, pe principiile universale ale dreptului internațional.

Referindu-se la concepția țării noastre în această privință, președintele Nicolae Ceaușescu spunea: „România consideră că problema alimentației, ca și toate marile

probleme care confruntă lumea de azi, care generează instabilitate economică și politică, fenomene de criză, stări de tensiune și încordare, nu pot fi soluționate decît prin acțiunea unită a popoarelor pentru instaurarea unei ordini economice și politice noi în viața internațională, pentru lichidarea politicii de dominație, dictat și amestec în treburile altor țări, pentru stabilirea de relații bazate pe egalitate în drepturi între state, precum și a unor rapoorturi juste, echitabile în comerțul și cooperarea mondială, între prețurile materiilor prime și ale produselor industriale, în vederea dezvoltării tot mai accentuate a țărilor rămase în urmă“.

În mod necesar se impune deci o revizuire a mijloacelor de acțiune. Problema care se pune în etapa actuală este dacă sînt suficiente unele măsuri parțiale de instituire a unor fonduri de finanțare a dezvoltării producției agricole sau este necesară elaborarea unei strategii complexe, privite în cadrul unei noi ordini economice internaționale.

Este evident că acoperirea pe termen lung a nevoilor mereu crescînde de produse alimentare presupune alocarea în folosul țărilor în curs de dezvoltare a unor resurse financiare și tehnice mult mai substanțiale, pentru ca ele să-și sporească producția și să-și poată ridica gradul de auto-provizionare.

Gravitatea problemelor alimentare obligă omenirea la elaborarea unor programe complexe, care să ducă efectiv la creșterea producției agricole în primul rînd în țările în curs de dezvoltare, pentru ca asigurarea cu alimente să fie rezolvată într-un termen cît mai scurt. O atenție specială în aceste programe va trebui acordată diversificării producției și, în funcție de aceasta, formării cadrelor de specialitate. Pe aceleași priorități va trebui axată și asistența tehnică bi și multilaterală în scopul sporirii producției agricole a țărilor slab dezvoltate.

La sporirea producției agricole în țările în curs de dezvoltare vor trebui să contribuie, printr-o cooperare financiară și tehnică, toate țările pe cale bilaterală și îndeosebi prin mijlocirea programelor internaționale. Țările, și în primul rînd, cele dezvoltate, trebuie să aducă contribuții mai mari, pentru a crește substanțial fondul internațional de producție agricolă.

Prin politici comerciale adecvate țările dezvoltate își pot spori, de asemenea, asistența lor în domeniul alimentației pentru țările în curs de dezvoltare. Astfel ele ar putea întreprinde măsuri care să permită accesul mai larg pe piață al produselor agricole și alimentare al căror export prezintă interes pentru țările în curs de dezvoltare. Prin aceasta se facilitează procurarea valutei necesare țărilor slab dezvoltate în vederea achiziționării mijloacelor destinate progresului lor tehnico-economic.

O problemă esențială în expansiunea agriculturii țărilor în curs de dezvoltare o constituie fără îndoială dotarea cu factori de producție. În 1974 se simțea pe plan mondial lipsa a 1,5 milioane tone îngrășăminte, estimîndu-se o creștere a acestui deficit în țările în curs de dezvoltare pînă în 1980 la circa 18 milioane tone. În plus trebuie adăugat că țările în curs de dezvoltare sînt lipsite de resurse financiare pentru a-și procura îngrășămintele și tehnica necesară. În perioada 1971—1974 prețurile la îngrășăminte au crescut în mod considerabil. Toate acestea fac să existe însemnate decalaje între țările dezvoltate și țările rămase în urmă în ce privește baza tehnică a agriculturii. De exemplu, S.U.A. utilizează numai pentru întreținerea parcurilor, terenurilor de golf și grădinilor o cantitate de îngrășăminte egală cu cea folosită de toată agricultura indiană. În acest context se impun ac-

țiuni ample pentru dezvoltarea producției de îngrășăminte și de îmbunătățire a comercializării lor. Țările dezvoltate ar trebui să adopte politici care să permită țărilor în curs de dezvoltare, la prețuri rezonabile, o aprovizionare regulată și în condiții de eficiență cu îngrășăminte, tehnică și alți factori de producție.

În ceea ce privește cercetarea agricolă, ea trebuie orientată spre elaborarea tehnologiilor aplicabile la condițiile țărilor în curs de dezvoltare. Tehnicile pe care le utilizează țările bogate sînt cele mai adesea inaplicabile în condițiile țărilor în curs de dezvoltare. Este deci necesar să se pună la punct noi tehnici specifice, adaptate la necesitățile și condițiile existente în țările în curs de dezvoltare.

Un sistem de învățămînt mai bun este foarte important și poate să dea tinerețului rural cunoștințele necesare pentru a contribui la creșterea randamentului agricol, ar reduce penuria de specialiști competenți care frînează executarea unor operațiuni complexe pentru dezvoltarea agriculturii. Apare deci necesitatea de a aloca fonduri mai importante la scară mondială, regională și națională pentru țările în curs de dezvoltare cu scopul de a ridica nivelul învățămîntului agricol, și de a multiplica cercetările pentru crearea de tehnologii agricole aplicabile țărilor în curs de dezvoltare.

Avînd la bază concepția elaborată de președintele Nicolae Ceaușescu și pornind de la faptul că în lume sînt fenomene tot mai îngrijorătoare de criză alimentară, în Declarația difuzată la cea de-a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., România și-a exprimat părerea că sînt necesare eforturi sporite pentru creșterea producției agricole, în primul rînd în țările slab dezvoltate, pentru dezvoltarea unei ample cooperări internaționale, care să înlesnească rezolvarea problemei alimentației, de importanță vitală pentru existența și progresul întregii omeniri. Pentru stimularea creșterii producției agricole în țările rămase în urmă — și deosebit de important — se subliniază în Declarație — să se asigure un sprijin larg și multilateral din partea țărilor dezvoltate, și totodată, să se adopte în comerțul internațional măsuri de natură să păstreze o corelație corespunzătoare între prețurile produselor agricole, prețurile materiilor prime și ale produselor industriale.

Referindu-se la experiența țării noastre în dezvoltarea agriculturii, vorbitorul a relevat că România, punînd în centrul politicii sale agrare realizarea unei agriculturii moderne, intensive, de înaltă productivitate, — prin organizarea agriculturii pe baze socialiste, mecanizarea lucrărilor agricole, creșterea gradului de chimizare, extinderea suprafețelor irigate, pregătirea de cadre de specialiști — a reușit să sporească de 2,5 ori producția agricolă vegetală și de peste 3 ori producția animală față de 1965. În felul acesta agricultura s-a afirmat ca o ramură de bază a economiei românești care aduce o contribuție importantă la sporirea avuției naționale. Continuarea în ritm susținut, a eforturilor în această direcție va asigura obținerea în viitor pe o perioadă îndelungată a unui spor anual al producției agricole de aproximativ 5%, comparabil cu ritmurile de creștere industrială din multe țări ale lumii. Pentru aceasta se prevede terminarea mecanizării tuturor lucrărilor agricole în cincinalul viitor și irigația pînă la sfîrșitul deceniului al noulea jumătate din suprafața arabilă a țării.

În colaborarea sa pe plan internațional România acționează consecvent în spiritul unirii eforturilor tuturor statelor lumii pentru o rezolvare deplină, pe termen lung a problemelor alimentare, pentru sprijini celelalte țări în curs de dezvoltare în creșterea producției lor agricole.

Progres in standardul de viață al tuturor popoarelor

prof. dr. CONSTANTIN MOISUC

Progresul istoric in domeniul ordinii economice internaționale presupune modificări de esență și nu marginale, nu schimbarea ambalajului, ci așa cum spunea președintele României, schimbarea conținutului acestei ordini. In același timp, aș vrea să relievez faptul că progresul istoric in domeniul ordinii economice internaționale nu presupune negarea totală a tuturor elementelor ordinii internaționale care s-au acumulat de-a lungul istoriei. Sint elemente ale sistemului relațiilor economice internaționale care s-au dovedit juste, capabile să stimuleze dezvoltarea umană. Dar ele sint acum insuficiente.

In același timp, in concepția României, in concepția președintelui țării noastre, ordinea internațională are un caracter istoric, evolutiv. Aș vrea să amintesc o idee subliniată de președintele Nicolae Ceaușescu cind spunea că viața internațională actuală se poate asemui cu perioada din ajunul primului război mondial și al celui de-al doilea război mondial. Sint momentele cind s-au schimbat raporturile de forțe in lume și a apărut necesitatea schimbării ordinii internaționale. Dar toate ordiunile internaționale de pină acum s-au schimbat pe calea războaielor coloniale sau pe calea războaielor mondiale.

România își exprimă speranța și acționează pentru ca noua ordine economică internațională să se instaureze pe cale pașnică și consideră că există forțe sociale, politice, naționale și internaționale capabile să transforme in realitate această posibilitate. Sigur că este necesară o activitate intensă din partea opiniei publice, căci noua ordine internațională nu se va stabili de la sine, in mod mecanic, automat, ci va presupune confruntare de idei, de poziții.

In concepția României și a președintelui ei, instaurarea noii ordini economice internaționale va reprezenta un progres in standardul de viață al tuturor popoarelor. Deseori se observă, însă din partea unor autori și cercuri politice și economice intenția de a „speria“ populația, mai ales populația din țările dezvoltate, că o nouă ordine economică internațională ar echivala cu reducerea absolută a standardului de viață din țările dezvoltate, ceea ce nu este adevărat. Dimpotrivă, noua ordine economică internațională include ridicarea pe mai departe a standardului de viață, o mai bună distribuire a standardului de viață chiar in țările dezvoltate pentru o serie de categorii ale populației. Totodată, noua ordine economică internațională promovează egalizarea nivelului de dezvoltare economică al tuturor popoarelor, al tuturor statelor, astfel ca întreaga omenire să se bucure de un standard de viață corespunzător epocii pe care o trăim.

Gindirea președintelui Nicolae Ceaușescu aparține nu numai României, ci și lumii întregi

prof. FRANCO TORTI

membrii al Consiliului general al Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

Profesorul italian Franco Torti a rostit un vibrant omagiu la adresa concepției președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale, concepție care are in vedere rezolvarea unor probleme de care depind inșiși bunăstarea și progresul omenirii. Prin aceasta, a spus vorbitorul, gindirea președintelui Nicolae Ceaușescu aparține nu numai României, ci lumii întregii, care urmînd principiile sale poate spera in progres, in viitorul pentru care luptă mișcarea pentru o nouă ordine economică internațională.

Raportul dintre noua ordine și dreptul internațional

prof. dr. ION CETERCHI

Procesul instaurării noii ordini, al democratizării relațiilor internaționale, este de neapăsărit de perfecționarea normelor și principiilor juridice menite să guverneze raporturile dintre state și națiuni, de dezvoltarea progresistă a dreptului internațional. Dreptul internațional in ansamblul său trebuie să devină un instrument eficace pentru zădărnicierea politicii imperialiste de dominație, agresiune și dictat, pentru excluderea forței din relațiile internaționale, pentru lichidarea colonialismului și neocolonialismului, a împărțirii lumii in asupriți și asupritori, in bogați și săraci.

In cuvintarea rostită la sesiunea plenară a Tribunalului Suprem Federal al Braziliei din 5 iunie 1975, președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat in mod deosebit de elocvent că „făurirea unei noi ordini presupune și o nouă ordine politică, noi norme de justiție internațională, care să statornicească principiul superior, cum sint respectul dreptului națiunilor, al popoarelor și oamenilor de a fi stăpîni pe destinele lor, de a-și organiza viața corespunzător propriilor năzuințe. Un asemenea concept de drept internațional va putea des-

chide calea unei conlucrări fructuoase între toate popoarele, in toate domeniile de activitate. Se poate spune că de abia odată cu curcirea deplină a independenței de către toate popoarele, cu făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, cind oamenii vor deveni cu adevărat liberi, vor putea să-și făurească viața cu o deplină cunoștință de cauză. Aceasta va fi o eră nouă, superioară, o adevărată justiție socială și dreaptă“.

Pătrunsă de un profund umanism, concepția președintelui României asupra raportului dintre noua ordine și dreptul internațional reliefează pregnant interdependența dintre respectarea drepturilor națiunilor și a drepturilor omului de a fi stăpîn pe destinele sale, corolația dintre justiția internațională și justiția socială și postulează, ca rezultat al edificării noii ordini, dezvoltarea multilaterală a personalității umane. Din punctul de vedere al drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, procesul de edificare a noii ordini internaționale cuprinde printre componentele sale excluderea violărilor acestor drepturi și libertăți, afirmarea și respectarea efectivă și universală a valorilor umane. In același timp, instaurarea noii ordini, exercitînd o influență hotărîtoare asupra progresului economic și social al tuturor popoarelor, va crea condițiile favorabile pentru ca drepturile și libertățile fundamentale ale omului să devină o realitate prin afirmarea lor tot mai deplină in cadrul fiecărui stat. Apreciem că in ansamblul de acțiuni și măsuri practice, din diferitele domenii, pe care noua ordine le implică, este necesar să se prevadă și măsuri de îmbunătățire in continuare a cadrului juridic internațional privitor la drepturile omului. In acest scop considerăm că ar trebui avută in vedere, printre altele, reflectarea cit mai adecvată a problematicei drepturilor omului, alături de alte aspecte politice și economice, in documentele internaționale referitoare la infăptuirea noii ordini mondiale.

Atit in cadrul Organizației Națiunilor Unite, cit și al altor organizații și conferințe internaționale, România s-a inscris cu numeroase inițiative pe linia afirmării și promovării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a dezvoltării cooperării generale in multiple probleme social-umane. Desfășurînd o bogată și multilaterală activitate pentru promovarea și infăptuirea noii ordini internaționale, Republica Socialistă România dovedește inalta responsabilitate cu care acționează pentru accelerarea procesului de democratizare a vieții internaționale, chează la realizării idealurilor de justiție și dreptate, pace și prosperitate in întreaga lume.

Importanța pregătirii de cadre naționale

prof. FRANCO GROSOLI

vicepreședintele al Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

Perpetuarea in țările in curs de dezvoltare a statu-quo-ului unei economii locale a contribuit la crearea unor zone vaste de nemulțumire și mizerie reprezentînd un pericol pentru menținerea păcii in lume, niște „bombe“ in permanență amorsate, gata să explodeze.

O țară in curs de dezvoltare poate fi ajutată in momentul delicat și dificil de orientare a activităților sale productive pe scară vastă nu atit cu imprumuturi in bani, cit cu sprijin tehnic, cu mașini și experți in probleme diverse. Și atunci toate națiunile cărora le pasă de viitorul omenirii, deci de apărarea păcii, trebuie să facă acest lucru. Acest lucru este chiar in curs de a fi făcut. Unele țări dezvoltate au făcut deja propuneri de a ajuta țările in curs de dezvoltare prin livrări industriale pe credit, prevăzînd deci o restituire, dar nu in bani, ci mai degrabă in produse obținute.

Importantă este și incheierea de acorduri pe termen lung pe cit posibil.

In ultimele studii in acest sens, se pune accentul pe importanța de a forma personalul tehnic național in țările in curs de dezvoltare, și nu numai la nivelul industriei, fie ea grea sau ușoară, ci și in domeniul agriculturii, căci, finalmente, și acest sector de producție se bazează din ce in ce mai mult pe realitățile sigure ale chimiei și mecanicii moderne.

Apoi, țările cu tradiție industrială, dintotdeauna supuse legilor comerțului, experte in

a organiza într-un sens sau altul raporturile de schimb între ele trebuie — aceasta este o altă sugestie fundamentală ce a izvorit din știința economică modernă — să furnizeze țărilor în curs de dezvoltare tehnici de comerț internațional, căci în cele din urmă și țărilor mici și mijlocii pot aduce o contribuție importantă în comerțul internațional.

Citeva cuvinte despre planificare. Este clar că pentru a realiza progrese pe calea dezvoltării economice și sociale este necesar ca instituțiile de stat din țările interesate să fie capabile să dirijeze în modul cel mai adecvat multiplele necesități și activități economice interne. Instrumentul principal al acestei orientări este planificarea. Nimic nu trebuie să fie lăsat la voia întâmplării, pentru că o simplă disarmonie într-un singur sector poate determina o criză într-un alt sector.

În concluzie, crearea unei noi ordini economice internaționale nu este o utopie. Țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare vor putea să-și împartă în mod divers munca. Este singura cale de a ieși din starea de izolare economică, de a reda viața economică țărilor excoloniale pentru a scoate economia acestor țări din inapoierea moștenită.

„Contradicții” infirmate de realitate

prof. dr. ROMAN MOLDOVAN

Necesitatea și actualitatea instituirii unei noi ordini economice internaționale ni se evidențiază pregnant dacă avem în vedere faptul că cea existentă nu satisface două condiții esențiale unui atare sistem și anume: **de a fi un cadru stimulator pentru progresul multilateral al fiecărei economii naționale** și implicit deci pentru ridicarea bunăstării popoarelor în cauză, și în al doilea rând **de a promova sistematic, pe bază de egalitate și avantaj reciproc, colaborarea și cooperarea economică**. Această situație ne îndreptățește a afirma că expresia teoretică a conținutului relațiilor economice internaționale, așa cum aceasta a fost formulată de economiștii școlii burghize, nu este conformă cu fenomenele și procesele reale, fie că ne referim la **teoria costurilor comparative de producție**, în formularea sa inițială — a lui David Ricardo — sau mai recentă — Heckscher-Ohlin-Samuelson — a avantajelor relative ce ar rezulta din înzestrarea, comparativ mai abundentă sau mai rară, respectiv mai scumpă sau mai ieftină, cu **factori de producție** și ale căror prețuri s-ar egaliza în procesul schimburilor economice mondiale, relațiile economice internaționale și respectiv specializarea internațională funcționând ca un *Deus ex machina*, binefăcător, pentru fiecare participant. Din contră acest mecanism, așa cum pe drept cuvânt afirmă economistul american S. Marglin, se datorește în mai mare măsură **repartiției de putere** decît **eficienței economice**.

Așa cum se subliniază în documentele care formează obiectul dezbaterii noastre — ne referim la materialele sesiunii și bineînțeles la concepția președintelui Nicolae Ceaușescu — instituirea unei noi ordini economice internaționale este prin conținutul său un **sistem global**, cuprinzător, pe de o parte, și implică o **înfăptuire treptată**, pe de altă parte.

În comentariul meu, plecînd de la aceste două aspecte esențiale, doresc a releva unele puncte de vedere pe care le găsim în literatura economică de specialitate, care se ocupă de problemele aflate în dezbateria noastră. Mai concret spus, sint autori care afirmă existența unor „**contradicții**” între soluțiile posibile de adoptat și acțiunile menite să instituie o nouă ordine economică internațională. În fapt sintem în prezența unor adversari — de diferite intensități — ai necesității însăși a unei noi ordini, sau a unor pesimiști — cum au mai fost caracterizați — date fiind dificultățile inerente din calea unui atare proces. Se susține, astfel, că **indexarea prețurilor** înseamnă în fapt lichidarea liberei evoluții a prețurilor pe piața mondială, uitîndu-se că în fond indexarea urmărește, în principal, legarea evoluției prețurilor materiilor prime și a produselor fabricate, creîndu-se un dublu instrument de cunoaștere a interdependenței lor și de eliminare a unor profunde inegalități economice și nedreptăți sociale. În al doilea rând se afirmă existența unei **contradicții între creșterea prețurilor materiilor prime de proveniență naturală și în aceste condiții scăderea competitivității lor cu prețurile produselor de substituire**, uitîndu-se că există un

imens volum de cerințe de consum neacoperite, în condițiile populațiilor decalaje în nivelul veniturilor populației țărilor dezvoltate și a celor în curs de dezvoltare. O altă **contradicție** ar privi faptul că **naționalizarea întreprinderilor particulare** din țările în curs de dezvoltare ar fi o frînă de netrecut pentru **investițiile străine** în aceste țări, uitîndu-se că în fond este vorba de a înlocui exploatarea prin colaborare și cooperare reciproc avantajoasă. Se afirmă apoi că **ridicarea prețurilor materiilor prime** va aduce beneficii și unor țări mari dezvoltate, ele însele deținătoare de mari resurse de materii prime, ca și cum menținerea unor raporturi înecitabile pentru țările în curs de dezvoltare ar fi motivată prin faptul că și alte țări vor deține foloase din situația schimbată în avantajul acestora din urmă. Aceiași adversari ai unei noi ordini economice internaționale afirmă că ar exista **două poziții de neconciliat între cele două tipuri de industrializare** desfășurată în prezent pe plan mondial și anume: tipul în care predomină unitățile cu un coeficient ridicat de capital și tipul în care, din contră, predomină unitățile avînd un coeficient ridicat de forță de muncă. Se uită că aplicarea presupune căi diferențiate, combinate, în funcție de condițiile concrete din țările în curs de dezvoltare în cauză. De asemenea se invocă **existența unor posibilități deosebite de limitate în formarea de înțelegeri între producătorii de materii prime**, pe țări, grupate în funcție de produse, dat fiind că exceptînd petrolul și alte câteva produse — cupru, cositor, zinc, fosfați — restul materiilor prime sint extrem de dispersate pe zone geografice și țări. Se exagerează dificultățile tehnice în rezolvarea unor probleme pentru a se „demonstra” imposibilitatea rezolvării problemelor de fond. Sintem amenințați de asemenea că **pe măsură ce vor crește prețurile materiilor prime**, țările dezvoltate care monopolizează la ora actuală tehnologiile de fabricație ar fi tot mai tentate să-și mențină poziția de monopol în știință și tehnică, și deci să se accentueze **opoziția lor față de transferul acestora spre țările în curs de dezvoltare**. Nu vedem de ce opoziția existentă — un monopol aducător de plusvaloare suplimentară — s-ar atenua, în condițiile în care s-ar menține discrepanța între prețurile materiilor prime și ale produselor fabricate. Pesimistii folosesc de asemenea ca argument afirmația că **o creștere a nivelului de trai al popoarelor în curs de dezvoltare implică concomitent scăderea acestuia în țările dezvoltate**, ceea ce este complet fals pentru că în fond nu este vorba de o reîmpărțire, într-o viziune statică, a valorii nou create de țările lumii, ci de o creștere absolută și relativă a producției, a productivității muncii și deci a valorii nou create în ansamblul economiei mondiale și în aceste condiții — de o eliminare a decalajelor în nivelul dezvoltării sociale — de o schimbare relativă în repartiție. În sfîrșit, adversarii noii ordini relevă așa-zisa **contradicție** ce ar exista între dezvoltarea economiilor naționale ca unități complexe, centre autonome de putere, și procesul de internaționalizare a forțelor de producție. Aceste probleme i s-a mai răspuns, ea fiind ridicată și cu alte prilejuri. Este evident că, în măsura în care se promovează (și acesta este conținutul propunerilor României) de fiecare țară, relații cu toate celelalte țări ale lumii — este vorba de raporturi de colaborare economică bazate pe interes și avantaj reciproc, delimitat prin analize și comparații deschise la nivel mondial — există, nu o contradicție, ci din contră, o împletire între interesele de dezvoltare a economiilor naționale și adîncirea participării lor la diviziunea internațională a muncii, respectiv în consens cu tendințele de internaționalizare a forțelor de producție.

Efortul propriu și apărarea suveranității sint indispensabile progresului

prof. HENRY TASCA

vicepreședinte al Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

Am rămas profund impresionat de concepția expusă de România și înainte de toate de președintele Nicolae Ceaușescu asupra noii ordini economice internaționale, de claritatea elementelor sale constitutive.

Eu cred că este foarte important de a în-

cerca să se determine care sint valorile, care sint obiectivele popoarelor, care sint obiectivele în ce privește dezvoltarea economică, ce tipuri de investiție, ce structură a consumului se dorește.

Este foarte important în același timp ca fiecare popor să știe să-și mobilizeze resursele. Nu se poate concepe o dezvoltare dacă o societate nu creează condițiile de a pune în valoare din plin toate resursele de care dispune, atît umane cît și materiale. Țările dezvoltate au obligația de a respecta suveranitatea, integritatea și independența țărilor în curs de dezvoltare în toate privințele. Dar și aceste din urmă țări sint responsabile de a organiza societatea lor pentru a putea valorifica toate resursele de care dispun. Țările dezvoltate nu pot acorda ajutor dacă țările subdezvoltate nu se află în situația de a se ajuta ele însele ca să se dezvolte. Experiența a arătat că această problemă a națiunilor, modul în care își mobilizează resursele poate constitui un mare obstacol în calea dezvoltării, a lichidării stării de subdezvoltare. Este necesar să existe un deplin respect față de fiecare societate, să li se acorde popoarelor libertatea de a se dezvolta așa cum doresc. În relațiile comerciale internaționale există abuzuri, dar aceasta nu înseamnă că aceste relații nu pot fi puse sub control pentru a servi umanității. În ce privește firmele multinaționale nu cred că este imposibil ca toate țările să se pună de acord asupra unui cod de comportament.

În noua ordine trebuie să punem accentul mai mult pe investițiile făcute pentru dezvoltarea omului. Marea diferență dintre țările dezvoltate și cele subdezvoltate constă în investițiile ce se fac pentru om, în posibilitatea ca omul să se dezvolte, să dezvolte din plin toate posibilitățile sale genetice. Lumea modernă ar putea să sprijine oamenii care nu au avut aceste posibilități de a ajunge mult mai repede la un stadiu de dezvoltare care să permită punerea în valoare a resurselor lor, să aplice știința pentru a accelera procesul dezvoltării.

Mai sint încă obstacole externe care stau în calea dezvoltării, care sint cunoscute — ele se cheamă imperialism.

Citeva cuvinte în ce privește cooperarea internațională. Așa cum a spus de multe ori pe bună dreptate președintele Nicolae Ceaușescu — un simbol mondial în acest sens — este necesară respectarea absolută a diverselor culturi și folosirea tuturor mijloacelor naționale pentru dezvoltare, care vor fi deosebite pentru că toate culturile sint deosebite. Țările în curs de dezvoltare trebuie să fie convinse că acca cale pe care au pornit este a lor. În ce privește dezvoltarea științei și tehnicii, putem face mult — sint convins că nici nu am început să facem ce se poate face — pentru a ajuta aceste țări să aplice ceea ce științele oferă astăzi.

În sensul folosirii resurselor, s-a vorbit aici de posibilitatea de a reduce cheltuielile militare. Practic, trebuie să depunem toate eforturile pentru a ajunge la aceasta, dar trebuie să găsim mijloacele pentru a ajuta țările subdezvoltate fără să așteptăm ca problema susmenționată să fie mai întii rezolvată.

Este necesar să acționăm pentru dezvoltarea conștiinței mondiale care, cred eu, este pe cale de a se forma, a unei responsabilități a tuturor față de soarta tuturor, pentru a putea rezolva problemele acestei planete care odată cu dezvoltarea științei și tehnologiei a devenit o singură familie.

Pentru un nou umanism

prof. dr. doc. MIHNEA GHEORGHIU

În puținele cuvinte cu care doresc să intervin în discuția noastră, aș ține să recomand în aria cercetării conceptului de ordine nouă, multilaterală, dimensiunea ei etică și culturală. Ea a fost evocată și la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa de la Helsinki, în cuvîntarea președintelui Nicolae Ceaușescu, am remarcat-o de asemenea în conversațiile din ultimele două zile cu dr. Arturo Frondizi, președintele Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, împreună cu care Academia noastră a organizat această masă rotundă.

Această ordine economică nouă, care presupune implicații politice inerente și care este deci prin însăși definiția ei parte integrantă din definiția păcii, presupune edificarea unei conștiințe umane internaționale mondiale, mai democratice, care să excludă ignoranța, injustiția și violența, care să în-

teleagă noțiunea de unitate în sensul respectului față de conștiința și cultura națională a fiecărui participant la construirea ansamblului și sistemelor de raporturi între statele și popoarele implicate în acest proces necesarmente mutual.

În definitiv este greu de a obține ceea ce ne propunem dacă factorii de creație și de decizie ai mijloacelor de comunicare de masă, din științele sociale și morale, din cultură și arte vor cădea de acord asupra principiilor generale care să favorizeze lucrul economistilor și oamenilor politici, al guvernelor, într-o ambianță și în condițiile în care rolul marilor audiențe, al maselor largi a crescut enorm în vremea din urmă. Propun deci ca activitățile științifice ale instituțiilor noastre azi reunite în această aulă academică să participe și la formarea unei conștiințe noi, a unui nou umanism conform idealurilor acestei ordini internaționale.

În concret, am dorit să remarc și aspectul filozofic, axiologic al măsurilor propuse în dezbateri, și în care știința și cultura universală sint chemate să repună în discuție câteva dintre datele lor fundamentale, și măcar parțial codurile lor de valori general acceptate sub semnul ordinii vechi perimate. Pentru că obiectivul noi se construiește și cu idei și mentalități noi, adică într-un spirit nou, și cu și prin valori spirituale noi, pentru că în definitiv umanitatea nu este decât omul la plural.

Realism și convergență de interese în crearea noului ordinii economice

dr. N. S. STANESCU

Socotese că merită să ne îndreptăm atenția în dezbaterile noastre asupra unei trăsături fundamentale în gândirea președintelui țării noastre și anume asupra abordării realiste a tuturor problemelor noului ordinii economice și politice internaționale. Prin aceasta înțelegem un realism al estimării faptelor așa cum se prezintă ele, dar în același timp un caracter activ, revoluționar al atitudinii față de această realitate pe care nu o acceptăm pur și simplu în mod pasiv.

În lume există interese diferite, care se manifestă și în relațiile dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare. De fapt există în realitatea actuală un adevărat mozaic atât în cadrul grupului țărilor dezvoltate cât și în cel al țărilor în curs de dezvoltare. Din această cauză există posibilități de convergență de interese, dar și de divergență, nu numai între cele două grupuri mari de țări, ci și în cadrul fiecăruia dintre grupuri.

Esențial, în lumina experienței noastre, a activității președintelui țării noastre, este pentru țările în curs de dezvoltare să caute toate mijloacele pentru unitatea lor deplină de acțiune pe plan internațional.

Evident dorim ca practica internațională să se bazeze exclusiv pe folosirea negocierilor pentru rezolvarea pașnică, prin tratative, a tuturor problemelor și ajungerea la puncte de convergență. Ar fi nerealist să nu ne dăm seama că toate aceste negocieri au însă loc pe baza unui anumit raport de forțe existent în lume. Or, se poate constata de pe acum că în ceea ce privește raporturile de forțe în lume există cel puțin trei direcții care trebuie luate în considerație. În primul rând, se constată o scădere a ponderii puterilor capitaliste în produsul brut mondial, în producția industrială mondială, în producția agricolă mondială, dar totodată se constată că aceste țări dispun în prezent de o forță politică de negociere mai mare decât forța lor economică reală. În al doilea rând, are loc o creștere a puterii economice a țărilor mici și mijlocii, dar care în prezent au o forță politică mai mică decât potențialul lor economic real. În sfârșit, are loc o creștere a ponderii țărilor în curs de dezvoltare în economia mondială, o creștere lentă, care nu modifică încă în prezent situația decalajelor și în primul rând producția pe locuitor, dar este totuși o creștere; pe de altă parte, forța politică a acestor țări este departe de a se manifesta pe deplin tocmai din cauza lipsei de unitate.

În concluzie condițiile pentru instaurarea noului ordinii economice vor fi realizate treptat. Din punct de vedere internațional se impune deci necesitatea unei tot mai

depline unități de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare, tocmai pentru a schimba raportul de forțe politice pe plan internațional. Pe de altă parte, găsirea și asigurarea unor convergențe de interese între țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate se impune ca o condiție necesară a realizării acestui noi ordinii.

Activitatea neobosită a președintelui Nicolae Ceaușescu pe plan internațional, vizitele și contactele sale arată caracterul realist al unor asemenea idei despre posibilitatea găsirii unor puncte de convergență a intereselor dintre toate statele, indiferent de orinduire, mărime sau potențial economic.

Asistență financiară pentru accelerarea dezvoltării

dr. COSTIN KIRIȚESCU

În gândirea președintelui Nicolae Ceaușescu, lichidarea subdezvoltării apare ca o preocupare centrală, ca un obiectiv primordial al noului ordinii economice internaționale. Lichidarea subdezvoltării presupune, ca o componentă indispensabilă, sprijinul internațional sub forma finanțării statelor rămase în urmă. În acest domeniu este necesar să se majoreze substanțial fondurile pentru finanțarea dezvoltării, să se îmbunătățească mecanismul de colectare și distribuire a fondurilor, să se orienteze mai eficient aceste fonduri, să se creeze condiții de finanțare cât mai apropiate de cerințele și posibilitățile țărilor rămase în urmă. Toate acestea trebuie avute în vedere în concepția că finanțarea dezvoltării nu este un act de caritate, ci trebuie să fie un sprijin real pentru accelerarea procesului de creștere economică în interesul tuturor.

În ce privește volumul finanțării, există în prezent o rețineră a țărilor dezvoltate în ce privește acordarea fondurilor suplimentare, chiar până la nivelul angajamentelor. Ajutorul public pentru dezvoltare, stabilit de Organizația Națiunilor Unite pentru jumătatea celui de al doilea deceniu pentru dezvoltare la 0,7 la sută din produsul național brut al țărilor dezvoltate, nu a fost efectiv furnizat decât într-o proporție mult mai mică; mijloacele de care dispune Fondul Monetar Internațional pentru nevoile crescînde de echilibrare financiară a balanțelor de plăți ale țărilor subdezvoltate sînt insuficiente. La fel sînt și mijloacele grupului Băncii Mondiale și ale băncilor regionale de finanțare a investițiilor. Accesul țărilor în curs de dezvoltare la piețele de capitaluri este îngreunat de măsuri discriminatorii și inefficiente din cauza unor condiții de dobîndă și de termen necorespunzătoare. Sursele prevăzute pentru noile proiecte, cum sînt cele privind „al treilea ghișeu” al Băncii Mondiale pentru finanțarea țărilor subdezvoltate sau Fondul fiduciar care ar urma să fie constituit de Fondul Monetar Internațional, din beneficiul obținut prin vânzarea unei părți din aurul deșus ca parte din cota de subscriere de către țările dezvoltate, ori sînt de dimensiuni modeste, ori sînt prevăzute a fi alimentate din surse problematice, ori au o durată de viață foarte scurtă, de exemplu un an. Nici unul din aceste proiecte nu este în măsură să aducă un reviriment în finanțarea dezvoltării.

Un asemenea reviriment l-ar putea constitui îndeplinirea propunerii României făcută la cea de a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., de constituire a unui Fond de dezvoltare administrat de O.N.U., format prin contribuția tuturor statelor și în primul rînd a celor dezvoltate și avînd ca sursă reducerea cu 10 la sută a bugetelor militare ale tuturor statelor și transferarea fără condiții a unei jumătăți din mijloacele astfel economisite la dispoziția Fondului de dezvoltare al O.N.U.

În legătură cu mecanismele finanțării și cu orientarea fondurilor, un început de studiere și coordonare a acțiunilor de finanțare a fost făcut prin înființarea Comitetului dezvoltării. O îmbunătățire efectivă ar constitui-o crearea unui organism permanent cu caracter internațional, eventual sub egida O.N.U., în care să fie reprezentate țările în curs de dezvoltare, țările avansate și instituțiile internaționale de finanțare a dezvoltării. Acest organism ar urma să facă o apreciere globală a nevoilor de finanțare și să inventarieze sursele de capital utilizabile pentru finanțarea dezvoltării, să elaboreze

planurile de finanțare și să coordoneze acțiunea de finanțare.

Ținînd seama de marile nevoi de capital extern ale „lumii a treia”, considerăm că pe lângă activitatea organismelor de finanțare internaționale trebuie avut în vedere și accesul țărilor în curs de dezvoltare la piețele de capital, cu mențiunea că ar fi necesare măsuri care să înlesnească acest acces, de exemplu prin suportarea unei părți din dobîndă de către un fond anume creat și alimentat prin donații, urmînd ca țările debitoare să suporte numai restul de dobîndă, sau prin garanții internaționale. Drept condiție pentru accesul la finanțarea dezvoltării ar urma să se stabilească afectarea de către țările în curs de dezvoltare a circa 25 la sută din venitul național anual pentru propria lor dezvoltare, în cadrul unui program pe 10—15 ani.

Esențială în această privință este orientarea fondurilor de finanțare spre activitățile productive, astfel încît să se realizeze o creștere economică mai rapidă și sporirea acumulărilor interne.

România, țară socialistă în curs de dezvoltare, consideră că toate țările, în numele solidarității internaționale și răspunderii pe care o au față de viitorul umanității, trebuie să participe, fiecare după puterile ei, la lichidarea fenomenului subdezvoltării, atât pe linia finanțării, cât și pe aceea a colaborării și cooperării economice. Ea promovează efectiv asemenea relații cu celelalte țări în curs de dezvoltare, în convingerea că ele asigură depășirea subdezvoltării, afirmarea fiecărei națiuni, progresul general al omenirii.

Necesitatea noii ordini și perspectiva decalajelor economice

dr. MARCU HOROVITZ

Folosese fericitul prilej al organizării acestei sesiuni cu o profundă semnificație științifică pe plan internațional, pentru a expune câteva rezultate ale unui studiu de prognoză efectuat în Institutul de cercetări economice pe tema perspectivei de dezvoltare a economiei mondiale.

Studiul pornește de la presupunerea că ritmurile medii anuale de creștere a produsului național brut pe locuitor în perioada 1972—2000 vor fi de 2% pentru țările capitaliste dezvoltate și de 5% pentru țările nesocialiste în curs de dezvoltare. În această perspectivă, evident că se conturează o atenuare a decalajelor economice. În perioada menționată raportul între produsul național brut pe locuitor în țările capitaliste dezvoltate și cel din țările în curs de dezvoltare se va reduce de la 13:1 la 5:1.

Trebuie reliefat că previziunea atenuării decalajelor economice nu se generalizează în ceea ce privește decalajele absolute. Astfel, diferența la nivelul absolut al produsului național brut pe locuitor se mărește de la 3.400 dolari la 5.400 dolari în comparația dintre țările capitaliste dezvoltate și țările în curs de dezvoltare.

Analiza globală poate induce însă în eroare, deoarece ascunde unele situații particulare de o gravitate excepțională. Astfel, 13 țări din lume au avut în anul 1972 un produs național brut pe locuitor inferior cifrei de 100 de dolari. Din nefericire, ritmurile actuale de creștere economică ale acestor țări sînt scăzute, la unele sînt chiar negative, astfel că perspectiva lichidării decalajului economic care le desparte de țările industrializate este deosebit de complexă.

Un calcul simplu este edificator: o țară cu un produs național brut pe locuitor de 100 dolari, cum este Republica Zair, s-a dezvoltat în perioada 1965—1972 cu un ritm de creștere relativ ridicat, de 3,9%. Presupunînd că se va dezvolta în viitor cu ritmul mediu anual de creștere de 4%, ea va avea nevoie de trei pătrimi de secol ca să ajungă la un produs național brut pe locuitor de 3.200 dolari, nivelul din 1972 al Belgiei. Dar care va fi în anul 2050 nivelul economic al Belgiei, țară care în perioada 1965—1972 s-a dezvoltat într-un ritm mediu anual de creștere economică de 4,6%, deci superior celui al Republicii Zair? Dacă Belgia s-ar dezvolta cu un ritm mediu anual de creștere de numai 2%, în anul 2050 ea va realiza un pro-

duș național brut pe locuitor de peste 14 000 dolari, deci decalajele se vor accentua.

Desigur, din punct de vedere metodologic sînt unele rezerve în privința criteriului produsului național brut ca măsură a dezvoltării. Dar îndeobște criteriul este acceptat în discuțiile privind căutarea unei noi strategii în dezvoltarea economiei, care a devenit o preocupare majoră. De o tot mai largă recunoaștere se bucură în cadrul discuțiilor occidentale pe această temă strategia preconizată în concepția umanistă și totodată realistă a președintelui Nicolae Ceaușescu despre noua ordine economică și politică internațională, ale cărei trăsături esențiale au fost reliefate cu strălucire la această sesiune.

Populația și creșterea economică în perspectiva noului ordin economic

prof. dr. MIRCEA BULGARU

În cadrul concepției președintelui Nicolae Ceaușescu despre noua ordine economică internațională, relația dintre populație și dezvoltare se înscrie ca o problemă complexă și cardinală a lumii contemporane. În cuvîntarea la Conferința mondială a populației, ținută la București în 1974, președintele României sublinia că „politică demografică și, în general, problemele populației trebuie analizate în raport de condițiile istorice naționale, economico-sociale din fiecare țară. Numai pornindu-se de la realitatea concretă se pot trage concluzii care să ducă la soluționarea justă a problemelor populației”.

În condițiile „exploziei demografice” și profitînd de aceasta, în ultima perioadă au apărut un șir de teorii pesimiste care îndeamnă la stoparea creșterii populației ca un pretins mijloc pentru soluționarea problemelor creșterii economice, ale lichidării subdezvoltării. Aceste teorii susțin de fapt că situația din țările lumii a treia s-ar datoră nu dominației imperialiste, colonialismului și neocolonialismului, ci creșterii populației, și, ca, prin urmare pentru a articula raportul dintre populație și resurse sînt necesare măsuri hotărîte pentru stăvilirea creșterii populației.

În concepția României sursa decalajelor economice importante între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare nu trebuie căutată în primul rînd în creșterea rapidă a populației acestor țări, ci în condițiile istorice, în îndelungata exploatare colonială care le-a ținut într-o flagrantă înapoiere economică, cu structuri anaerone și unilaterale, care au produs o puternică frinare a dezvoltării acestor țări.

În viziunea președintelui Nicolae Ceaușescu, abordarea problemelor complexe ale populației trebuie să aibă în vedere necesitatea dezvoltării continue a forțelor de producție, de care depinde în mod hotărîtor satisfacerea cerințelor de viață ale popoarelor, progresul general al societății.

România, ca țară socialistă, pornește în elaborarea strategiilor sale de dezvoltare de la faptul că populația reprezintă suprema avuție a unei națiuni și că omul, producătorul tuturor bunurilor materiale și spirituale, este însuși scopul și rațiunea dezvoltării, a valorificării resurselor naturale și umane, a creșterii nivelului de trai al populației, a îmbunătățirii calității vieții.

În problema politicii populației, România pornește de la faptul că cheia de boltă a problemelor demografice a constituit-o dezvoltarea, progresul economico-social. În acest cadru, principalele fenomene demografice ale României au fost influențate considerabil de întregul mers al dezvoltării economice, al industrializării și al cooperativizării agriculturii, al prefacerilor adînci în structura economică, teritorială a populației ocupate, a categoriilor social-profesionale, în nivelul cultural, în mediul de viață social, în nivelul de trai.

Pe plan mondial problema populației este strîns legată de realizarea unui nou ordin economic internațional care să favorizeze dezvoltarea mai rapidă a țărilor rămase în urmă. În concepția României, într-o lume tot mai interdependentă caracterizată în același timp prin adînci decalaje, problema fundamentală o constituie dezvoltarea economică și socială, progresul continuu al tuturor țărilor prin valorificarea resurselor naturale și prin utilizarea tuturor factorilor dezvoltării, între care pe primul plan se așază factorul om. De aceea obiectivul fundamental,

soluțiile prioritare care guvernează raportul dintre populație și economic, constă în elaborarea și aplicarea unor politici eficiente de dezvoltare economico-socială, a unor programe de industrializare, de dezvoltare a agriculturii, care să asigure creșterea producției materiale, valorificarea resurselor naturale, utilizarea amplă și complexă a resurselor de muncă ale fiecărei țări.

O cerință: egalizarea relativă a nivelurilor de dezvoltare

prof. dr. N. BELLI

În concepția președintelui României, Nicolae Ceaușescu, reflectată amplu în luările de cuvînt din cadrul dezbaterilor la această masă rotundă, instaurarea unui nou ordin economic internațional constituie nu o problemă oarecare a istoriei contemporane, ci una de importanță vitală, pentru că de soluționarea ei judicioasă depinde progresul întregii omeniri. Un loc central revine în acest cadru corelației dintre noua ordine economică internațională și creșterea economică a țărilor, mai ales a celor în curs de dezvoltare.

Necesitatea de a se acorda o importanță prioritară creșterii economice a țărilor în curs de dezvoltare este atestată de întreaga experiență istorică a omenirii și își soarbe legitimitatea din faptul că progresul social general este condiționat de succesul luptei duse tocmai pe frontul creșterii economice. Țările în curs de dezvoltare, pentru a-și învinge rămînerea în urmă moștenită, au însă nevoie nu de orice creștere economică, ci de una mai înaltă decît în țările avansate industrial. Cu alte cuvinte, ele au nevoie de o creștere care să facă posibilă egalizarea nivelurilor și a structurilor economice, în condițiile în care țările avansate industrial nu-și încetinesc mersul normal înainte. Ideea egalizării se evidențiază, în concepția președintelui României, ca un comandament major al noului ordin economic internațional, fapt care se reflectă ca atare și pe planul teoriei și practicii creșterii economice în condițiile contemporane.

Un aspect important al problemei se referă la posibilitățile îndeplinirii egalizării. Clarificările necesare în această privință presupun o analiză profundă a factorilor creșterii economice, analiză la care cercetătorii din țara noastră sînt deja angajați. Punctînd doar unele aspecte de principiu, așa cum rezultă ele din concepția președintelui Nicolae Ceaușescu, se impune să reținem următoarea premisă: intrucît țările în curs de dezvoltare au nevoie nu numai de o creștere economică în general, ci de una urmată de egalizare, realizarea unui asemenea deziderat va necesita mobilizarea unor factori corespunzători, interni și externi.

Experiența României învederează adevărul că lichidarea fenomenului subdezvoltării și egalizarea relativă a nivelurilor și structurilor economice ale țărilor este înainte de toate rodul eforturilor proprii ale popoarelor care-și propun o asemenea sarcină. Această experiență demonstrează că drumul egalizării trece în mod necesar prin industrializare, ca bază a dezvoltării și modernizării întregii economii naționale. Industrializarea însă devine posibilă numai în condițiile unor structuri socio-economice adecvate, în stare pe de o parte să mobilizeze efortul investițional necesar, iar pe de altă parte să difuzeze progresele propagatoare pe care le antrenează în făptuirea ei.

În ceea ce privește factorii externi ai creșterii și egalizării nivelurilor de dezvoltare economică, problema se prezintă sub două laturi: pe de o parte, este necesar ca întreaga colaborare economică internațională să fie reasezată pe principiile egalității și echității, astfel încît să fie închise orice canale de scurgere a substanței economice din țările în curs de dezvoltare spre cele dezvoltate; pe de altă parte, este necesar ca mecanismul acestei colaborări să cuprindă în plus o serie de pîrghii de ajutorare a țărilor în curs de dezvoltare. Diferitele forme de asistență și facilități trebuie integrate în noua ordine economică internațională, ca factori externi ai egalizării.

Subliniînd necesitatea unui ritm de creștere economică al țărilor în curs de dezvoltare mai înalt decît în țările industrializate și necesitatea activizării unor factori proprii egalizării, sîntem conștienți că ele nu epuizează

problema în discuție, dar prezența acestor elemente în structurile noului ordin economic internațional este indispensabilă.

Echitate în relațiile economice internaționale

dr. SORICA SAVA

În cadrul acestor înalte dezbateri, permițemi-mi să schitez cîteva opinii în legătură cu instaurarea echității în relațiile economice internaționale în contextul restructurării lor fundamentale, pornind de la definirea deosebirilor dintre actuala și noua ordine economică internațională în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu.

Pînă acum teoria economică a relațiilor internaționale nu a făcut loc noțiunii de echitate, iar noțiunea de eficiență, de pildă, ca să mă refer la un alt aspect al funcționării relațiilor economice internaționale relevat în discuțiile noastre, se rezuma unilateral la avantajele comparative.

Evident, încercarea de definire a unor concepte ca cel de echitate în relațiile economice internaționale nu este ușoară dat fiind complexitatea problemelor și în parte noutatea relativă a acuității lor.

Dacă prin echitate în general înțelegem spiritul de justiție, respectarea drepturilor fiecăruia, instaurarea echității în relațiile economice internaționale — ca unul dintre principiile fundamentale ale noului ordin economic internațional — înseamnă asigurarea posibilităților, a condițiilor generatoare de progres pentru toate țările lumii și deci înlăturarea injustițiilor care împiedică participarea activă și cu drepturi egale a tuturor țărilor la procesele economice ce se desfășoară în lume.

Participarea egală a tuturor țărilor la reglementarea problemelor economice mondiale în interesul comun cere un suport economic, o nouă configurație economică în care pozițiile țărilor în curs de dezvoltare din producție, consum, comerț și din întreaga viață economică internațională să reflecte adevăratul lor potențial economic și social.

Actuala ordine economică internațională este în contradicție cu evoluția realităților politice și economice din lumea contemporană. Ea își are originea într-o epocă în care majoritatea țărilor în curs de dezvoltare nici nu existau ca state independente. Or, astăzi țările în curs de dezvoltare reprezintă o forță care contează, și influența lor se face simțită în toate domeniile activității internaționale. Posibilitatea pe care o au țările capitaliste dezvoltate de a controla partea majoritară a unor disponibilități economice riscă să genereze perenitatea sărăciei și a decalajelor. Din această situație derivă consumul nerațional, risipa, ceea ce a fost denumit în cadrul unei reuniuni internaționale „un jaf care vătămăază mediul inconjurător”, în timp ce sute de milioane de oameni din țările în curs de dezvoltare nu se pot bucura nici măcar de un anumit nivel minim de viață caracterizat printr-un nivel suficient de nutriție, alfabetizare, ocrotire a sănătății etc.

De aici și necesitatea unui complex de modificări care să pună țările în curs de dezvoltare în situația de a participa echitabil, conform potențialului lor, la stabilirea unui nou model al economiei mondiale care să corespundă necesităților și intereselor tuturor țărilor.

Crearea unor noi structuri ale economiei mondiale va asigura nu numai țărilor în curs de dezvoltare un rol creativ, ci va oferi și tuturor țărilor o bază reală pentru situația de participanți egali din punct de vedere juridic.

Pentru o teorie dinamică și prospectivă a relațiilor economice internaționale

prof. dr. IVANCIU NICOLAE-VĂLEANU

Cu rară perspicacitate și mare cutezanță președintele Nicolae Ceaușescu a abordat un domeniu de crucială importanță pentru de-

stinele omenirii : ordinea economică internațională. În ea se concentrează ca într-un focar problemele subdezvoltării și ale geografiei foamei, problemele marilor decalaje și ale dezechilibrelor, ale distorsiunilor în relațiile economice internaționale (dar nu numai economice), crizele energetice, de materii prime, monetare și cîte altele. O nouă ordine economică internațională este necesară nu pentru că corabia noastră spațială, Terra, a devenit neîncăpătoare, ci ea este cerută de procesele innoitoare care se desfășoară în condițiile revoluțiilor sociale și naționale, în condițiile revoluției tehnico-științifice. Acestea cer să fie revoluționate și relațiile internaționale. De o nouă ordine economică internațională se leagă soluții pentru multiple probleme, azi cu dimensiuni și acuități amenințătoare. Președintele Nicolae Ceaușescu a înțeles la timp acest imperativ al contemporaneității, i-a dat contururi teoretice, a schițat direcții ale acțiunii practice în care România s-a angajat plenar.

Devine tot mai clar să tradiționalele teorii ale relațiilor economice internaționale făurite în timpurile de dominație absolută a lumii de către capitalism, de imperialism, cu toate amendamentele ulterioare cunoscute, nu pot face față înțelegerii, într-un spirit adecvat epocii noastre, a noilor probleme apărute. Teorii ca cele ale costurilor comparative sau relative de producție, ca cele ale abundenței factorilor de producție (în unele locuri, a unor factori) sau ale insuficienței lor (în alte locuri, a altor factori) sau ca cele ale costurilor marginale de producție s-au formulat de pe pozițiile celor tari, au slujit interese de

exploatare a unor țări de către altele și au susținut practici care au condus la statornicirea marilor decalaje de azi. Simpla lor amendare pe mai departe nu constituie o soluție.

Ținînd seamă de realitatea trecerii multor popoare pe calea dezvoltării independente, de importanța pe care o au complexele economiilor naționale, independența și suveranitatea națională, dar și de creșterea gradului de complexitate a relațiilor internaționale, de accentuarea interdependențelor, se impune în epoca noastră forjarea unei teorii adecvate a relațiilor economice internaționale.

Ea se cere a fi o teorie dinamică și prospectivă, corespunzătoare exigențelor noii ordini economice și politice internaționale; ea se cere a fi o teorie a progresului care să denunțe și să condamne practicile imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, înscriindu-se pe linia stimulării practicilor și mișcărilor innoitoare; ea trebuie să fie o teorie corelativă a intereselor naționale cu cele ale lumii întregi, implicînd în sine elemente ca cele ale apropierii (în perspectivă ale egalizării) nivelurilor de dezvoltare, a accesului pe baze noi al popoarelor la sursele de materii prime dar și la cuceririle revoluției tehnico-științifice. Prin definiție ea nu poate fi o teorie bazată pe opunerea naționalului internaționalului, ci pe conjugarea lor într-un gen specific de democrație internațională. Ea este opusul teoriei costurilor comparative și trebuie să aibă la bază câștigul popoarelor nu prin exploatarea unora de către altele ci prin schimburi echitabile, colaborare, cooperare.

Opera președintelui Nicolae Ceaușescu dezvoltă — așa cum s-a relevat la reuniunea noastră — dimensiunea socială și umană a dezvoltării, relevă cu pregnanță necesitatea așezării principiilor de justiție și echitate socială la temelia noii ordini internaționale, promovează ideea umanistă a lichidării stării de subdezvoltare, a asigurării unei vieți demne pentru toate popoarele. Ea dă o pregnantă expresie unității de destin a tuturor popoarelor lumii, pune în lumină interesul comun și răspunderea istorică comună a tuturor statelor, indiferent de nivelul lor de dezvoltare economică, de orînduirea lor socială, pentru rezolvarea problemelor grave cu care este confruntată astăzi omenirea, pentru ieșirea din actualul impas și pregătirea unui viitor mai prosper pentru toate popoarele lumii.

În același timp, discuțiile noastre au arătat că în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu dimensiunile economice, sociale și umane ale noii ordini internaționale se asociază strîns cu dimensiunile ei politice, cu preocuparea susținută pentru așezarea trainică a relațiilor internaționale pe baza principiilor egalității suverane a statelor, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, dreptului fiecărui popor de a hotărî în deplină libertate asupra destinelor sale. Devine astăzi tot mai evident că nici o soluție în direcția destinderii, securității și păcii în lume nu poate fi definitivă, atît timp cît nu se rezolvă problemele fundamentale ale lichidării subdezvoltării, ale progresului economic, social și cultural.

Făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale, a unei lumi mai bune și mai drepte, care să permită fiecărui popor realizarea nestingherită a aspirațiilor sale naționale, ca și progresul comun al tuturor popoarelor, mobilizează astăzi conștiințele înaintate ale omenirii. Resimțim o profundă mîndrie că opera și acțiunea președintelui Nicolae Ceaușescu dau o pregnantă expresie dezideratului fundamental al lumii în care trăim.

Sînt profund încredințat că referatele prezentate, ca și discuțiile purtate pe marginea lor, sînt de natură să ducă la o mai bună cunoaștere a concepției și politicii României socialiste în această problemă cardinală a epocii noastre.

Îngăduiți-mi, ca atare, să exprim în numele Academiei de științe sociale și politice, cele mai calde mulțumiri tuturor participanților pentru contribuția lor la succesul acestei acestei reuniuni. Aș dori să folosesc acest prilej spre a exprima conducerii Institutului, în frunte cu Excelența Sa președintele Arturo Frondizi, cu dl. secretar general Giancarlo Elia Valori, și celorlalți oaspeți de peste hotare, profunda satisfacție a opiniei publice românești pentru faptul că aceste lucrări s-au desfășurat în capitala țării noastre, sub bătrîna cupolă a Academiei Române.

Sper ca schimburile libere de păreri pe care le-am avut în aceste zile — în care fiecare participant și-a expus propriile sale considerații — vor marca preludiul unei fructuoase și permanente conlucrări între specialiștii români și cei ai Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale.

Aceasta corespunde și dezideratului președintelui Nicolae Ceaușescu, care militează pentru extinderea colaborării internaționale pe toate planurile, inclusiv cel al cercetării, în vederea unei mai bune cunoașteri reciproce a opiniilor și apropierii pozițiilor în problemele fundamentale care confruntă astăzi umanitatea.

Incheierea dezbaterilor, a luat cuvîntul prof. dr. GHEORGHE RĂDULESCU, care a spus :

Ne aflăm la capătul dezbaterii noastre consacrate problemelor unei noi ordini economice internaționale, concepției președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la aceste probleme de importanță vitală pentru prezentul și viitorul omenirii.

Rapoartele și intervențiile au relevat complexitatea problemelor ridicate de edificarea unei noi ordini economice în lume, multitudinea aspectelor economice, sociale, politice, tehnico-științifice, demografice care se cer examinate cu toată atenția, într-un spirit nou, de înaltă responsabilitate și înțelegere profundă a imperativelor epocii actuale.

Lucrările reuniunii noastre au scos cu putere în relief ideea dominantă în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia noua ordine economică internațională poate fi construită numai prin activitatea practică a statelor, printr-o uriașă investiție de energie umană cheltuită pentru schimbarea cadrului economic și social, pentru accelerarea dezvoltării fiecărei națiuni, pentru întronarea unor relații economice și politice internaționale care să favorizeze progresul fiecărui popor, colaborarea și cooperarea cu drepturi egale a tuturor statelor.

Unul din marile merite ale concepției președintelui Nicolae Ceaușescu constă în viziunea globală asupra multitudinii de probleme și aspecte ridicate de înlăturarea adîncilor decalaje care despart lumea contemporană, în concentrarea atenției asupra unor programe de acțiune practică, eficiente, menite să ducă la rezolvarea problemelor concrete ale asigurării bazei de materii prime și energetice, dezvoltării industriei, producției agricole, transferului de tehnologie, formării de baze proprii de cercetare științifică în țările în curs de dezvoltare.

S-a subliniat pe bună dreptate că noua ordine economică internațională, departe de a fi o idee sortită unor discuții abstracte de laborator, a devenit obiectivul practic al unei mari mișcări istorice, în care sînt angajate forțe sociale uriașe, hotărîte să acționeze pentru crearea unui cadru corespunzător înfăptuirii aspirațiilor de progres ale popoare-

lor, valorificării plene a potențialului material și uman al fiecărei națiuni. Cunoașterea experienței pozitive a popoarelor, care aduc prin activitatea lor practică importante contribuții în această direcție, prezintă fără îndoială un deosebit interes, constituie un factor încurajator și stimulator pentru continuarea și amplificarea eforturilor consacrate operei de edificare a unei lumi mai drepte și mai bune.

În acest sens, reținem desigur cu adîncă satisfacție, aprecierile făcute în cursul dezbaterii cu privire la semnificațiile care se desprind din experiența României, realizările ei remarcabile pe calea dezvoltării economice și sociale. Mesajul României, relevat de opera și acțiunea președintelui Nicolae Ceaușescu, demonstrează practic că problemele grave și complexe ale subdezvoltării, condițiile de viață ale țărilor exilate pînă în prezent la periferia producției mondiale nu numai că trebuie, dar și pot fi schimbate. Totodată, acest mesaj relevă faptul că efortul de construcție internă și de dezvoltare a națiunii nu poate fi conceput în izolare, ci în contextul unei largi și fructuoase conlucrări internaționale.

Rapoartele și intervențiile au pus în lumină rolul decisiv al colaborării dintre țările în curs de dezvoltare, al solidarității lor, al creșterii acțiunii lor conjugate pentru impunerea unor programe concrete de măsuri, pentru evitarea formulelor generale și găsirea de soluții eficiente, care să ducă efectiv la accelerarea dezvoltării și întronarea unor relații de echitate în întreaga lume.

Discuțiile noastre au evidențiat, în același timp, cîmpul vast de afirmare a colaborării dintre țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate în procesul edificării unei noi ordini economice internaționale. Pe bună dreptate s-a subliniat că este timpul ca țările avansate și bogate să vadă la rîndul lor în această colaborare, o cale de realizare a propriilor lor interese, de asigurare a premiselor esențiale pentru prosperitatea și evoluția lor viitoare.

**ECONOMIE
NATIONALA**

Sistematizarea teritoriului și localităților — componentă de bază în dezvoltarea economico-socială

ASEMENEA tuturor zonelor țării, județul Mehedinți străbate o perioadă de profunde și innoitoare mutații economico-sociale. Politica consecventă a partidului de repartizare proporțională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor și localităților s-a concretizat în noi și puternice obiective industriale, în atingerea unor ritmuri fără precedent, în actualul cincinal Mehedințiului situându-se printre județele puternic racordate marilor prefaceri economico-sociale pe care le-a cunoscut țara.

O nouă și puternică dezvoltare va înregistra județul în perioada 1976—1980. Volumul producției industriale va crește de la 6,4 miliarde lei în 1975 la peste 10 miliarde în 1980; se va realiza un amplu program de construcții productive și social-culturale, va crește numărul populației ocupate în activități neagricole, se va extinde și moderniza gradul de echipare edilitară. În condițiile acestui avânt multiateral al județului se ridică cu toată acuitatea problema sistematizării teritoriului și a localităților.

Conceptul, importanța și rolul sistematizării teritoriului

ÎN PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN se subliniază că una din direcțiile în care partidul va acționa pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism o constituie **sistematizarea teritorial-administrativă și economică, amplasarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, asigurând dezvoltarea proporțională a tuturor județelor și regiunilor, ridicarea gradului de civilizație materială a întregului popor.** Conceptual vorbind, sistematizarea teritoriului înseamnă ansamblul de activități de lungă durată îndreptate spre organizarea și utilizarea rațională a teritoriului; spre repartizarea judicioasă, echilibrată a forțelor de producție în scopul înfloririi economice și social-culturale a tuturor unităților teritorial-administrative ale țării.

Soluționarea problemelor economice și sociale tot mai complexe, pe care le ridică evoluția localităților, impune studierea și aprofundarea atentă a tuturor factorilor ce se intercondiționează, precum și a transformărilor ce au loc în organizarea și dezvoltarea municipiilor, orașelor, comunelor și satelor. De altfel, în elaborarea programului de sistematizare a teritoriului și a localităților din județul Mehedinți s-au avut în vedere: zona în care se află județul și caracteristicile acesteia; resursele naturale și umane ale județului, judicioasa repartizare în teritoriu a investițiilor și economisirea terenului: dezvoltarea rețelei ge-

Iulian PLOȘTINARU
prim-secretar al Comitetului județean Mehedinți al P.C.R.

nerale de localități în corelație cu prevederile planurilor cincinale de dezvoltare a lor în cadrul teritoriului național etc., în scopul ridicării continue a nivelului de viață al populației de la

orașe și sate. Având în vedere toate acestea, la amplasarea obiectivelor economico-sociale ale viitorului cincinal, elaborarea schițelor de sistematizare a teritoriului a devenit o necesitate de stringentă actualitate.

Cum este și firesc, în acțiunea de materializare a prevederilor de dezvoltare social-economică a teritoriului se urmăresc în mod deosebit câteva direcții bine conturate: valorificarea optimă a resurselor materiale și umane din fiecare localitate și zonă; organizarea judicioasă a teritoriului; extinderea și organizarea de noi zone industriale, dezvoltarea și localizarea zonelor de locuințe și a dotărilor social-culturale, asigurând o densitate optimă a construcțiilor și a locuitorilor; asigurarea unei echipări tehnice complexe a teritoriului și localităților (lucrări hidro-tehnice și hidroameliorative, rețele de căi de comunicație și transport, rețele de energie electrică, echipări tehnico-edilitare în cadrul localităților); protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător; prevenirea și combaterea efectelor aglomerărilor excesive, a zgomotului, a poluării aerului, apei și solului; protejarea și îmbunătățirea elementelor de cadru natural, determinarea unui aspect peisagistic propriu fiecărei localități, dezvoltarea și organizarea zonelor balneo-turistice, amenajarea și echiparea teritoriului pentru valorificarea potențialului balnear, de odihnă, de recreere și turism; protejarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de cultură, a centrelor istorice și a unor zone cu specific tradițional bine conturat.

Evident că sistematizarea trebuie să fie în concordanță cu idealurile societății noastre, cu modul de viață al oamenilor din care este alcătuită, să constituie o parte integrantă a mediului ambiant, să contribuie la satisfacerea nevoilor de muncă și de viață ale omului contemporan.

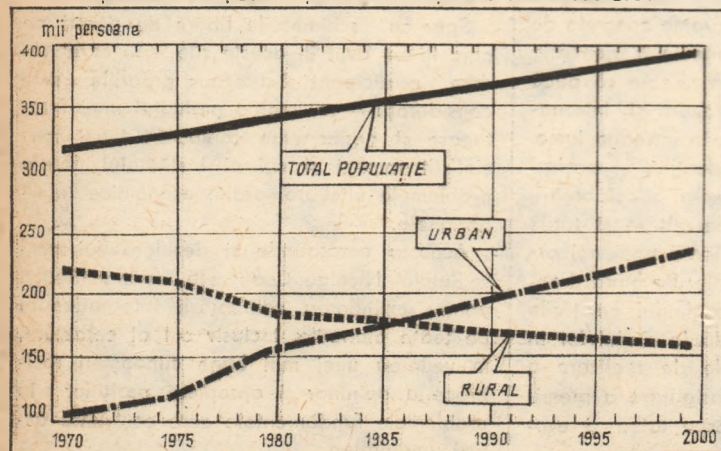
Structura actuală și de perspectivă a populației

ÎN PREZENT populația județului Mehedinți este de aproape 330 000 locuitori, din care în mediul urban domiciliază peste 119 000 locuitori, sau mai precis 36,2 la sută, sub media pe țară de 43 la sută. În anii următori numărul populației va crește și, odată cu aceasta, se vor produce modificări în repartiția ei pe ramuri (graficele nr. 1 și 2). În ceea ce privește gradul de urbanizare a populației acesta va crește de la 36,2 la sută în 1975 la 45,4 la sută în 1980, la 53,4 la sută în 1990 și 59,2 la sută în anul 2000.

Populația urbană este repartizată în 5 orașe — Drobeta-Turnu Severin, Orșova, Strehaia, Vinju Mare și Baia de Aramă două comune suburbane cu localitățile componente — în total 44 localități în mediul urban. Distribuția în teritoriu a populației urbane se mai caracterizează printr-o concentrare mare în teritoriile municipiului Drobeta-Turnu Severin, inclusiv comuna suburbană Simian și a orașului Orșova, teritorii învecinate care se întind pe o lungime de circa 34 km de-a lungul Dunării, cuprinzând 170 km² (3,5 la sută din suprafața județului), cu o populație ce reprezintă aproape 80 la sută din populația urbană și respectiv 28 la sută din populația totală a județului. Densitatea locuitorilor din această zonă este de 540 locuitori pe km², ajungând în raza orașului Drobeta-Turnu Severin la o densitate de 1 367 locuitori pe km², iar în orașul Orșova de circa 248 locuitori pe km², consecință a concentrării și atracției în această zonă a forței de muncă. Celelalte orașe — Strehaia, Vinju Mare și Baia de Aramă — prin funcțiile lor și amplasarea în teritoriu formează centre mici de concentrare a populației urbane cu densități cuprinse între 40—150 locuitori pe km².

Viitorul cincinal — etapă a revoluției tehnico-științifice — va determina în Mehedinți profunde transformări în dezvoltarea și perfecționarea cadrului și sistemului de viață. Dezvoltarea economico-socială în ritm tot mai accelerat din ultimii ani a dus, după cum se știe, la îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție, la o distribuție mai rațională a populației în cadrul rețelei generale de localități și, totodată, la ridi-

CREȘTEREA POPULAȚIEI JUDEȚULUI MEHEDINȚI ÎN PERIODA 1970-2000

Graficul nr. 1

carea gradului de dotare și echipare a teritoriului. Zone și teritorii care odinioară se aflau în anonimat, au intrat pe deplin în circuitul unei tot mai ascendente dezvoltări prin punerea în valoare a resurselor naturale și umane de care dispun, ceea ce a determinat industrializarea puternică a unor orașe, apariția de noi centre urbane, atragerea unor zone — cum este și Mehedințiul — în circuitul marilor prefaceri economico-sociale.

Obiectivele prevăzute a se realiza în viitor vor reuși să rezolve o serie de probleme economice și sociale, cum ar fi: valorificarea mai deplină a substanțelor utile din subsolul județului, a resurselor de materii prime furnizate de agricultura județului, pentru dezvoltarea industriei ușoare și alimentare, atragerea în mai mare măsură către industrie și alte ramuri neagricole a disponibilităților de forță de muncă, reducerea excedentului migratoriu de forță de muncă, creșterea gradului de urbanizare prin amplasarea de obiective industriale și în localitățile rurale dens populate, dezvoltarea de activități industriale și prestatoare de servicii în toate localitățile rurale ale județului în vederea satisfacerii cerințelor acestora, atragerii forței de muncă temporar disponibile, pentru ridicarea economică a satelor și schimbarea aspectului edilitar-gospodăresc al acestora.

Pînă în prezent în cadrul județului nu s-a putut realiza o repartizare proporțională a forțelor de producție care să atragă la viață, pe măsura resurselor materiale și umane de care dispun toate orașele și localitățile rurale. Industria republicană este concentrată în principal în municipiul Drobeta-Turnu Severin și orașul Orșova, celelalte orașe avînd o slabă dezvoltare industrială. Aceasta explică în parte migrația populației din orașele Strehăia și Vinju Mare spre centrul de reședință al județului. Populația ocupată în industria județului are încă o pondere redusă, ceea ce îl situează în grupul județelor în care predomină populația ocupată în agricultură. De asemenea, se menține tendința migrației unei părți din populația în vîrstă aptă de muncă spre locuri de muncă din alte județe.

Caracteristicile geo-economice ale teritoriului

AȘEZAREA geografică a județului Mehedinți și cadrul său natural au avut un rol important în dezvoltarea istorico-socială a acestui teritoriu. Situat pe malul stîng al Dunării, județul se află sub influența directă a unor importante căi de comunicație pe apă și uscat, limitrofe sau traversînd teritoriul, avînd ca centru de convergență zona Drobeta-Turnu Severin. Relieful variat al județului a „condiționat” rețeaua de localități, gruparea în teritoriu, densitatea pe zone, forma și structura vetrelor. Treapta cea mai înaltă, în nord-vest, care reprezintă 9,4 la sută din teritoriul județului, este alcătuită din Munții Mehedinți și culmile estice ale Munților Almăjului, altitudinea maximă fiind de 1462 m, aici încadrîndu-se bineînțeles și defileul Dunării de la Cazane — Porțile de Fier cu altitudinea minimă de peste 50 m. Treapta mijlocie cuprinde Podișul Mehedinți, dealurile Motrului și Cîmpia înaltă a Bălăciței în partea centrală a județului, altitudinea scăzînd treptat de la 700 la 200 m, cu multe depresiuni și văi largi, cu posibilități de populare și circulație; această parte cuprinde 52,2 la sută din teritoriul

județului. În sud se găsește cea mai joasă treaptă, corespunzătoare Cîmpiei Blahniței, alcătuită în mare parte din terasele Dunării, lunca marelui fluviu și căile largi ale Drincei și Blahniței, cu altitudine între 40 și 200 m și cuprinde 38,1 la sută din teritoriul județului, aici localitățile fiind mai bine dezvoltate.

Desfășurată în strînsă corelare cu dezvoltarea economico-socială, acțiunea de sistematizare a localităților județului Mehedinți ține seama de cadrul natural, de trecutul istoric și cultural, de condițiile concrete din fiecare zonă, de cerințele progresului tehnic, asigurînd valorificarea optimă a resurselor materiale și umane, folosirea rațională a terenurilor, densitatea optimă a construcțiilor și locuințelor, creșterea eficienței investițiilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață.

În urma discuțiilor prilejuite de prezentarea în fața conducerii de partid a amplasamentelor obiectivelor economice și sociale ce se vor realiza în cincinalul 1976—1980 s-au precizat mai clar problematica actuală și obiectivele primordiale în sistematizarea orașelor, rezultînd necesitatea limitării extinderii suprafețelor ocupate de orașe, a organizării platformelor industriale și integrării lor organice în structura orașelor, asigurării cooperărilor intensive funcționale și organizatorice, dezvoltării unităților de pe o platformă în principal în limitele actuale, reducerii corespunzătoare a suprafețelor ocupate de căile de transport și a zonelor de depozitare.

Schițele de sistematizare și planurile de dezvoltare economico-socială a municipiului și orașelor județului prevăd utilizarea cît mai completă a teritoriului din perimetrul construibil. Astfel, în municipiul Drobeta-Turnu Severin zona de sud-vest are în prezent un grad de ocupare a platformei industriale de circa 74 la sută, urmînd ca în 1980 gradul de ocupare să crească aproximativ la 96 la sută, realizîndu-se un coeficient mai mare de utilizare a instalațiilor comune de apă industrială și potabilă, canalizare, abur tehnologic, energie termică și electrică. De asemenea, platforma industrială din zona de est a municipiului, cu un grad de ocupare de 78 la sută în prezent, și cu pondere mare de unități de deservire și depozite, va ajunge în anul 1980 la un grad de ocupare a terenului de 92%.

Aceste schițe au ținut seama de observațiile critice și orientările date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind regimul de înălțime al construcțiilor de locuințe, înlăturîndu-se tendințele de gigantism și prevăzîndu-se ca ponderea în realizarea celor 12 000 apartamente în cincinalul 1976—1980 să o reprezinte blocurile cu înălțime de pînă la 5 nivele, în funcție de mărimea și profilul economic și social al orașului, de natura terenurilor de fundare, de relieful terenului, pentru a crea condiții de locuit cît mai ambiante, urmărîndu-se realizarea unor ansambluri de locuit compacte, cu fronturi stradale închegate, cu gruparea dotărilor socio-culturale, a spațiilor verzi, a zonelor de sport și agrement, îmbunătățirea circulației în comun, îmbunătățirea echipării tehnico-edilitare. Odată cu construcția noilor locuințe se vor realiza importante lucrări pentru echiparea tehnico-edilitară a municipiului și orașelor, precum și a centrelor propuse pentru urbanizare.

Principala caracteristică a satelor, care se află răspîndite pe întreaga suprafață a județului în toate formele de relief, începînd cu podișurile înalte și terminînd cu cîmpia și luncile rîurilor — este funcțiunea predominant agricolă. Multă vreme, numărul mare de sate mici și foarte împrăștiate, cu o densitate scăzută a populației, nu a permis o dotare și echipare tehnică în condiții de eficiență economico-socială. Diferite în general, datorită mai ales condițiilor geografice și istorice specifice în care s-au dezvoltat de-a lungul anilor, așezările din județ au însă o serie de trăsături comune legate de modul de viață și de muncă ale celei mai mari părți din populația rurală.

Ca de altfel în toată țara, ampla acțiune de sistematizare a mediului rural din județul nostru are ca obiectiv determinarea direcțiilor principale de dezvoltare a comunelor și a localităților componente pe baza analizei critice a situației existente și a posibilităților de dezvoltare a funcțiunilor economice și socio-culturale, ținîndu-se seama de condițiile specifice ale cadrului natural, de cerința valorificării superioare a resurselor locale și de relațiile de intercondiționare cu teritoriul înconjurător.

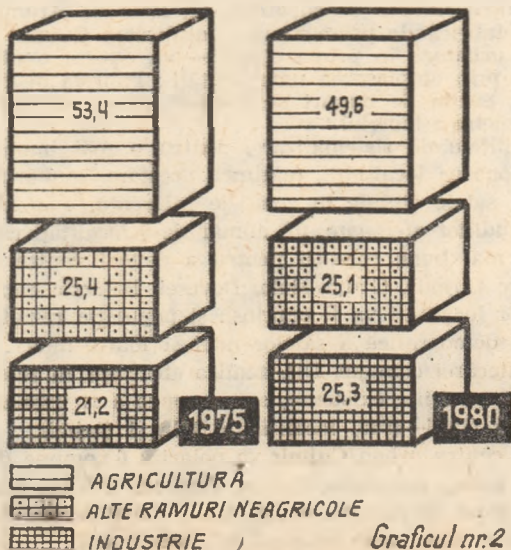
În județul Mehedinți, populația rurală este repartizată în 57 de comune cu 322 sate componente, care se caracterizează astfel:

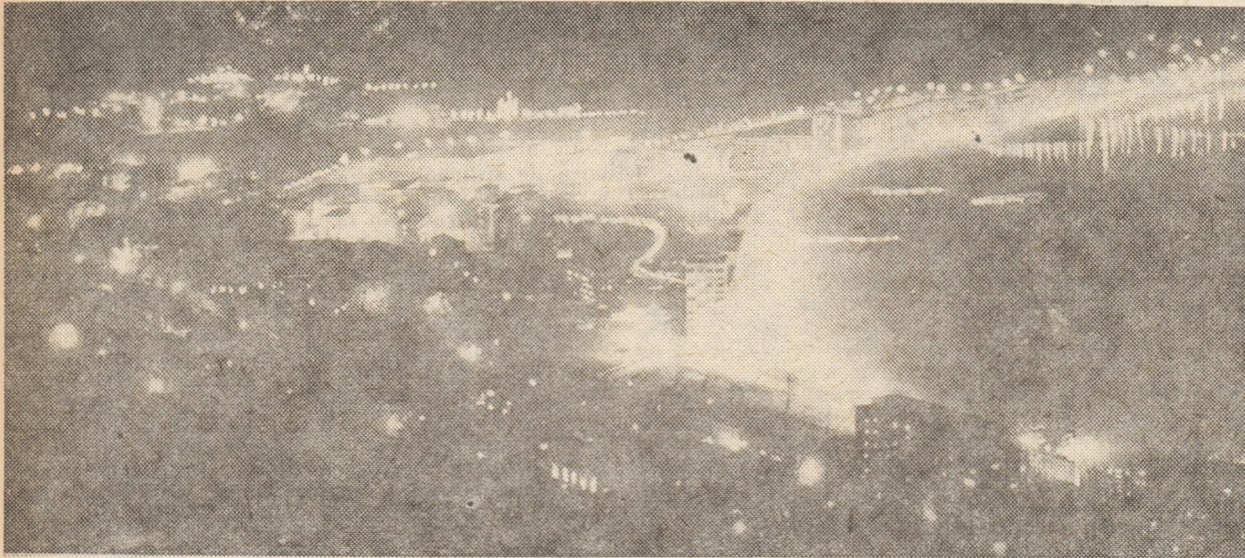
— peste 78 la sută din totalul localităților rurale (253 sate) sînt sate mici și foarte mici (sub 1 000 de locuitori), care concentrează mai puțin de jumătate din populația rurală a județului (46,7 la sută). Aceste sate sînt situate în partea centrală și nordică a județului și în Defileul Dunării;

— un număr de 171 sate au sub 500 locuitori și însumează 1/5 din populația rurală a județului, iar din acestea, 19 localități sînt foarte mici (sub 100 locuitori). Aceste localități mici și foarte mici sînt situate de-a lungul văilor ce străbat dealurile Strehăii și Podișul Mehedinți, sate lipsite de posibilitățile naturale de dezvoltare și care ridică multe probleme de organizare a lor în viitor;

— peste 20 la sută din localitățile rurale sînt de mărime mij-

STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE DIN JUDEȚUL MEHEDINȚI PE RAMURI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE ÎN ANII 1975 ȘI 1980 (%)

Luminile Orșovei noi

locie și cuprind între 1 000—3 000 locuitori, dar dețin 44 la sută din populația rurală ;

— numai 5 localități rurale din județ au o populație de peste 3 000 de locuitori, deținând peste 9 la sută din populația rurală.

Rețeaua de localități rurale prezintă în ansamblu numeroase aspecte critice de structură a vetrei, fond construit și de echipare tehnică. Forma vetrelor este tipică pe zone de relief, care în zona podișului și piemontului deluros nu a permis decât dezvoltări lineare în lungul văilor înguste și de-a lungul unor drumuri principale, dând naștere uneori, ca urmare a extinderii necontrolate și de contopire a vetrelor, la formațiuni în lanț desfășurate pe distanțe mari. În zona de munte și de dealuri așezările sînt risipite, fără formă încheată, construcțiile fiind izolate și răspindite pe mari întinderi. Localitățile din zona de cîmpie au, în general, forme alveolare și structură relativ compactă.

Schițele de sistematizare a localităților rurale din județ au în vedere potențialul prezentat în dezvoltare și echipare tehnico-edilitară, legăturile cu celelalte localități, polarizarea funcțiilor de deservire social-culturală și administrativă, condițiile de vatră, gradul de ocupare a populației, structura geografică și posibilitățile dezvoltării economico-sociale.

Sistematizarea localităților rurale va contribui la ridicarea economică, socială și culturală a satelor, la îmbunătățirea generală a condițiilor de trai ale țărănimii, la apropierea treptată a acestora de condițiile de viață din orașe. Schițele de sistematizare ale comunelor județului, pe baza unei analize profunde, au prevăzut regruparea unor sate mici, situate la distanțe mari, cu posibilități necorespunzătoare de circulație și transport, precum și reducerea perimetrelor construibile, în vederea creării unei structuri compacte a localităților, a unor centre civice care prin utilizarea intensivă a terenurilor din perimetrul construibil să-și poată stabili zonele funcționale, specifice profilului economico-social în perspectivă, precum și dotările social-culturale necesare, în funcție de mărimea localităților și de numărul locuitorilor din satele situate în zona de influență și în corelare cu rețeaua generală de localități. Prin utilizarea intensivă a terenului din zona construibilă se creează posibilitatea introducerii în condiții eficiente a unor dotări edilitar-gospodărești și social-culturale, a organizării circulației și transporturilor. În același timp, prin reducerea perimetrelor construibile ale comunelor și satelor se va reda agriculturii județului o suprafață de circa 10 000 ha.

Pe teritoriul județului sînt numeroase cazuri în care folosirea terenului este stînjinită de acțiunea factorilor naturali, care au dus — ca urmare a neglijenței omului — la scoaterea din circuitul agricol a unor importante suprafețe. De aceea, în cadrul acțiunii de sistematizare, se acordă prioritate lucrărilor de îmbunătățiri funciare, hidrotehnice și hidroameliorative, întrucît numai în felul acesta lucrările de amenajare, echipare și organizare a teritoriului vor avea eficiența scontată, agricultura județului se va dezvolta la nivelul posibilităților oferite de teritoriu. Prin planul de dezvoltare economico-socială a județului Mehedinți în cincinalul viitor este prevăzută alocarea a peste un miliard lei numai pentru lucrările de gospodărire a resurselor de apă, extinderea irigațiilor, îndiguiiri și desecări și lucrări de combatere a eroziunii solului (acestea din urmă pe o suprafață

de 40 200 ha). La sfîrșitul anului 1980, numai prin realizarea celor două sisteme mari de irigații Crivina-Vinju Mare și Izvoarele-Cujmir se vor iriga peste 81 000 ha, aproape 28 la sută din suprafața agricolă a județului. acțiunea continuind și după 1980. De asemenea, sînt prevăzute importante investiții pentru refacerea și dezvoltarea pomiculturii și viticulturii în masive puternice, amenajarea și modernizarea unor mari suprafețe de pășuni și finete, consolidarea și ameliorarea terenurilor afectate de alunecări etc.

Sistematizarea și valorificarea optimă a teritoriului în localitățile urbane și rurale

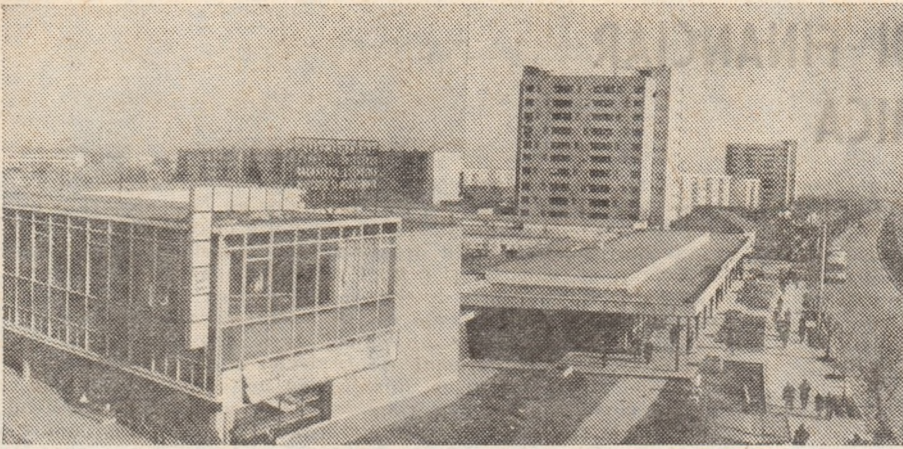
ÎN AMPLASAREA unităților industriale pe raza teritoriului județean și în cadrul localităților s-au avut în vedere o serie de criterii esențiale : valorificarea materiei prime existente pe plan local ; utilizarea mai eficientă a forței de muncă în anumite zone ; facilitarea legăturilor de transport rutiere, feroviare sau navale necesare ; asigurarea utilităților tehnico-edilitare ; valorificarea superioară a terenurilor improprii pentru agricultură sau alte funcții social-economice ; dotarea social-culturală și echiparea tehnico-edilitară a localităților.

Urmărind, printre altele, aceste criterii de bază în amplasarea investițiilor industriale, localitățile județului au primit contururi și profunzime prin zonarea clară a teritoriului acestora, realizarea legăturilor funcționale între cartierele de locuit și unitățile industriale, s-a atins un parametru înalt în comasarea unităților și gradul de ocupare a teritoriului, s-au pus bazele realizării unei cooperări eficiente în realizarea investițiilor.

Reședința de județ, Drobeta-Turnu Severin, va primi investiții deosebite, ce se vor localiza în două mari zone industriale — est și sud-vest și platforma industrială Gura Văii. Printre obiectivele mai importante pot fi amintite : Întreprinderea de anvelope, Forja grea de matrițare, Întreprinderea mecanică navală, Întreprinderea de aparate de măsură și control etc. Aceste unități, împreună cu cele existente și cu dezvoltările preconizate, vor încheia într-un tot armonios zonele industriale. Prin amplasarea în orașul Orșova a Fabricii de articole de sport și turism, baza nautică complexă ce se preconizează a lua ființă va avea un suport tehnic deosebit, captînd și o parte din forța de muncă feminină disponibilă. În orașul Strehaia se vor amplasa Întreprinderea de armături de fontă și Întreprinderea de prelucrat tulpini de in care împreună cu unitățile industriale actuale vor accentua profilul muncitoreesc, vor contura dimensiunile urbanistice ale orașului. La Vinju Mare se va amplasa, pe lângă unități ale industriei alimentare locale, o întreprindere de șuruburi. La Baia de Aramă se va construi o fabrică de pasmanterie. Localitatea Cujmir — propusă a se urbaniza în prima etapă — va deveni o platformă industrială prin amplasarea unor unități : Fabrica de conserve de legume, Secția de bunuri de consum, centru de vinificare, centru de răcire a laptelui.

Prin schițele de sistematizare, pentru o mai bună echilibrare în zona localității, mărimea acestora, numărul locuitorilor din satele situate în zona de influență, s-au conturat, în urma studiilor efectuate, un număr de 9 localități care prezintă cele mai bune condiții pentru a deveni centre urbane, printre care Cujmir, Gruia, Bala, Devesel, Bălăcița etc. În cadrul acestor localități va fi cuprinsă și populația rezultată din regruparea demografică a satelor mici și foarte mici componente ale fiecărei comune. Din analiza efectuată în teren, pornind de la condițiile existente, s-au propus a fi urbanizate în prima etapă (1976—1980) localitățile Bala și Cujmir.

Viitorul centru urban Cujmir va polariza 6 comune (Dirvari, Obîrșia de Cîmp, Punghina, Salcia, Vinători și Gîrla Mare), cu un număr total de 17 sate. Situat de-a lungul terasei Dunării, comuna Cujmir dispune de condiții favorabile pentru dezvoltarea

Drobeta-Turnu Severin, azi

larea cu precădere a agriculturii și industriei alimentare, aproape 60 la sută din populație va fi ocupată în continuare în agricultură și circa 40 la sută în activități neagricole, industriale și prestatoare de servicii, ce se vor înființa în anii următori. Pe baza acestor estimări se apreciază că necesarul de forță de muncă, atât pentru agricultură, cât și pentru industrie, va putea fi asigurat în principal din centrul de popularizare Cujmir. Viitorul oraș agro-industrial are de pe acum asigurate în totalitate rețele electrice și, parțial, rețele de alimentare cu apă; centrul civic dispune de un fond bun de locuințe; tot în centru sînt amplasate o parte din unitățile publice strict necesare (magazine, unități prestatoare de servicii, cinematograful, liceu etc.).

Localitatea Bala se află situată la 26 km de cel mai apropiat centru urban — Strehaia. Factorul determinant în alegerea acestei comune pentru a deveni oraș îl constituie calitățile terapeuțice deosebite și rezervele mari ale apelor minerale existente în această zonă. Funcția sa economică de bază va fi activitatea balneo-turistică. În prima etapă se are în vedere, în primul rînd, corelarea pe plan local și central a eforturilor din investiții care să asigure continuarea dezvoltării localității în profil mixt, unități administrative cu caracter urban și unități balneo-turistice. Prin amenajarea în punctele de atracție a unor campinguri și locuri de popas, cu centrul principal de cazare a turiștilor în Bala, se va asigura integrarea în circuitul turistic de interes local și național a acestei zone. În prima etapă aici urmează a se construi un complex sanatoriu cu 200 locuri, 40 garsoniere cu 80 locuri, un complex de servire a viitoarei stațiuni turistice, un microcomplex de producție, magazin universal, o creșă cu 100 locuri, o grădiniță cu 120 locuri și alte obiective.

În ce privește comuna Gruia, așa cum rezultă din schița actuală de sistematizare, în cincinalul 1976—1980, va cunoaște o dezvoltare corespunzătoare sarcinilor trasate. Din fondurile de investiții alocate pentru zona Gruia se vor construi: o stație de 110 kW, Fabrica de nutrețuri combinate, centrul de răcire a laptelui, vor fi create unități ale industriei locale etc. Baza materială a agriculturii comunei va crește, prin dotarea cu noi tractoare și mașini agricole, sporirea cantităților de îngrășăminte chimice cu azot și fosfor, construcția unei ferme sericicole, extinderea suprafeței irigate în cultură, redarea unor însemnate suprafețe în circuitul productiv prin desecări. La acestea se vor adăuga, prin contribuția populației, o grădiniță de copii, un dispensar medical, un internat școlar, 40 apartamente și dotările tehnico-edilitare corespunzătoare.

În organizarea acțiunii de sistematizare s-a pornit de la elaborarea programului economic pe perioada 1976—1980 al fiecărui oraș și comună, care începe, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Întîlnirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 17 octombrie 1975, cu ceea ce se va produce în fiecare oraș și comună. Concomitent cu redarea de noi terenuri în circuitul agricol, cu creșterea producțiilor cerealiere, zootehnice — prin construcția de noi complexe de creștere și îngrășare a animalelor — se vor cuprinde atît în planurile economice, cît și în schițele de sistematizare o serie de alte activități cu caracter industrial și prestatoare de servicii ca: ateliere meșteșugărești de fierărie, timplărie, tinichigerie, de reparații pentru obiecte de uz casnic, croitorii etc.; dotări edilitar-gospodărești — alimentare cu apă, canalizare etc.; activități de industrie alimentară ca: brutării, microabatoare etc.; unități de învățămînt, sanitare și altele menite să răspundă cerințelor populației, care vor fi realizate cu participarea unităților economice și a cetățenilor din localitățile respective.

Programul de locuințe preconizat în cincinalul viitor a fost repartizat rațional în localitățile județului, vizînd să asigure o cazare corespunzătoare a personalului ce va lucra în unitățile

economice și social-culturale. Cele peste 12 000 apartamente din Drobeta-Turnu Severin, Strehaia, Orșova, Vinju Mare, Baia de Aramă, Baia și Cujmir, vor asigura pentru etapa 1976-1980 necesitățile de cazare preconizate odată cu amplasarea viitoarelor obiective industriale și dezvoltarea în ansamblu tot mai impetuoasă a acestor localități.

Sistematizarea căilor de comunicație

ÎN CADRUL programului național de ansamblu, sistematizarea va asigura dezvoltarea orașelor și comunelor ținînd seama de întreaga rețea de localități urbane și rurale, de influențele reciproce dintre acestea, de corelarea dezvoltării orașelor și satelor cu zonele în care se află și de legăturile de cooperare dintre ele. Aceasta va asigura dezvoltarea într-o concepție unitară a rețelei de căi de comunicație, transport, energetice, legarea centrelor de producție și desfacere cu bazele de materii prime, cu întreaga rețea de localități.

Din studiul întocmit la nivelul județului rezultă că drumurile naționale sînt modernizate în proporție de 86,4% și prezintă posibilități permanente de circulație în totalitatea lor; drumurile județene sînt în mai mică măsură modernizate, astfel că circulația este mai anevoioasă în caz de timp nefavorabil; drumurile comunale prezintă încă porțiuni nepietruite, devenind impracticabile, în special în anotimpurile de toamnă și iarnă.

Distribuirea în teritoriu a principalelor categorii de drumuri încă nu este pe de-a-ntregul satisfăcătoare; de aceea, prin studiile privind sistematizarea teritoriului s-a prevăzut reorganizarea și modernizarea rețelei de drumuri, astfel încît distanțele dintre cele mai îndepărtate localități din cadrul județului să fie parcurse în cel mai scurt timp în condiții de deplină siguranță și confort îmbunătățit al călătorilor. În acest context se înscrie modernizarea drumurilor județene care leagă municipiul Drobeta-Turnu Severin cu Baia de Aramă — pitorescul oraș de la poalele munților Mehedințului — ruta prin Balta; cu localitatea Gogoșu pe varianta Devesel și cu localitățile Dirvari-Gemeni, prevăzîndu-se de asemenea modernizarea în continuare a drumurilor care leagă diferite localități ale județului. În municipiu și orașe s-a procedat la studierea rețelei stradale, mergîndu-se pe ideea respectării drumurilor tradiționale, luîndu-se totodată măsuri pentru modernizarea circulației prin organizarea intrării în municipiu și orașe, a fluxurilor de trecere, realizarea nivelării pasajelor de cale ferată, asigurarea circulației pietonilor și altele.

Transportul urban de călători a avut în ultimii ani o creștere continuă a numărului, capacității, a fluxurilor de circulație și a razei de deservire, iar prin studiile întocmite s-au prevăzut măsuri care să ducă la o îmbunătățire substanțială a acestei activități, care să se oglindască în final în sporirea vitezei de circulație, a confortului și siguranței în exploatare, precum și a realizării unor coeficienți înalți de utilizare a mijloacelor de transport.

Județul Mehedinți fiind așezat pe malul Dunării beneficiază de o cale magistrală atît pentru transporturile internaționale cît și pentru cele interne. Prin construcția Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, s-au creat condiții deosebit de favorabile unui trafic intens de nave fluviale și maritime în tot cursul anului în depline condiții de siguranță, ceea ce va facilita și spori posibilitățile de transport de persoane și mărfuri, creșterea eficienței economice a transporturilor navale în această zonă. Dotarea cu nave moderne de pasageri, de capacitate mare și medie, cu grad ridicat de confort, va asigura organizarea de curse de agrement pe Dunăre, și de croaziere pe traseul orașelor riverane.

ORGANELE LOCALE DE PARTID ȘI DE STAT au organizat o amplă acțiune, cu participarea unui număr mare de cadre și specialiști pentru elaborarea, dezbateră și aprobarea sistematizării economico-sociale a teritoriului și localităților și amplasarea obiectivelor cincinalului 1976—1980. Acum acestor organe le revin sarcini deosebite pentru traducerea în viață a programelor de dezvoltare economico-socială a orașelor și comunelor și a schițelor de sistematizare aprobate, procesul de sistematizare urmînd să continue pe o treaptă superioară în viitorul cincinal și să contribuie la asigurarea unor condiții superioare de valorificare a resurselor materiale și umane, la apropierea considerabilă a satului de oraș, la ridicarea generală a nivelului de trai și civilizației pe mlaegurile mehedințene.

INTEGRAREA CONTROLULUI FINANCIAR CU ACTIVITATEA ECONOMICĂ

DOCUMENTELE Congresului al XI-lea al P.C.R. acordă o atenție deosebită politicii financiare a statului, în cadrul acesteia un rol important revenind controlului financiar-bancar, care va trebui să-și sporească contribuția la buna folosire a tuturor mijloacelor de care dispune societatea, la conducerea unitară, planificată și cât mai eficientă a activității economico-sociale. În acest context, pe toate treptele organizatorice — se arată în Programul Partidului Comunist Român — se va întări controlul financiar, căruia îi revine sarcina de a preveni angajarea unor fonduri fără justificare economică, imobilizarea unor mijloace economice, de a asigura obținerea unei eficiențe maxime în folosirea resurselor materiale și financiare ale societății.

În baza dispozițiilor legale în vigoare Curtea Superioară de Control Financiar și Ministerul Finanțelor au luat măsuri pentru întărirea controlului financiar preventiv la centrale și întreprinderi prin participarea organelor de control ale Ministerului Finanțelor, băncilor și a unei părți din aparatul care exercită controlul financiar intern. Astfel, Curtea Superioară de Control Financiar, împreună cu Ministerul Finanțelor, au organizat un sistem unitar de control, la o serie de unități de bază ale economiei naționale — centrale, unități asimilate și întreprinderi din ramuri și domenii de activitate cheie — industrie, comerț exterior și cooperare internațională, acestea fiind bineînțeles atit unități republicane, cit și de subordonare locală.

Sistem unitar de control în centrale industriale

Principii de funcționare

PE PRIM PLAN în concepția organizării acestei forme de control s-a situat necesitatea integrării nemijlocite a muncii și activității organelor de inspecție, a identificării acestora cu viața și realitățile din unitățile socialiste, să contribuie efectiv la realizarea integrală a indicatorilor economici și financiari ai planului național unic. Avizele date de delegații permanenți nu înlocuiesc avizele și aprobările prevăzute în actele normative și nu exonerează de răspundere conducerea și persoanele din cadrul unității socialiste care au întocmit, semnat și aprobat documentele în legătură cu operațiile supuse controlului. Acest lucru este deosebit de important de reținut deoarece prezența organelor financiare în unități nu micșorează cu nimic răspunderea conducerii acestora pentru organizarea propriului control, că viza dată de organele de inspecție, așa cum am arătat, nu „acoperă” de răspundere factorii din unități de eventualele consecințe ale încălcării legalității socialiste.

Principiul de bază care guvernează activitatea organelor imputernicite să exercite controlul este pe de o parte acela că documentele ce li se prezintă pentru a fi avizate trebuie să fie semnate de conducătorul compartimentului cu atribuții financiar-contabile și aprobat de conducerea unității socialiste, iar pe de altă parte faptul că în situația că operațiile nu sînt legale și eficiente, delegații au obligația să refuze vizarea lor, consecința fiind neexecutarea operației patrimoniale respective în unitate sau de către bănci.

Iată deci că situînd competența organelor de inspecție financiar-bancară la nivelul conducerii unităților, de hotărîrea acestora depinzînd în final dacă să se efectueze sau nu o operație, se asigură maximum de independență în acțiune și, ceea ce este mai important, se barează calea eventualelor operații nelegale și neeficiente.

Definitiv pentru organizarea activității organelor imputernicite este și concepția în baza căruia, pe lîngă atribuțiile de exercitare a controlului preventiv, acestea au și o serie de sarcini concrete de sprijin, îndrumare și control ce vizează laturi de maximă importanță pentru

mersul îndeplinirii planului național unic și a bugetului de stat, gospodărirea mijloacelor materiale și bănești, organizarea și exercitarea controlului propriu și a evidenței contabile etc., sarcini care sînt fără îndoială realizate în condiții mult mai bune acum decît atunci cînd organele financiar-bancare exercitau acțiuni de control de sine stătătoare.

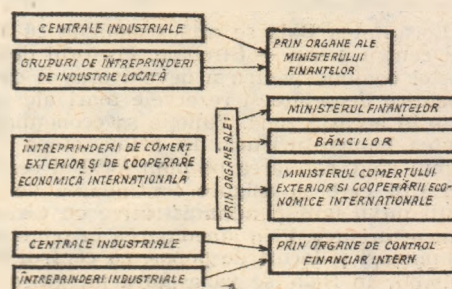
Dacă la acestea adăugăm posibilitatea organelor împuternicite să exercite controlul, de a participa la adunările generale ale oamenilor muncii și ședințele organelor de conducere colectivă, obligația de a colabora cu compartimentele din unitate, cu cele ale băncilor forului tutelar etc. rezultă cu pregnanță cit de complexă și importantă este activitatea acestor organe, dar și cit de aprofundată și multilaterală trebuie să fie și pregătirea lor politică și profesională, pentru ca într-adevăr un sistem bine încheiat din punct de vedere funcțional să fie în final și eficient, să dea roadele scontate.

Prevenirea cheltuielilor neeconomicoase

AVÎND în vedere necesitatea perfecționării pe mai departe a acestei activități, ne vom referi în continuare la organiza-

rea și rezultatele obținute pînă în prezent, ca pe această bază să desprindem și unele păreri, sugestii și propuneri ce pot fi avute în vedere la direcționarea în viitor a acestei forme de control.

Organizatoric, introducerea controlului financiar preventiv prin delegații permanenți s-a făcut pe trepte la :

În forma organizatorică arătată, de la introducerea acestei forme de control care a funcționat în semestrul I a.c. timp de 5 luni la întreprinderile de comerț exterior și cooperare economică internațională și 2 luni la centrale industriale și grupuri de întreprinderi de industrie locală prin organe de inspecție ale Ministerului Finanțelor, rezultatele obținute de către delegații permanenți pot fi grupate în două mari categorii și anume :

a) Realizări financiare concretizate în sumele ce au reprezentat operațiuni patrimoniale pe care organele de control nu

Tabelul nr. 1

Specificare	Întreprinderi de comerț exterior și cooperare economică internațională	Centrale industriale și grupuri de întreprinderi de industrie locală
a) Valoarea documentelor primite la viză	100	100
b) Valoarea celor refuzate definitiv :		
— în lei	—	1,0
— în lei valută	2,9	16,4
c) Valoarea celor restituite pentru completare :		
— în lei	—	1,8
— în lei valută	16,0	7,5

le-au avizat și ca atare nu au mai avut loc, sau în operațiuni patrimoniale care au fost aminate, documentele în cauză fiind restituite pentru completare și fundamentare în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare. În această privință, socotind 100% valoarea documentelor ce conțin operații patrimoniale prezentate la avizarea delegaților permanenți, ponderea valorică a operațiilor refuzate și a celor aminate, pe categorii de unități, se prezintă ca în tabelul nr. 1.

Din punctul de vedere al conținutului economic și al naturii operațiunilor patrimoniale ce au fost refuzate la avizare, sau aminate efectuarea lor ca urmare a prezentării documentelor la analiza delegaților permanenți, procentul fiecărei categorii din cele mai importante, față de totalul exprimat în 100%, se prezintă ca în tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2

Specificare	Centrale industriale și grupuri de întreprinderi de industrie locală (%)
a) Reduceri de fonduri pentru investiții	19,1
b) Aprovizionări peste necesar	22,8
c) Cereri de credite bancare nefundamentate	7,0

Ținând seama de perioada scurtă la care se referă rezultatele de mai sus, precum și de faptul că valoarea documentelor prezentate la avizare sînt de ordinul sutelor de milioane, se desprinde cu pregnanță utilitatea și eficiența introducerii acestei forme de control care, în principal, s-a axat pe eliminarea cauzelor de bază ale neajunsurilor din unități care, după cum bine este cunoscut, se referă la cheltuirea nerațională a fondurilor de investiții, formarea de stocuri fără mișcare și de prisos, grevarea costurilor cu o serie de cheltuieli neeconomice etc.

b) Un alt grup de rezultate, în mai mică măsură direct măsurabile, dar tot atît de importante, ce se desprind din analiza activității organelor împuternicite a exercita acest control, sînt materializate în măsurile luate de conducerile unităților în cauză pentru mai buna funcționare a controlului propriu, accelerarea încasării contravalorii unor mărfuri exportate, lichidarea de imobilizări, analiza unor contracte de aprovizionare încheiate anterior etc., rezultate care în contextul prezenței permanente a organelor de inspecție au contribuit în bună măsură la sporirea climatului de ordine și disciplină în utilizarea fondurilor, la schimbarea concepției unor cadre tehnice de conducere în sensul creșterii preocupării acestora pentru problemele economice și financiare, de gospodărire rațională și apărare a patrimoniului încredințat.

Ne exprimăm părerea că prezența organelor împuternicite să exercite controlul din partea statului trebuie înțeleasă ca un sprijin direct și efectiv dat în primul rînd pentru întărirea controlului din cadrul unităților în cauză — preventiv, concomitent și ulterior — în scopul major ca, în principal, prin forțele proprii, unitatea socialistă în cauză să devină model, să obțină o eficiență maximă în toate laturile activității, concomitent cu respectarea neabătută a legislației socialiste.

Activitatea și rezultatele muncii delegaților permanenți sînt cu atît mai fructuoase cu cît controlul propriu al unității în cauză este organizat și funcționează mai eficient. Din acest punct de vedere este bine ca delegații permanenți să acționeze mai insistent în direcția exercitării cu toată rigurozitatea a controlului financiar preventiv al unității, să urmărească mai mult ca șeful compartimentu-

lui cu atribuții financiar-contabile să acționeze ferm pentru respectarea legalității socialiste, acestea fiind căi și mijloace de îndeplinire în condiții optime a propriilor sarcini de analiză și aprofundare a documentelor asupra cărora urmează să se pronunțe.

drd. Ștefan CRACIUN

În întreprinderi economice — control financiar preventiv, exercitat de delegați permanenți

În județul Iași s-a organizat exercitarea controlului financiar preventiv prin delegați permanenți din compartimentele de control financiar intern ori prin economiști din alte servicii, la un număr de 12 mari întreprinderi.

Perioada de cinci luni în care a funcționat această formă de control financiar preventiv în județ, deși relativ scurtă, permite a se reține concluzia că sub raportul eficienței, controlul s-a efectuat în condiții corespunzătoare. Materialele existente îndreptătesc aprecierea că, dată fiind reglementarea unei anumite independențe a delegaților permanenți în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, aceștia au reușit în perioada amintită să prevină în mare măsură efectuarea unor operațiuni nelegale, neeconomice sau lipsite de eficiență economică, ce puteau conduce la consecințe negative, constînd în imobilizarea unor fonduri circulante în stocuri supranormative, în încetinirea vitezei de rotație a acestor fonduri.

Pe categorii mari, aceste rezultate se pot grupa în: refuzarea la plată a unor cheltuieli, din care două treimi pentru aprovizionări de materiale peste necesarul impus de realizarea sarcinilor de plan; refuzarea încheierii unor contracte de aprovizionare pentru cantități de materiale în neconcordanță cu necesitățile reale, ca și a unor cereri nejustificate de acordare a unor credite bancare etc.

În același timp, s-a evidențiat în mod pregnant rolul constructiv al controlului financiar preventiv exercitat prin delegați permanenți, concretizat în faptul că operații privitoare la cheltuieli în sumă de zeci de milioane lei au fost aminate în scopul revederii lor de către compartimentele de specialitate sub raportul eficienței economice ori al îndeplinirii unor cerințe ale legii. Astfel de soluții de competență delegaților permanenți prezintă un interes deosebit, ele fiind de natură a mobiliza factorii de resort din întreprinderi la aprofundarea analizelor privind eficiența economică a operațiunilor respective și uneori chiar la rectificarea deciziilor luate, în concordanță cu cerințele și în spiritul legilor statului nostru. Pe această linie se înscrie și activitatea delegaților permanenți de la întreprinderea mecanică „Nicolina“, întreprinderea metalurgică „Întreprinderea „Teșătura“, întreprinderea „Victoria“-Iași, întreprinderea mecanică de material rulant Pașcani etc.

Activitatea de pînă în prezent a delegaților permanenți ridică, de asemenea, unele probleme privind direcțiile în care trebuie axată cu precădere exercitarea controlului financiar preventiv în scopul asigurării unei înalte eficiențe economice, în cheltuirea fondurilor cu care sînt dotate întreprinderile, pentru realizarea sarcinilor ce le revin din planul unic de dezvoltare economico-socială.

În acest sens, deși se confirmă justetea reglementărilor din Legea nr. 9/1974, pri-

vînd exercitarea controlului financiar preventiv atît în momentul angajării cheltuielilor, cît și în momentul efectuării lor, apare necesar ca, în funcție de natura cheltuielilor, această formă de control să se exercite cu precădere în primul sau al doilea moment. Astfel, în cazul tuturor cheltuielilor privind aprovizionarea tehnicomaterială a întreprinderilor sau stabilirea serviciilor necesare, o importanță deosebită trebuie acordată exercitării controlului financiar preventiv în momentul angajării, cînd refuzul de viză nu produce consecințe privitoare la obligațiile contractuale asumate prin contractele încheiate cu furnizorii, nu intră în conflict cu aceste obligații. Exercițarea controlului financiar preventiv în legătură cu aceste cheltuieli, în momentul efectuării lor — deși eficientă sub raportul prevenirii cazurilor de aprovizionare a unor materiale în cantități mai mari decît cele contractate, la prețuri mai mari decît cele legale, de calități diferite ori în avans etc. — nu poate aduce modificări în domeniul obligațiilor contractuale, asumate față de furnizori, astfel încît trebuie precedată de un control multilateral în momentul angajării fondurilor.

Această concluzie se impune ca urmare a faptului că în lumina Legii nr. 9/1974 — privind controlul financiar preventiv și al normelor metodologice privind desfășurarea activității de control financiar preventiv elaborate de Curtea Superioară de Control Financiar — sancțiunea acestei forme de control (refuzul de viză) este nulitatea angajării sau a ordonanțării efectuate, dar această nulitate este pur financiară, ea neputînd fi invocată față de terții cu care s-au perfectat obligații contractuale în concordanță cu Legea nr. 71/1969 privind contractele economice, și care păstrează dreptul la acțiune pentru despăgubirile prevăzute de lege.

Experiența aceleiași forme de control financiar preventiv evidențiază faptul că, în cazul operațiilor privind utilizarea fondurilor de retribuție a muncii, constituirea fondului de premii și plata unor asemenea drepturi, stabilirea nivelului prețurilor, înregistrarea la cheltuieli a pierderilor, a daunelor produse de calamități ori a altor daune aduse unităților socialiste etc., exercitarea controlului financiar preventiv trebuie plasată în momentul în care se produc operațiile respective.

În scopul îmbunătățirii acestei forme de control financiar preventiv, care la centrale industriale corespunde în mare măsură cerințelor principiului independenței controlului, apare necesar ca, odată cu perfecționarea reglementărilor din acest domeniu, să fie avute în vedere și răspunderile delegaților permanenți pentru calitatea activității ce o desfășoară.

Teodor ONOFREI

directorul Inspecției teritoriale financiare de stat — Iași

În dezbatere: PROIECTUL LEGII CU PRIVIRE LA PRODUCȚIA BUNURILOR ALIMENTARE

Pentru o corelare mai bună cu actele normative în vigoare

APRECIEZ întru totul utilitatea și importanța economico-socială a proiectelor de lege supuse recent dezbaterii publice. Dintre acestea, proiectul Legii cu privire la producția bunurilor alimentare are o semnificație deosebită, prin faptul că se adresează — direct sau indirect — tuturor consumatorilor. Punctul de vedere exprimat aici se referă la corelarea prevederilor acestui proiect cu celelalte acte normative în vigoare.

În scopul unei mai bune corelări, cu alte prevederi, precum și pentru a exprima mai clară a unor articole, consider că ar fi utile câteva precizări.

1. La art. 2, al. 1, se arată că „producția de bunuri materiale se realizează pe baza unui program unitar...”. Potrivit Legii 8 (cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României) realizarea oricărei producții se face pe baza planului național de dezvoltare economico-socială (art. 2), iar „pentru atingerea obiectivelor prevăzute în planurile cincinale, se vor elabora programe cuprinzând căile și măsurile concrete prin care se va acționa...” (art. 36). De asemenea, la art. 12, Legea 8 prevede: „dezvoltarea economico-socială planificată va asigura îmbunătățirea... aprovizionării și servirii consumatorilor...”.

Ținând seama de prevederile Legii 8, propun ca art. 2, al. 1, să fie redactat astfel: „Producția de bunuri materiale se realizează pe baza planului național unic de dezvoltare economico-socială și are ca scop continua îmbunătățire a aprovizionării și servirii consumatorilor. În vederea atingerii acestor obiective, se vor elabora programe unitare, pe cincinale și ani, de dezvoltare a capacităților de producție, de valorificare superioară a materiilor prime agricole și de creștere continuă a volumului și calității produselor”.

2. Cu privire la art. 2, al. 2, care se referă la asigurarea populației cu bunuri alimentare pe baza unui „program anual aprobat prin decret”, apreciez că problema este rezolvată prin însăși aprobarea planului. Se știe că, potrivit art. 33 din Legea 14/1971 — cu privire la gospodărirea fondurilor fixe, resurselor materiale și aprovizionarea tehnico-materială — balanțele materiale constituie un element al planului, iar prin balanțe se stabilesc cantitățile de materii prime și materiale destinate oricărei producții — inclusiv producției alimentare —, precum și cantitățile de produse finite destinate fondului pieței, adică aprovizionării consumatorilor. Deci, aprobând planul de stat, Marea Adunare Națională aprobă implicit și planul de aprovizionare a populației cu bunuri alimentare. Având în vedere această situație, propun să se elimine din text prevederea art. 2, al. 2.

3. Având în vedere importanța aprovizionării cu legume proaspete, care se alterează în timp scurt (roșii, ardei, fasole verde, mazăre verde etc.), apreciez că ar trebui să se prevadă în mod expres timpul maxim admis de la cules până la intrarea în rețeaua desfacerii cu amănuntul, pre-

cum și responsabilitatea acestei acțiuni. În acest sens, ar trebui completate articolele 15 și 16.

4. La art. 7, al. 2, se tratează problema responsabilității pentru folosirea completă a capacităților de producție. Unitățile socialiste pot face aceasta numai în măsura în care au asigurată desfacerea. Deci, propun să se introducă precizarea respectivă, pentru a se pune de acord cu art. 18, al. 3, din textul aceluiași proiect de lege, unde se precizează că „unitățile producătoare sint obligate să ia măsuri pentru preîntâmpinarea creării de stocuri de bunuri alimentare fără desfacere asigurată...”.

5. Stabilirea de către Ministerul Comerțului Interior a sortimentelor obligatorii de preparate alimentare pentru fiecare tip de unitate de alimentație publică, așa cum se propune în proiectul de lege, este o operație dificilă, date fiind gusturile și specificul local. De aceea, propun ca al. 2 din art. 9 să fie redactat astfel: „Sortimentele obligatorii pe grupe de preparate culinare, produse de confetărie, patiserie și băuturi răcoritoare, pentru fiecare tip de unitate de alimentație publică, se stabilesc de consiliile populare, pe baza indicațiilor Ministerului Comerțului Interior și potrivit normelor legale”. În acest fel se pune de acord al. 2 al art. 8 cu art. 10, care precizează elementele ce stau la baza realizării și omologării produselor alimentare, printre care figurează și „testarea preferințelor cumpărătorilor”.

6. La art. 10, al. 2, apreciez că este necesar să se prevadă durata maximă în timp pentru omologarea, stabilirea normelor de consum și a prețului produselor noi, spre a nu se târăgăna, nejustificat, această acțiune (fără a cărei finalizare produsul nu poate fi pus în vânzare).

7. La art. 12, al. 1 și al. 5, se precizează forurile (CSP, MAGF și MAIA — similare —) care stabilesc norme și normative de consum și de stoc. Or, această problemă este reglementată prin HCM 879/28 iulie 1972. Ca urmare, propun să se prevadă că stabilirea normelor și normativele de consum și de stoc se face în conformitate cu HCM 879/1972, pentru a exista o reglementare unică pe economie în această problemă.

8. La art. 20, se menționează că valorificarea unor produse alimentare după expirarea termenului de valabilitate se face pe baza datelor înscrise în buletinele de analiză. Dar la art. 21, al. 2 se menționează că pe ambalajul produselor alimentare conservate se trece și termenul de valabilitate. Dacă asemenea produse fac obiectul valorificării după expirarea termenului de valabilitate, atunci trebuie trecut pe ambalaj, cu o ștampilă, noul termen rezultat din analiză, care să concorde cu termenul înscris în buletinul de analiză. Altfel, cumpărătorul, văzând că a expirat termenul înscris inițial, nu va cumpăra produsul.

ec. Vasile BENEĂ
București

DIN CRONICA ÎNTRECERII

LA SFÎRSIT DE CINCINAL — IMPORTANTE CANTITĂȚI DE PRODUSE PESTE PLAN

● Producția globală obținută până în prezent, peste prevederile de plan ale actualului cincinal de către **întreprinderile industriale din județul Mehedinți** totalizează peste un miliard de lei. Numai în acest an colectivele din industria județului au reușit ca, prin sporirea productivității muncii peste indicele stabilit, să realizeze în plus o producție în valoare de 108 000 000 lei. La înregistrarea acestor succese o contribuție importantă au adus-o energicienii hidrocentralei „Porțile de Fier”, constructorii de vagoane, lucrătorii Combinatului de prelucrare a lemnului și constructorii de nave din Drobeta-Turnu Severin, minierii de la Orșova și cei de la Exploatarea carboniferă Baia Nouă.

● **Întreprinderile industriale din județul Dolj** au ridicat la 552 milioane lei valoarea producției realizate, până în prezent, peste prevederile de plan pe întregul cincinal. O contribuție de seamă la obținerea succeselor amintite au adus-o colectivele întreprinderilor „Electroputere”, de mașini agricole „7 Noiembrie”, de mecanică de material rulant, de confecții și cea de textile din Craiova.

● Oamenii muncii din unitățile economice ale județului Maramureș au intrat în a 12-a lună a anului cu o producție marfă suplimentară în valoare de 238,5 milioane lei, spor materializat în peste 1 000 tone cupru în concentrate, piese de schimb auto în valoare de 75,2 milioane lei, aproape 400 tone utilaj pentru prelucrarea lemnului și alte produse.

● **Minierii din Valea Motrului** au îndeplinit sarcinile de plan ale actualului cincinal la producția globală. Avansul cîștigat se va concretiza într-o producție suplimentară evaluată la 50 milioane lei. De altfel, evidențele întreprinderii atestă că minierii din acest important bazin de lignit al țării realizează în prezent o producție de 1,85 ori mai mare comparativ cu cea din 1970.

● **Întreprinderile industriei prahovene**, care și-au onorat sarcinile actualului cincinal la export încă din luna august 1974, au înregistrat însemnate depășiri la acest important indicator economic. Astfel, până în prezent ele au livrat partenerilor externi bunuri materiale evaluate la mai bine de 4 miliarde lei valută.

NOI OBIECTIVE INDUSTRIALE

● La Zalău, constructorii au pus în funcțiune, cu 40 zile înainte de termen, o nouă capacitate industrială care va produce conductori emailați, iar cu o lună în avans față de grafice a intrat în exploatare la Șantierul naval Drobeta-Turnu Severin o secție de echipamente navale.

● Numărul capacităților industriale și agrozootehnice puse în funcțiune de la începutul anului de organizațiile de construcții ale Ministerului Construcțiilor Industriale a trecut de 500. Dintre acestea 27 au fost realizate în devans. În prezent, se află în faza finală de execuție sau în probe alte 100 de obiective de investiții, care încă din primele zile ale lunii ianuarie vor contribui la realizarea producției stabilite pentru primul an al cincinalului viitor.

Deschiderea Seminarului de cercetări a avuției naționale
și a avuției națiunilor — Anul Academic 1975 — 1976

MODELUL CREȘTERII AVUȚIEI NAȚIONALE ÎN CERCETAREA ECONOMIȘTILOR ROMÂNI

ÎN CADRUL Catedrei de cibernetică economică de la Academia de Studii Economice s-au deschis lucrările „Seminarului de cercetări a avuției naționale și a avuției națiunilor”, care funcționează sub conducerea științifică a academicianului profesor Manea Mănescu.

Activitatea Seminarului urmează a fi orientată în două direcții principale, care prezintă o importanță practică deosebită și anume, în direcția cercetării avuției naționale și a elaborării unui model dinamic de creștere a acesteia, precum și în direcția cercetării avuției națiunilor și a elaborării unui model global de creștere a acesteia în viziunea unei noi ordini economice internaționale.

Pornind de la rezultatele obținute de școala românească de cibernetică economică, de la conceptele și modelele elaborate de ea în decurs de peste două decenii de activitate, în anul 1972 a fost înființat în cadrul Catedrei de cibernetică economică de la Academia de Studii Economice — Seminarul științific de prognoză economico-socială, condus de academician profesor Manea Mănescu. Cadre didactice de la catedrele Academiei de Studii Economice și de la alte institute de învățământ superior, cercetători dintr-o serie de institute de cercetare, precum și un număr important de specialiști cu multă experiență practică din organele centrale de sinteză, ministere, centrale industriale și întreprinderi au început să activeze în mod organizat în cadrul Seminarului de prognoză economico-socială. În cadrul Seminarului s-au creat condițiile necesare realizării unei colaborări strânse între diversele colective cu preocupări în domeniul elaborării modelelor de prognoză: s-au format colective complexe interdisciplinare, condițiuni pentru dezbaterile problemelor de sinteză economică și de reciclare a economiștilor.

Pornind de la metoda materialismului dialectic și istoric, de la documentele programatice ale Partidului Comunist Român în care sînt previzionate direcțiile principale de dezvoltare ale României, trăsăturile fundamentale ale evoluției societății românești multilaterale dezvoltate, utilizînd conceptele și tehnicile eficiente ale ciberneticii economice, membrii Seminarului au elaborat în perioada 1972—1975 o serie de submodele care se integrează în sistemul de modele cibernetico-economice ce caracterizează dinamica spațiului economiei naționale.

În această perioadă a fost elaborat un model general de prognoză în profil teritorial pentru optimizarea repartiției pe ramuri a investițiilor în cadrul unui program special de dezvoltare teritorială, ca și un model de armonizare a prognozelor teritoriale cu cele macroeconomice, au

fost elaborate o serie de modele uni și multisectoriale de prognoză a creșterii economice în care se evidențiază activitatea de comerț exterior, a fost elaborată o metodologie de identificare a funcțiilor de producție macroeconomice și pe ramuri pentru economia românească ș.a.

De asemenea, în cadrul programului de amenajare a apelor, Seminarul și-a adus o contribuție pentru elaborarea unui sistem de modele de prognoză a dezvoltării economice a Bazinului Mureșului Superior pînă în anul 2000.

Pe baza experienței căpătate pînă în prezent, a modelelor elaborate, Seminarul își propune să înceapă cercetările cu privire la avuția națională, precum și la avuția națiunilor. A fost prezentată tematica Seminarului, iar la discuții o serie de participanți au făcut propuneri cu privire la problematica activității.

În cuvîntul său, academician profesor Manea Mănescu, a prezentat programul de activitate, obiectivele, căile și mijloacele pentru elaborarea celor două modele: avuția națională și avuția națiunilor.

Subliniind deosebita însemnătate pe care o are experiența acumulată de către Partidul Comunist Român în domeniul modelării creșterii economice, materializată în modelele cincinale și în prognoza pe 20—25 de ani, cuprinsă în Programul P.C.R., academician profesor Manea Mănescu a insistat asupra puterii de previzionare a metodei noastre materialist-dialectice, a viziunii cibernetice asupra lumii și societății care ne permite să abordăm științific și realist toate aspectele modelării creșterii și dezvoltării economice.

Numai pornind de la materialismul dialectic și istoric, de la contribuțiile teoretice fundamentale ale Partidului Comunist Român, de la practica edificării societății socialiste pot fi elaborate cu succes modelele cibernetice de prognoză economică.

Vorbînd despre modelul de creștere a avuției naționale, academician profesor Manea Mănescu a insistat asupra definiției corecte a acestui concept, și a identificării principalilor factori care conduc la creșterea în dinamică a avuției unei țări, arătînd că avuția națională trebuie definită ca totalitatea valorilor bunurilor materiale, a celor științifice și culturale de care dispune societatea și are următoarele elemente constitutive:

a) rezultatul activității umane materializate în avuția națională acumulată în decursul anilor: fondurile fixe pentru producție și servicii — fonduri fixe pentru producția industrială, agricolă, silvică, pentru construcții, transporturi, telecomunicații, circulația mărfurilor ș.a.; fondul de locuințe; fondurile fixe pentru activitatea de învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății, sport, recreere, ș.a.;

stocurile, rezervele materiale și valutare; inventarul casnic al populației;

b) resursele naturale ale solului și subsolului: terenurile arabile, pășunile, fîntele, viile, pădurile, potențialul hidroenergetic, rezervele de minerale utile, ș.a.;

c) capacitatea creativă, potențialul științific și patrimoniul cultural național: stocul de știință și tehnologie, capacitatea de proiectare, stocul de învățămînt, stocul de informații, valorile culturale și altele.

Referindu-se la literatura economică din țara noastră, a amintit că încercări de ordin statistico-economic de evaluare a avuției naționale au fost realizate de Nicolae Suțu, de Dionisie Pop Marțian, de Ion Ionescu de la Brad, de Al. Xenopol, precum și în Enciclopedia Română apărută în anii 1939—1940. Au existat, de asemenea, la Nicolae Bălcescu, la Nicolae Suțu, P. S. Aurelian și alții, elemente ale unei aprecieri calitative privind creșterea bogăției poporului român.

În condițiile economiei socialiste planificate, academician profesor Manea Mănescu a arătat că, posibilitățile de cuantificare a avuției naționale sînt mult mai mari decît în economia capitalistă. În fond planurile noastre de dezvoltare economică și socială a țării sînt planuri ale creșterii avuției naționale, ceea ce ne permite să cunoaștem și să evaluăm principalele părți constitutive ale avuției naționale, în primul rînd fondurile fixe de producție și servicii, care reprezintă componente de bază și principiul generator al avuției naționale. De asemenea, dispunem de date care se referă la valoarea terenurilor agricole, a fondului forestier, a potențialului hidroenergetic și de minerale utile, la valoarea stocurilor de materiale și a rezervelor, precum și de unele evaluări estimative asupra unor bunuri durabile aflate în proprietatea populației.

Prin urmare, cu toată complexitatea și diversitatea elementelor sale componente, avuția națională poate fi cuantificată. Aceasta constituie în fapt momentul inițial pentru trecerea la elaborarea modelului de creștere a avuției naționale.

Problematica extrem de variată cu privire la elementele constitutive ale avuției naționale, pe care știința economică din ultimele decenii a abordat-o, arată tendința relevantă de a se trece la elaborarea modelelor de optimizare a creșterii avuției naționale, Seminarului revenindu-i o mare răspundere în această direcție.

Expunerea profesorului academician Manea Mănescu a insistat în continuare în mod deosebit asupra interdependențelor dintre modelul național de dezvoltare economică și fenomenele economice care au loc în lume. În legătură cu aceasta se pune problema trecerii la elaborarea unui model global, mondial, de creștere econo-

mică, pentru o nouă ordine economică internațională, pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Modelul acesta global poate fi conceput în mod variat. Când elaborăm prognozele noastre este firesc să avem în vedere modelul de creștere al principalilor noștri parteneri — țările socialiste; de aceea o primă plajă a modelului global trebuie să se refere la dezvoltarea economică a țărilor socialiste. O a doua plajă este cea a țărilor în curs de dezvoltare, al doilea mare partener al nostru atît în ceea ce privește schimburile cît și cooperarea în producție; cunoașterea modelelor de creștere economică și socială a țărilor în curs de dezvoltare este esențială pentru propriile noastre proiecte.

A treia plajă a modelului global privește țările capitaliste dezvoltate cu care avem de asemenea atît relații comerciale cît și relații de cooperare în producție.

Academician profesor Manea Mănescu a insistat apoi în mod deosebit asupra legăturilor ce există între modelul de creștere a avuției naționale și fenomenele și procesele care au loc în întreg spațiul economic mondial. Aceasta ne duce la concluzia că modelul de creștere a avuției naționale trebuie strîns interconectat cu modelul de creștere a avuției tuturor națiunilor, în concepția unei noi ordini economice, internaționale, pentru o lume mai bună și mai dreaptă, concepție ale cărei baze teoretice, politice și practice le-a pus președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Conceptul a fost științific fundamentat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, și reflectă o profundă analiză a contradicțiilor economiei mondiale contemporane într-o foarte largă viziune, înglobînd pe de o parte analiza actualiei stări de lucruri din economia mondială, iar pe de altă parte căile și mijloacele pentru realizarea unei noi ordini economice și politice mondiale.

Seminarul nostru, a subliniat academician profesor Manea Mănescu, își propune ca, plecînd de la această strălucită analiză, de la metoda materialismului dialectic și istoric, de la viziunea cibernetică asupra lumii și societății, să cercetăm avuția națională și avuția popoarelor. Se impune de aceea o bună cunoaștere a fenomenului economic al fiecărei țări, pentru a înțelege mai bine contextul în care trebuie să consolidăm tot mai mult organizarea economiei naționale, dîndu-i o perspectivă de dezvoltare dinamică, accelerată și în același timp să contribuim ca oameni de știință militanți, revoluționari la a găsi căile spre o nouă ordine economică mondială.

Trebuie avut în vedere că în prezent în lume există aspecte de dezordine, în primul rînd din cauza distribuției inechitabile a resurselor și veniturilor și a existenței decalajelor în dezvoltarea economico-socială a popoarelor.

În cadrul modelului de creștere a avuției națiunilor trebuie să identificăm căile de atenuare și apoi de eliminare a dezordinii, de ajungere la o repartizare echilibrată a resurselor, a tehnologiilor, a pregătirii cadrelor, la o egalizare economică relativă și treptată între zone, între țări și popoare.

Ținînd seamă că Partidul Comunist

Român, secretarul său general, au lansat această mare idee generoasă de puternică rezonanță internațională, a creării unei noi ordini economice și politice, pentru o lume mai dreaptă și mai bună și milităză cu consecvență în această direcție, se impune ca la noi în țară să se depună eforturi pentru cercetarea creșterii avuției națiunilor.

Cercetările pe care le vom întreprinde în acest sens au un scop practic bine determinat: cunoașterea cît mai multor aspecte ale mecanismului economic internațional, cunoașterea cît mai exactă a interdependențelor între spațiul economic național și cel mondial, care să slujească la elaborarea și îndeplinirea programelor noastre de dezvoltare economică și socială a României socialiste, în contextul dezvoltării relațiilor economice pe plan mondial.

În cele ce urmează prezentăm principalele activități din Planul tematic al Seminarului de cercetări pentru modelarea creșterii avuției naționale și a avuției națiunilor care a fost pus în discuție cu ocazia ședinței de deschidere.

În ceea ce privește elaborarea Modelului de creștere a avuției naționale, vor fi desfășurate următoarele activități:

— Elaborarea concepției cibernetice de ansamblu a **modelului de creștere a avuției naționale**.

Pentru aceasta se pune în primul rînd problema stabilirii și caracterizării principalelor sisteme componente ale modelului de creștere a avuției naționale: sistemul producției materiale cu principalele subsisteme (industrie, agricultură, construcții, transport și telecomunicații, alte ramuri); sistemul fondurilor fixe ca principal generator al creșterii avuției naționale; sistemul resurselor naturale; sistemul resurselor energetice; sistemul populației și al forței de muncă; sistemul cercetării științifice și tehnologice; sistemul comerțului exterior și al cooperării internaționale.

În al doilea rînd se pune problema stabilirii indicatorilor care caracterizează avuția națională și dinamica acesteia, precum și metodologia de cuantificare a acestora.

O a doua activitate importantă se referă la evaluarea avuției naționale ca punct de referință în elaborarea modelului dinamic de creștere a avuției naționale.

În ceea ce privește sistemul de **modele cibernetico-economice de creștere a avuției naționale**, acesta va cuprinde următoarele modele importante:

— modele dinamice agregate pentru optimizarea raportului dintre fondul de dezvoltare și fondul de consum;

— modele pentru optimizarea structurii pe ramuri a economiei naționale;

— modele pentru optimizarea structurii sistemului industriei și a sistemului agriculturii;

— modele pentru optimizarea productivității muncii, a eficienței fondurilor fixe, pentru optimizarea utilizării resurselor naturale și a resurselor energetice;

— modele pentru repartizarea optimă a forțelor de producție pe teritoriul țării;

— modelul populației și al nivelului de trai;

— modelul forței de muncă și al pregătirii profesionale a acesteia;

— modelul sistemului cercetării științifice și tehnologice;

— modelul optimizării activității de comerț exterior și cooperare internațională.

O altă activitate importantă privește elaborarea de algoritmi și programe pentru soluționarea sistemului de modele cibernetico-economice de creștere a avuției naționale.

Cea de a doua problemă a Seminarului și anume cea privind elaborarea **modelului de creștere a avuției națiunilor**, cuprinde următoarele activități:

Definirea pe baza conceptelor ciberneticii economice, a spațiului economic mondial și a principalelor subsisteme ale acestuia.

De asemenea, se pune problema identificării factorilor esențiali de creștere a avuției națiunilor cum ar fi: utilizarea rațională și eficientă a resurselor naturale, a resurselor umane și a resurselor energetice de care dispun națiunile; optimizarea fluxurilor (schimburilor) materiale, științifice, tehnologice, de pregătire a cadrelor ș.a. dintre economiile naționale; tendințe de egalizare a nivelelor de dezvoltare a națiunilor — factor mobilizator de creștere a avuției națiunilor ș.a.

O problemă deosebită de complexitate o reprezintă stabilirea indicatorilor care caracterizează spațiul economic mondial și principalele subsisteme ale acestuia, precum și elaborarea metodologiei de cuantificare a lor.

De asemenea, în procesul elaborării modelului se pun următoarele probleme: precizarea criteriilor de stabilire a subsistemelor modelului economiei mondiale pe baza indicatorilor care caracterizează nivelul lor de dezvoltare; elaborarea submodelelor economico-cibernetice de creștere a avuției națiunilor; stabilirea indicatorilor care cuantifică intensitatea fluxurilor ce au loc între subsistemele spațiului economic mondial, în cadrul relațiilor economice internaționale.

În sfîrșit, pentru studierea evoluțiilor din cadrul economiei mondiale și elaborarea sistemului de modele cibernetice economice de creștere a avuției națiunilor, considerăm că modelul central al sistemului trebuie să constituie modelul pe baza căruia să se analizeze traiectoriile evoluției fiecărei zone din spațiul economic mondial care să permită lichidarea rapidă a decalajelor între zonele dezvoltate și cele subdezvoltate, pentru apropierea nivelului de dezvoltare economico-socială a tuturor țărilor, ținînd seama de specificul istoric, geografic, climatic ș.a.

Principalele modele ale sistemului care trebuie conectate cu modelul central trebuie să fie: modelul pentru optimizarea utilizării resurselor naturale; modelul pentru optimizarea utilizării resurselor umane; modelul pentru optimizarea utilizării resurselor energetice; modelul de prețuri pe piața mondială, care să permită stabilirea unor relații echitabile între prețurile materiilor prime și cele ale produselor industriale; modelul pentru optimizarea fluxurilor de materii prime, energetice și a rezultatelor științifice și tehnologice între diferitele zone ale spațiului economic mondial; model pentru optimizarea asistenței tehnice în domeniul industrial, agricol și al pregătirii cadrelor; modelul optimizării nivelului de trai și al egalizării acestuia.

Dinamici ale creșterii la confluența a două cincinale

BILANȚURILE provizorii efectuate în ultimele săptămâni asupra dezvoltării economiei naționale a diferitelor țări socialiste în 1975, precum și a planurilor cincinale care se încheie în această lună, ilustrează grăitor deosebirea radicală, de fond, dintre tendințele fundamentale înregistrate în evoluția celor două sisteme economice coexistente astăzi în lume. În timp ce pentru țările capitaliste industrializate anul în curs a constituit o suită de așteptări mai optimiste și mai pesimiste, încheiate în genere cu fenomene de criză determinând în numeroase dintre ele o scădere absolută a nivelului activității economice, însoțită de creșterea inflației și a șomajului, țările socialiste se prezintă — la startul următorului cincinal — cu un bilanț pozitiv. Chiar în condițiile unei conjuncturi economice internaționale defavorabile, efectele crizei din țările capitaliste dezvoltate fiind vehiculate prin intermediul interconexiunilor comerțului mondial, al colaborării și cooperării economice internaționale, țările socialiste au continuat mersul lor ascendent, demonstrând o dată în plus trănicia orînduirii lor social-economice.

Datele statistice publicate pînă în prezent, care preliminar realizează din anul în curs, într-o serie de domenii de activitate, precum și cele de directivă sau aprobate, privind planul de dezvoltare pe 1976, sînt edificatoare în acest sens.

În ceea ce privește *venitul național*, Uniunea Sovietică realizează în acest an un spor de 4% față de 1974, ajungînd la echivalentul de 362 miliarde ruble — a arătat N. Baibakov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președinte al Comitetului de Stat al Planificării, în raportul asupra planului de dezvoltare a economiei naționale a Uniunii Sovietice pe anul 1976, prezentat la sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. Pentru anul viitor, în R.D.G. se prevede o creștere de 5,3%, în U.R.S.S. 6,4%, în Ungaria 5—5,5%, în Bulgaria 7%. În Iugoslavia se preconizează o sporire cu 5,5% a produsului social total. În ceea ce privește Polonia, după cum s-a arătat recent la Congresul al VII-lea al P.M.U.P., în cincinalul care se încheie venitul național a crescut într-un ritm mediu anual de circa 10%, iar pentru cincinalul următor se prevede un ritm de —7,2%.

Un alt indicator de bază al activității economice — *volumul producției industriale* — marchează în 1975, după date preliminare un spor de 4,7% în Ungaria, de 5,5% în U.R.S.S. Sporul producției industriale prevăzut pentru 1976 reprezintă 6% în R.D.G. și Ungaria, 9,2% în Bulgaria. În

Uniunea Sovietică a fost planificat un ritm de creștere de 4,3%, din care producția grupei „A” cu 4,9%, iar cea a grupei „B” cu 2,7%; după cum s-a arătat la recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S., această dinamică relativ mai lentă a producției industriale este determinată de insuficiența fondului de materii prime agricole din recolta 1975 și întîrzierea în punerea în funcțiune a unor capacități noi de producție. În perioada 1976—1980, producția industrială a Poloniei urmează să se extindă într-un ritm mediu anual de 8,2—8,4%.

În marea majoritate a țărilor socialiste aceste sporuri ale producției au fost obținute în proporție de peste patru-cinci pe baza *ridicării productivității muncii*. În această privință Uniunea Sovietică a înregistrat o creștere de 5,9% față de 1974 (în industrie), Cuba — de circa 6,4% (în domeniul producției materiale). Pentru anul viitor productivitatea muncii ar urma să progreseze cu 2,5% în Iugoslavia, cu 3,4% în industria U.R.S.S. cu 5,5 în industria R.D.G., cu 8,8% în Bulgaria. În Polonia, în următorul cincinal se prevede o creștere medie anuală a productivității muncii în industrie și construcții cu 7,4—7,7%.

O situație aparte s-a creat în acest an în *agricultura* unor țări socialiste (U.R.S.S., Cuba, Polonia ș.a.) ca urmare a calamităților naturale. În Uniunea Sovietică, de pildă, producția agricolă n-a atins parametrii planificați la o serie de indicatori: au fost totuși depășite sarcinile de plan la bumbac și alte câteva produse și au crescut, față de 1974, producția și achizițiile de carne, lapte, ouă și lînă. În Polonia în primele trei trimestre a.c. achizițiile de produse alimentare n-au atins nivelul planificat, iar în Ungaria s-au situat sub realizările din perioada corespunzătoare a anului trecut la cereale și lapte, fiind în schimb depășite la animale.

Sporurile de producție agricolă planificate pe 1976 reprezintă 7% în U.R.S.S. (în raport cu volumul mediu anual al producției din cincinalul 1971—1975), circa 4% în Ungaria, 4% în Iugoslavia (în cultura plantelor), 5% în Bulgaria.

Realizări semnificative au înregistrat în acest an țările socialiste în domeniul *ridicării continue a nivelului de trai* al populației. În acest cadru, venitul real pe locuitor a sporit în U.R.S.S. cu 4,2%, printre diferitele măsuri adoptate în acest sens numărîndu-se și generalizarea în industrie a retribuției lunare minime de 70 de ruble, iar în Ungaria veniturile bănești ale populației s-au majorat cu 10,2% (în condițiile creșterii cu 4,3% a indicelui prețurilor în

comerțul cu amănuntul). Printre prevederile pentru anul viitor, putem menționa creșterea venitului real pe locuitor cu 3% în Ungaria și cu 3,7% în U.R.S.S., cu 4% a veniturilor nete ale populației în R.D.G.; în Polonia în cursul cincinalului 1976—1980 retribuția medie (reală) urmează să crească într-un ritm anual de 3—3,4%. În ceea ce privește nivelul de trai al populației Iugoslaviei, acesta ar urma să progreseze cu 4,7% în 1976.

Un indicator important al creșterii nivelului de trai al populației îl constituie *dinamica desfacerilor cu amănuntul în comerțul socialist*. În anul în curs, volumul desfacerilor înregistrează în U.R.S.S. un spor de 6,8%, în cadrul său crescînd ponderea mărfurilor nealimentare și a produselor alimentare de calitate superioară; pentru anul următor se preconizează o creștere de 3,6%. În primele trei trimestre a.c. în Polonia același indicator a marcat o majorare de 14,2% față de perioada corespunzătoare din 1974, iar în Ungaria — în prețuri constante — cu 5,8%. Consumul de bunuri și servicii, preliminar pe locuitor la nivelul întregului an 1975, s-a mărit în Cuba cu 5%.

În *domeniul comerțului exterior*, sub influența conjuncturii pe piața mondială a avut loc, în majoritatea cazurilor, o creștere mai rapidă a valorii importurilor decît a exporturilor. Astfel, de pildă, în primele trei trimestre a.c. importurile R.P. Ungare au sporit cu 23,6%, față de o creștere cu 10,3% a exporturilor sale. În anul următor într-o serie de țări socialiste se prevăd măsuri de stimulare a exporturilor și aplicarea unei politici raționale în domeniul importurilor, în scopul realizării echilibrului balanței comerciale.

Înfăptuirile din anul final al cincinalului care se încheie, precum și prevederile la principalele capifole ale planului pe 1976 de dezvoltare a economiei naționale a diferitelor țări socialiste (ca, de altfel, pe ansamblul cincinalului următor) evidențiază avansarea lor neîntreruptă pe calea construirii socialismului și comunismului, rolul lor ca factor de stabilitate în contextul evoluției economiei mondiale. Totodată, în funcție de specificul fiecărei țări, planurile conțin prevederi menite să contribuie la consolidarea permanentă a economiei naționale, la asigurarea dezvoltării sale complexe, armonioase, în concordanță cu cerințele progresului tehnic și social, cu imperativele dezvoltării continue a relațiilor de colaborare și cooperare între toate țările lumii.

Optimizarea activității turistice zonale

(Urmare din pag. 29)

tru toți oamenii societății socialiste, ca una din necesitățile raționale de viață, a cărei satisfacere este prevăzută în Programul P.C.R. ca obiectiv fundamental. Aceasta înseamnă că atât prin amploarea pe care o va avea turismul cât și prin conținutul său el va trebui în condițiile socialismului dezvoltat să-și găsească formele de organizare, cadrele corespunzătoare la nivelul cerințelor de mâine, pe care astăzi le întrezărim în întâmpinarea cărora trebuie să venim noi cei de astăzi, ca pionieri, cercetători și inovatori.

IV Protecția mediului înconjurător și a celui turistic

PROBLEMA este mult prea importantă și crește ca amploare odată cu creșterea populației globului, a progresului tehnico-științific. Cu atât mai mult pentru turism ea capătă importanță atât ca element care face din mediul înconjurător „produsul turistic” esențial, dar și ca factor care poate contribui mai mult sau mai puțin la deteriorarea acestuia și astfel la micșorarea posibilităților sale de activitate. Iată de ce într-o organizație turistică, cu atât mai mult cu caracter local, conservarea mediului trebuie să-și găsească o precizare ca activitate concretă și care să urmărească crearea de zone ale liniștii, protecția împotriva poluării apelor, pământului, aerului, alimentelor. De aceea întreprinderea Herculane-Cerna va trebui să-și creeze un corp de inspecție împotriva poluării, iar întreaga zonă prin caracterul său prin excelență turistic, renumit în țara noastră ca floră și formațiuni geologice, va trebui să fie declarată rezervă naturală.

Concluzia finală care am dori să-o desprindem din studiul nostru, este aceea a necesității valorificării superioare a patrimoniului turistic din această splendidă vale a Cernei, ca un aport adus construcției socialismului în țara noastră, dezvoltării personalității umane și în același timp ca un aport adus la încadrarea mai largă a activității din această zonă în turismul internațional, pe linia umanistă a politicii țării noastre de colaborare cu toate popoarele lumii, pe baza cunoașterii și respectului reciproc.

ASIGURAȚI-VĂ ABONAMENTUL LA „REVISTA ECONOMICĂ” PE ANUL 1976!

Abonându-vă la REVISTA ECONOMICĂ pe anul 1976, vă asigurați primirea ei și a Suptimentului economico-legislativ cu regularitate. Prețul unui abonament este: 260 lei pe an, 130 lei pe semestru, 65 lei pe trimestru.

● Abonamentele personale se primesc la Oficiile poștale de la orașe și sate sau expediind contravaloarea prin mandat poștal direct pe adresa redacției („Revista economică” — București, Calea Dorobanților nr. 11-25, Cont I.S.I.A.P. nr. 64 51 301 52 — B.N.R.S.R. filiala sector 1 București).

● Unitățile socialiste se pot abona la oficiile poștale de la orașe și sate sau expediind contravaloarea prin mandat poștal direct pe adresa revistei. Dar pentru mai multă operativitate acestea pot decupa și expedia neîntârziat redacției noastre formularul de comandă de mai jos.

Către REVISTA ECONOMICĂ
Calea Dorobanților nr. 11-25
București

În baza ofertei dv. nr. 1500/1975 dorim să încheiem abonamente la „Revista economică” pe anul 1976. Numărul de abonamente . . . x 260 lei = . . . lei.

Facem precizarea că acceptăm plata din contul nostru nr.
deschis la prin dispoziție de încasare.

Abonamentele vor fi expediate pe adresa (denumirea unității) : : : :

(localitatea) : (codul) : (strada) : (nr.) : (județul) :
(L.S.)

Director,

Contabil șef,

revista economica

editată de

CONSILIUL SUPREM
AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE
ȘI SOCIALE

Institutul Central de Cercetări
Economice

Sumarul nr. 50 din 12 decembrie 1975.

Cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu la primirea delegației Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale.

— Sesiunea de la București a Consiliului general al Institutului din Paris pentru problemele unei noi ordini economice internaționale. „Problemele unei noi ordini economice internaționale. Modul în care este concepută noua ordine de către președintele Nicolae Ceaușescu”. Comunicările ținute de: dr. Arturo Frondizi, prof. Giancarlo Elia Valori, prof. dr. Gheorghe Dolgu, prof. dr. Costin Murgescu, prof. dr. Gheorghe Rădulescu, prof. Mircea Malița, Ilie Șalapa. Intervențiile în cadrul dezbaterilor: prof. dr. Constantin Moisuc, prof. Franco Torti, prof. dr. Ion Ceterchi, prof. Franco Grosoli, prof. dr. doc. Roman Moldovan, prof. Henry Tasca, prof. dr. doc. Mihnea Gheorghiu, dr. N. S. Stănescu, dr. Costin Kirîțescu, dr. Marcu Horovitz, prof. dr. Mircea Bulgaru, prof. dr. N. Belli, dr. Sorica Sava, prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Sistematizarea teritoriului și a localităților — componentă de bază în dezvoltarea economico-socială (Iulian Ploștinaru, prim-secretar al Comitetului județean Mehedinți al P.C.R.).

— Integrarea controlului financiar cu activitatea economică (drd. Ștefan Crăciun)

— În întreprinderi economice — control financiar preventiv, exercitat de delegații permanenți (Teodor Onofrei)

TEORIE—IDEI

— Deschiderea Seminarului de cercetări a avuției naționale și a avuției națiunilor — Anul Academic 1975—1976. Modelul creșterii avuției naționale în cercetarea economiștilor români

— Omul — Tehnica — Mediul. Optimizarea activității turistice zonale (Ilie Cristescu)

ECONOMIE MONDIALĂ

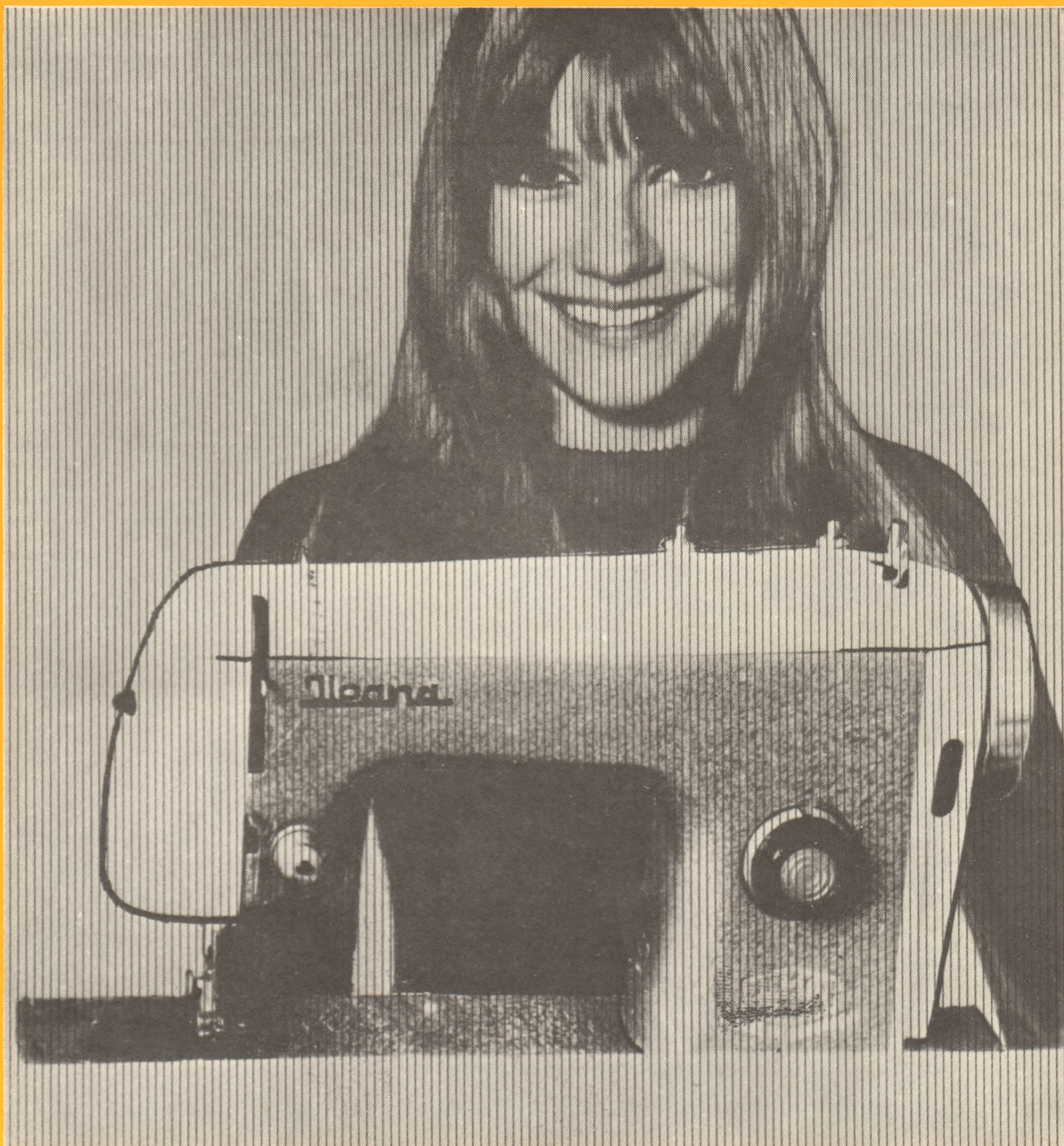
— 20 de ani de la intrarea României în O.N.U. Responsabilitate și inițiativă în promovarea cauzei păcii și înțelegerii internaționale (V. Cosac)

COLEGIUL DE REDACȚIE :

Virgiliu Angheliescu (secretar general da redacție), Stere Gioga, Ioniță Olteanu (redactor șef adjunct), Maria D. Popescu, Ilie Șalapa (redactor șef).

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11-25, București 22, Sectorul telefon 12 13 69

Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. filiala sect. 1 București

PENTRU CĂMINUL DV.!

Magazinele comerțului de stat vă pun la dispoziție o mare varietate de mărfuri folositoare.

Pentru a veni în sprijinul cumpărătorilor, la magazinele de specialitate sînt deschise expoziții cu vînzare și au loc demonstrații practice cu diverse obiecte de uz casnic.

O adevărată bijuterie pentru o bună gospodină — mașina de cusut ILEANA. Robustă, modernă, rezistentă, iată cîteva din caracteristi-

cile acestei mașini.

Mașina de cusut ILEANA execută, printre altele, și cusături cu tîghel din două fire, coase înainte și înapoi, iar prin montarea unor accesorii, stopează și brodează.

Mașina de cusut ILEANA se vinde și cu plata în 18 rate lunare, cu un aconto de 20%.

Prețul : 1 800 lei.

RECOM
(9499)

Luna cadourilor

CADOUL PREFERAT PENTRU CEI DRAGI ?

Aveți la dispoziție o lună întreagă — LUNA CADOURILOR — în care magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat v-au pregătit o bogată gamă de : pulovere, veste, scampolouri; lenjerie pentru femei și bărbați ; poșete, pălării, cravate, căciuli, mănuși, fulare, gulere blană, pantofi ; ghete,

șoșoni, cisme ; paltoane, costume, compleuri, rochii, sacouri, pantaloni pentru femei și bărbați și... multe alte articole pe care spațiul nostru nu le poate cuprinde.

Deci, intrați chiar astăzi în magazinele specializate pentru a cumpăra din timp cadourile dorite !